

สารนิพนธ์

เรื่อง กระแสความนิยมสุนัขพันธุ์ชิบะในประเทศญี่ปุ่น

โดย

นางสาวมนธนากร นันทยา

รหัสนักศึกษา 05600717

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตร์บัณฑิต

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ชื่อสารนิพนธ์	กระแสความนิยมสุนัขพันธุ์ชิบะในประเทศญี่ปุ่น
ผู้เขียน	นางสาวมนธนากร นันทยา
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์นาตยา อยู่คง
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
	วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2563

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์ “กระแสความนิยมสุนัขพันธุ์ชิบะในประเทศญี่ปุ่น” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เพื่อศึกษา ลักษณะการเคลื่อนย้ายที่ทำให้เกิดกระแสความนิยมของสุนัขพันธุ์ชิบะในประเทศญี่ปุ่น และ ศึกษาการ เคลื่อนย้ายอุดมการณ์จากภาพยนตร์เรื่อง “เพื่อนชื่อ ชื่อมารี” โดยมีวิธีการการศึกษาโดยใช้แนวคิดทาง สังคมศาสตร์ ดังนี้ แนวคิดวัฒนธรรมประชานิยม (Pop Culture) แนวคิดเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายทาง วัฒนธรรม แนวคิดหลังมนุษยนิยม (Post humanism) และ แนวคิดเรื่องสิทธิสัตว์ (Animal Liberation) มา ประกอบการศึกษาและวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่าลักษณะการเคลื่อนย้ายของสุนัขพันธุ์ชิบะนั้น จะเปลี่ยนแปลงไปตามบริบททาง สังคมของยุคนั้น ๆ โดยในยุคที่ 1 ยุค Shiba Go Inter เป็นยุคที่ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร ยังไม่ก้าวหน้ามากนัก ทำให้ลักษณะการเคลื่อนย้ายของสุนัขพันธุ์ชิบะจึงยังจำกัดอยู่ในเฉพาะประเทศญี่ปุ่น และประเทศที่เข้ามาติดต่อกับประเทศญี่ปุ่นโดยตรง อย่างประเทศสหรัฐอเมริกาเท่านั้น และสื่อในสมัยนั้น เป็น สื่อที่ไม่หลากหลายมากนัก มีเพียงสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อโทรทัศน์ ทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะเกิดความนิยมเฉพาะกลุ่มที่ สามารถเข้าถึงสื่อเหล่านั้นได้เท่านั้น แต่สำหรับในยุคที่ 2 ยุค Shiba Popular เป็นยุคที่ประเทศญี่ปุ่นเป็นผู้นำ ด้านเทคโนโลยี การสื่อสารต่าง ๆ พัฒนาก้าวหน้าขึ้นอย่างรวดเร็ว อีกทั้งเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่พื้นที่แต่ละที่ สามารถเข้าถึงกันได้ง่ายมากขึ้น ทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะได้เคลื่อนย้ายไปยังประเทศต่าง ๆ

จากการที่สุนัขพันธุ์ชิบะได้แสดงในภาพยนตร์ชื่อดัง A Tale of Mari and three puppies ทำให้ สามารถวิเคราะห์การเคลื่อนย้ายอุดมการณ์ในภาพยนตร์ ได้ว่ามนุษย์มีการปฏิบัติและมีโลกทัศน์ต่อสัตว์เลี้ยงที่ แตกต่างกันออกไปตามบริบทสังคมและฐานะของครอบครัว รวมถึงเงื่อนไขของความเป็นเพศและวัยที่มีผล กำหนดโลกทัศน์ แสดงให้เห็นว่าสุนัขพันธุ์ชิบะได้รับการปฏิบัติแตกต่างจากสัตว์ประเภทอื่น ๆ ทั้งในช่วงเวลา ปกติและช่วงภัยพิบัติ เนื่องจากสุนัขพันธุ์ชิบะเป็นสัตว์ที่มีความผูกพันกับมนุษย์และการได้อาศัยอยู่ใน ครอบครัวที่มีฐานะดี สุนัขพันธุ์ชิบะจึงได้รับการปฏิบัติอย่างมีสิทธิสัตว์มากกว่าสัตว์ประเภทอื่น ๆ

คำสำคัญ : กระแสความนิยม, การเคลื่อนย้าย, สิทธิสัตว์, สุนัขพันธุ์ชิบะ

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่อง กระแสความนิยมสุนัขพันธุ์ชิบะในประเทศญี่ปุ่น เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 450112 การศึกษาเอกเทศ (Independent Study)

สารนิพนธ์ชิ้นนี้สามารถสำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับการกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาทยา อยู่คง อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาตลอดจนการปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง จนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ อาจารย์อย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณครอบครัวของข้าพเจ้า ที่คอยช่วยเหลือ และคอยให้กำลังใจข้าพเจ้าตลอดการวิจัย ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ และรวมเมทของข้าพเจ้า บิ๊ก ไอซ์ เมย์ ปาย นิ ซิน เขม ข้าวสวย และคนอื่น ๆ ที่อาจกล่าวถึงไม่ครบ ที่คอยช่วยเหลือ คอยให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษา อีกทั้งยังปลอบใจ ยามข้าพเจ้าท้อแท้ หรือ ไม่มีกำลังใจในการทำงานต่อ อีกทั้งช่วยขับรถพาข้าพเจ้าไปส่งเวลาไปนัดพบอาจารย์ตอนปรึกษาวิจัย หรือ พาไปปรับปรุทานด้วยเช่นกัน

ขอขอบคุณเภสัชกร ที่มอทยาดี ๆ ให้แก่ข้าพเจ้า ที่สามารถช่วยบรรเทาอาการเจ็บปวดกล้ามเนื้อและศีรษะ เพราะระหว่างการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ เกิดอาการเจ็บป่วยหลายครั้ง

ขอขอบคุณบทเพลงโมสาร์ทและบทเพลงอื่น ๆ ที่คอยเป็นแรงกระตุ้นสมอง อีกทั้งเป็นกำลังใจ และเป็นเพื่อนระหว่างการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบคุณสุนัขพันธุ์ชิบะ มาร์ู ที่ทำให้ข้าพเจ้าได้รู้จักและได้ทำสารนิพนธ์ชิ้นนี้ขึ้นมา อีกทั้งความน่ารักของมาร์ู ยังทำให้ข้าพเจ้ามีกำลังใจเพิ่มขึ้น และ สัตว์เลี้ยงของข้าพเจ้าที่คอยเป็นกำลังใจเสมอ แม้ว่าจะทำงานดึกเท่าไร สัตว์เลี้ยงของข้าพเจ้าก็จะอยู่ข้าง ๆ เป็นกำลังใจให้เสมอ

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณตัวข้าพเจ้าเอง ที่พยายามและตั้งใจทำสารนิพนธ์ชิ้นนี้ ได้จนสมบูรณ์ ไม่ทอดทิ้ง มุ่งมั่น แม้ระหว่างทางจะมีอุปสรรคมากมาย แต่ตอนนี้ข้าพเจ้าผ่านมาได้

ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ หากมีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาด ประการใด ข้าพเจ้าก็ขออภัยไว้ ณ ที่นี้

นางสาวมนธนากร นันทยา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญภาพ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์	4
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.4 ขอบเขตการศึกษา	4
1.5 วิธีการศึกษา	4
1.6 นิยามศัพท์	5
1.7 แผนการดำเนินงาน.....	5
1.8 แผนการเขียนเนื้อหา.....	6
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	9
2.1 แนวความคิดทางสังคมศาสตร์	9
2.1.1 แนวคิดวัฒนธรรมประชานิยม (Pop Culture)	9
2.1.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายทางวัฒนธรรม.....	12
2.1.3 แนวคิดหลังมนุษยนิยม (Post humanism)	14
2.1.4 แนวคิดเรื่องสิทธิสัตว์ (Animal Liberation)	15
2.2 งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	18
2.2.1 งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดสังคมศาสตร์กับสัตว์.....	18
2.2.2 งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ศึกษา.....	20

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.2.3 งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมการเลี้ยงสุนัขในญี่ปุ่น.....	22
2.2.4 งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสิทธิสัตว์	24
2.3 กรอบการศึกษาและวิเคราะห์.....	25
บทที่ 3 ลักษณะการเคลื่อนย้ายที่ทำให้เกิดกระแสความนิยมของสุนัขพันธุ์ชิบะในประเทศญี่ปุ่น	28
3.1 ยุคที่ 1 ยุค Shiba Go Inter	28
3.1.1 ลักษณะการเคลื่อนย้าย	29
3.1.1.1 การเคลื่อนย้ายชาติพันธุ์	29
3.1.1.2 การเคลื่อนย้ายผ่านสื่อ.....	30
3.1.1.2.1 สื่อสิ่งพิมพ์	30
3.1.1.2.2 สื่อโทรทัศน์	31
3.1.1.3 การเคลื่อนย้ายอุตสาหกรรม.....	31
3.1.2 ผลของการเคลื่อนย้าย	32
3.2 ยุคที่ 2 ยุค Shiba Popular	32
3.2.1 ลักษณะการเคลื่อนย้าย.....	32
3.2.1.1 การเคลื่อนย้ายชาติพันธุ์.....	32
3.2.1.2 การเคลื่อนย้ายผ่านสื่อ	35
3.2.1.2.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....	35
3.2.1.2.2 สื่อภาพยนตร์.....	41
3.2.1.2.3 สื่อออนไลน์.....	45
3.2.1.3 การเคลื่อนย้ายอุตสาหกรรม.....	48
3.2.2 ผลของการเคลื่อนย้าย	48
3.3 สรุปท้ายบท.....	50

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 การเคลื่อนย้ายอุตสาหกรรมจากภาพยนตร์เรื่อง “เพื่อนชื่อ ชื่อมารี”	52
4.1 ภาพยนตร์เรื่อง A Tale of Mari and three puppies “เพื่อนชื่อ ชื่อมารี”	52
4.1.1 ข้อมูลทั่วไป	52
4.1.1.1 ชื่อภาพยนตร์	52
4.1.1.2 การผลิต	52
4.1.1.3 ปีและสถานที่ผลิต	54
4.1.1.4 สถานที่ฉาย	54
4.1.2 คำโครงเรื่อง	54
4.1.3 เนื้อเรื่องย่อ	55
4.1.4 วิธีการนำเสนอภาพยนตร์	56
4.1.4.1 การนำเสนอเรื่องราวภาพยนตร์	56
4.1.4.2 บุคคลที่ดำเนินเรื่อง	57
4.1.4.3 การเริ่มต้นของภาพยนตร์	57
4.1.4.4 การจบของภาพยนตร์	57
4.2 การเคลื่อนย้ายอุตสาหกรรม	58
4.2.1 เงื่อนไขฐานะทางเศรษฐกิจ	58
4.2.2 เงื่อนไขความเป็นเพศ	59
4.2.3 เงื่อนไขสถานการณ์สังคม	59
4.3 การปฏิบัติต่อสัตว์	60
4.3.1 ช่วงปกติ	60
4.3.1.1 ครอบครัวที่มีฐานะดีกับสุนัขพันธุ์ชิบะ	60
4.3.1.2 ครอบครัวที่มีฐานะปานกลางกับวัวชน	61

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.3.2 ช่วงภัยพิบัติ.....	62
4.3.2.1 ครอบครัวที่มีฐานะดีกับสุนัขพันธุ์ชิบะ.....	62
4.3.2.2 ครอบครัวที่มีฐานะปานกลางกับวัวชน.....	62
4.4 สรุปท้ายบท.....	63
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	65
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	65
5.1.1 ลักษณะการเคลื่อนย้ายที่ทำให้เกิดกระแสมนุษยนิยมของสุนัขพันธุ์ชิบะในประเทศไทย.....	65
5.1.2 การเคลื่อนย้ายอุตสาหกรรมจากภาพยนตร์เรื่อง “เพื่อนชื่อ ชีอุมารี”.....	66
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	6
5.3 ข้อเสนอแนะของการวิจัย.....	68
บรรณานุกรม.....	69
ประวัติของผู้วิจัย.....	71
แบบโอนลิขสิทธิ์สารนิพนธ์.....	72

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 กรอบความคิดตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1.....	24
ภาพที่ 2.2 กรอบความคิดตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2.....	25
ภาพที่ 3.1 สุนัขพันธุ์ชิบะที่อาศัยอยู่ใน San Francisco.....	27
ภาพที่ 3.2 การประกวดสุนัขพันธุ์ชิบะใน Nippo show ในปี ค.ศ. 1972.....	28
ภาพที่ 3.3 ใบรับรองของสุนัขพันธุ์ชิบะ.....	29
ภาพที่ 4.1 โปสเตอร์ภาพยนตร์เรื่อง “เพื่อนชื่อ ชีอุมารี”.....	49
ภาพที่ 4.2 ครอบครัวอิชิคาวะ.....	50
ภาพที่ 4.3 สุนัขพันธุ์ชิบะ ชื่อ มารี.....	50
ภาพที่ 4.4 อายะและริโอตะเจอมารีครั้งแรก.....	53
ภาพที่ 4.5 คุณปู่กำลังปกป้องอายะจากอันตราย.....	54
ภาพที่ 4.6 อายะได้เจอกับมารีหลังเหตุการณ์แผ่นดินไหว.....	54
ภาพที่ 4.7 ชาวบ้านแสดงความยินดีกับครอบครัวอิชิคาวะ.....	55
ภาพที่ 4.8 การแข่งขันวู้ชุน.....	58

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 พื้นที่ที่สุนัขพันธุ์ชิบะอาศัยอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	30
ตารางที่ 3.2 สื่อสิ่งพิมพ์ในประเทศญี่ปุ่น.....	33
ตารางที่ 3.3 สื่อสิ่งพิมพ์ในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	36
ตารางที่ 3.4 สื่อสิ่งพิมพ์ในประเทศไทย.....	37
ตารางที่ 3.5 ภาพยนตร์ของประเทศญี่ปุ่น.....	39
ตารางที่ 3.6 ภาพยนตร์ของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	42
ตารางที่ 3.7 สื่อออนไลน์ประเทศญี่ปุ่น.....	43
ตารางที่ 3.8 สื่อออนไลน์ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	44
ตารางที่ 3.9 สื่อออนไลน์ประเทศไทย.....	45
ตารางที่ 3.10 ธุรกิจที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับสุนัขพันธุ์ชิบะโดยตรง.....	46

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีเทคโนโลยีล้ำหน้านำสมัยที่สุดในโลก ประเทศหนึ่งแล้ว ยังเป็นประเทศที่มีลักษณะทางภูมิประเทศที่ค่อนข้างพิเศษแตกต่างจากประเทศอื่น ๆ ของโลก คือมีลักษณะเป็นเกาะที่มีเทือกเขาสูงมากกว่า 75% ของพื้นที่ มีอุณหภูมิและสภาพอากาศในแต่ละฤดูกาลที่แตกต่างกันอย่างชัดเจนทั้งหมด 4 ฤดู ผนวกกับศิลปะและวัฒนธรรมที่โดดเด่นของประเทศนี้ ทำให้มีสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ของญี่ปุ่นที่น่าสนใจมากมาย กระจายตัวกันอยู่ทั่วประเทศ ซึ่งแม้จะเป็นสถานที่เดียวกัน แต่ก็ยังมีเสน่ห์และความสวยงามที่แตกต่างกันไปในแต่ละฤดูกาลด้วย (Talonjapan, 2016) นอกจากสถานที่ท่องเที่ยวแล้ว ประเทศญี่ปุ่นเอกลักษณ์ที่เด่นชัดอีกหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็น ชุดกิโมโน ซูชิ และดอกไม้ซากุระ ที่แสดงถึงความเป็นญี่ปุ่น แต่หากนึกถึงสุนัขประจำชาติญี่ปุ่นแล้ว คงไม่พ้นสุนัขพันธุ์ชิบะ

สุนัขพันธุ์ชิบะเป็นสุนัขประจำชาติญี่ปุ่น คำว่า Shiba แปลว่า เล็ก แต่อาจแปลว่า พุ่มไม้ ได้เช่นกัน เนื่องจากขนของชิบะมีสีแดงและลักษณะคล้ายกับพุ่มไม้สีแดง บางครั้งจึงมีชื่อเล่นว่า สุนัขพุ่มไม้สีแดงขนาดเล็ก ชิบะเป็นสุนัขสายพันธุ์โบราณที่มีขนาดเล็กที่สุดในสุนัข 6 สายพันธุ์ที่เป็นพันธุ์พื้นเมืองของประเทศญี่ปุ่น ได้แก่ 秋田犬 (อาคิตะอินุ) ชิบะอินุตัวใหญ่, 甲斐犬 (ไคอินุ) ชิบะอินุหน้าคุดูแหลม, 紀州犬 (คิชูอินุ) ชิบะอินุสีขาว ผิวง่าย, 柴犬 (ชิบะอินุ) หมานญี่ปุ่นดั้งเดิม, 四国犬 (ชิโคคุอินุ) ชิบะอินุแห่งเกาะแดนใต้, 北海道犬 (ฮอกไกโดอินุ) ชิบะอินุทนหนาว นักล่าหมีแห่งฮอกไกโด สำหรับญี่ปุ่นชิบะอินุถือเป็นอนุสรณ์ทางธรรมชาติที่สำคัญของประเทศญี่ปุ่น ต้นกำเนิดยังไม่แน่ชัด แต่เป็นกลุ่มเดียวกับสปิตซ์ (spitz) ใช้เพื่อการล่าสัตว์เป็นหลักในตอนกลางของประเทศญี่ปุ่นช่วง 300 ปีก่อนคริสตกาล เชื่อกันว่าใช้ในการล่าสัตว์ขนาดเล็ก เช่น นก แต่สามารถใช้ในการล่าหมีป่าได้เช่นกัน

ในปี ค.ศ. 1928 ด็อกเตอร์ไฮโดะ อิโรกิชิ พบสุนัขล่าสัตว์สีแดงหางโค้งขึ้น (Sickle Tail) ในหุบเขาลึกของจังหวัดกุมมะโดยด็อกเตอร์ไฮโดะตั้งชื่อให้ว่า “จุกโกกุ” (Jukkoku) ซึ่งจุกโกกุกมีถิ่นกำเนิดอีกฝากของภูเขาในจังหวัดนากาโน่ ผู้คนท้องถิ่นเรียกสุนัขล่าสัตว์พันธุ์นี้ว่า ชิบะอินุ ซึ่งต่อมาจุกโกกุทำให้ชื่อของสุนัขพันธุ์ชิบะมีชื่อเสียงและนักผสมพันธุ์สัตว์เข้ามาเยี่ยมหมู่บ้านรอบ ๆ ภูเขาของนากาโน่เพื่อนำสุนัขชิบะไปยังเมืองต่าง ๆ ซึ่งเป็นวันที่จัดการประกวด NIPPO Show ครั้งแรกซึ่งจัดที่เขตกินซ่า (Ginza) ในจังหวัดโตเกียว จากสุนัข 81 ตัวที่เข้าร่วมมีเพียง 10 ตัวเท่านั้นที่ได้รับรางวัล “Commendation Award” 4 รางวัลเป็นของสุนัขพันธุ์คิตะ 2 รางวัลเป็นของสุนัขฮอกไกโด 2 รางวัลเป็นของสุนัขคิซู 1 รางวัลเป็นของสุนัขขนาดกลางจากภูมิภาคชินชูและอีก 1 รางวัลของสุนัขชิบะ ซึ่งเป็นของสุนัขชิบะสีแดงเพศผู้ชื่อทาโกะ ซึ่งทาโกะถูกพบในภูเขาในจังหวัดโทยาม่า (ภาคกลางของประเทศญี่ปุ่น) ซึ่งทาโกะเป็นสุนัขชิบะตัวแรกที่ถูกขึ้นทะเบียนกับ NIPPO นอกจากนี้ คุณอิโรกิชิไฮโดะ ยังได้ริเริ่มพยายามทำการปกป้องและอนุรักษ์สุนัขพื้นบ้านสายพันธุ์ญี่ปุ่น เนื่องจากในหลายพื้นที่เริ่มมีการผสมข้ามสายพันธุ์จึงทำให้สายพันธุ์พื้นเมืองเหล่านี้เริ่มประสบปัญหาการสูญพันธุ์อย่าง

ร้ายแรงเช่นนี้ จึงทำให้มีการตื่นตัวที่จะคงสายพันธุ์แท้ไว้มากยิ่งขึ้น และในปี ค.ศ. 1932 ประเทศญี่ปุ่น จึงขึ้นทะเบียนให้สุนัข

พื้นเมืองเหล่านี้เป็น “มรดกของชาติ” และได้ก่อตั้งองค์กร Nihonken Hozonkai หรือ NIPPO

ในปี ค.ศ. 1933 มีการจัดแสดงสุนัข NIPPO ครั้งที่ 2 ขึ้น มีสุนัขชิบะเพศผู้ชื่อ “ยูวะ” และ เพศเมียชื่อ “ยูริ” จากเขตปกครองชิมาเนะ (ภูมิภาคซันอิง 山陰地方 เป็นอนุภูมิภาคของประเทศ ญี่ปุ่น หมายถึงบริเวณภาคใต้ของเกาะฮนชู) ได้รับรางวัล “Commendation Award” ซึ่งเป็นที่รู้จัก ในชื่อ เซะกิชูเคน ต่อมาในการจัดแสดงสุนัข NIPPO ครั้งที่ 5 ในปี 1936 สายเซะกิชูเคน ชื่ออิชิโกะ (Ishi Go) สุนัขเพศผู้เกิดวันที่ 2 พฤศจิกายน 1930 ซึ่งถูกขึ้นทะเบียนเลขที่ 170 ได้รับรางวัล “Commendation Award” เช่นเดียวกัน อิชิ ได้ถูกผสมกับสุนัขชื่อ โกะโระ สุนัขชิบะสีดำเพศเมีย จากภูเขาในเกาะชิโกกุ มีลูกชื่อ อากะ ซึ่งในวันที่ 6 มกราคม 1939 อากะ(Aka) ได้รับรางวัล “Commendation Award” ในการจัดแสดงสุนัข NIPPO ครั้งที่ 8 ซึ่งสุนัขหนุ่มตัวนี้ถูกกำหนดให้เป็น สุนัขพ่อพันธุ์ที่สำคัญ ซึ่งต่อมาอากะถูกผสมกับสุนัขชื่อ ฮานะ(Hana) จากเขตปกครองโตะโตรี (ภูมิภาคซันอิง) ได้ลูกสุนัขชื่อ เบะนิโกะ(Beniko) ซึ่งถูกผสมพันธุ์ต่อกับสุนัขชื่อ เมะอิเกะซี (Meigetsu) จากเขตยามานาชิ (ภูมิภาคชินชู) ได้ลูกสุนัขชื่อ อากะนิ ซึ่งอากะนิถูกจับคู่กับ เบะนิโกะ (ซึ่งทั้งสองมีพ่อสุนัขเดียวกันคนละแม่) มีลูกสุนัขชื่อ นากะ(Naka) ซึ่ง นากะ เป็นสุนัขที่มีความสำคัญ ต่อสายสุนัขชิบะปัจจุบันมาก เพราะเป็นต้นสายของสุนัขทั้ง 4 สายที่เป็นที่นิยมจนถึงปัจจุบัน ได้ถูก ผสมกับเบะนิโกะซึ่งเป็นแม่ของนากะเอง ในวันที่ 16 เมษายน 1948 ได้ลูกสุนัขชื่อ นากะอิชิ (Nakaichi) และจาก นากะอิชิ ก็มี อิชิ(Ichi) ซึ่งเป็นต้นสายของสายเกิน(Gen-Line) มี ฮาคูบะโนะเกิน (Hakuba no Gen) เชื้อสายของอิชิเป็นต้นสาย และ โกะโระอิชิ(Koroichi) ซึ่งเป็นต้นสายของสาย อิ ชิชิเกะ(Ichisuke) และ เบะนิมารุ(Benimaru) ซึ่งเป็นต้นสายของสาย มาชิมารุ (Matsumaru) และ เท็นโกว(Tenkou) ซึ่งเป็นต้นสายของสาย เท็นโคว(Tenkou) ซึ่งเป็นสายของสุนัขชิบะปัจจุบัน (Darumahome, 2020)

ในปี ค.ศ. 1950 สุนัขพันธุ์ชิบะนั้นเลี้ยงไว้เพื่อล่าสัตว์และยังไม่นิยมเลี้ยงเป็นสัตว์เลี้ยง แต่จากความเสียหายจากสงครามโลกครั้งที่สองทำให้สุนัขพันธุ์นี้เกือบสูญพันธุ์ไป หลังจากนั้นจำนวนของสุนัข ลดลงอย่างมากจากโรคไข้หัดสุนัข และเพื่อรักษาสายพันธุ์เอาไว้ สมาคมเพื่อการอนุรักษ์ของสุนัขญี่ปุ่น จึงได้ผสมสุนัขข้ามพันธุ์ คือ สุนัขสายพันธุ์ Shinshu Shiba จากจังหวัดนากาโน่, Mino Shiba จาก จังหวัดไอจิและ San'in Shiba จาก ทตโตะริ และจังหวัดชิมาเนะ ซึ่งสามสายพันธุ์นี้เป็นสายพันธุ์ที่ รอดจากสงครามโลกครั้งที่สองและโรคไข้หัด ต่อมาสุนัขชิบะตัวแรกถูกนำเข้ามาในประเทศ สหรัฐอเมริกาและได้รับการขึ้นทะเบียนโดย American Kennel Club และได้รับความนิยมนจากนิสย ที่ทรหดและหัวแข็งประจำสายพันธุ์ การที่สุนัขพันธุ์ชิบะได้ผสมพันธุ์ข้ามสายพันธุ์ ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ ทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะได้ขยายพันธุ์ไปยังต่างประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศอื่น ๆ ใน แถบเอเชีย เช่น ประเทศไต้หวัน ฮองกง เป็นต้น และด้วยนิสัยของสุนัขพันธุ์ชิบะที่เลี้ยงง่าย มีนิสัยขี้ เล่น เป็นมิตรกับมนุษย์ จึงทำให้นิยมเลี้ยงเป็นสัตว์เลี้ยงมากขึ้น (honestdocs, 2018)

ในปี ค.ศ. 2007 ได้มีการฉายภาพยนตร์เรื่อง A Tale of Mari and Three puppies (เพื่อนชื่อ ชื่อมาริ) โดยมีผู้กำกับที่มีความสามารถในการกำกับภาพยนตร์ดราม่าหลาย ๆ เรื่อง คือ คุณริวอิชิ อิโนมาตะ ภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นภาพยนตร์ที่สร้างจากเหตุการณ์แผ่นดินไหวที่เกิดขึ้นจริงในประเทศญี่ปุ่น และได้มีสุนัขพันธุ์ชิบะเป็นตัวละครของเรื่อง รวมถึงนักแสดงเด็กผู้หญิงที่แสดงร่วมกับสุนัข ซึ่งถือเป็นความท้าทายของภาพยนตร์เรื่องเพราะเป็นเรื่องยากที่จะนำเด็กผู้หญิงจะสุนัขเข้าฉากร่วมกันได้ เนื้อหาในภาพยนตร์จะเกี่ยวกับ ความรักและความผูกพัน ของเจ้าของและสัตว์เลี้ยง อีกทั้งยังนำเสนอความซื่อสัตย์ของสุนัขที่มีต่อเจ้าของ ซึ่งเนื้อหาดังกล่าวเป็นสิ่งที่ผู้ชมเข้าถึงเนื้อเรื่องได้ง่าย และซาบซึ้งกับวีรกรรมที่สุนัขได้ทำให้เจ้าของ ภาพยนตร์เรื่องนี้จึงสร้างรายได้ให้กับประเทศญี่ปุ่นจำนวนมาก และได้เผยแพร่ภาพลักษณ์ของสุนัขพันธุ์ชิบะที่เป็นสุนัขที่ดี และซื่อสัตย์ต่อเจ้าของ

ในปี ค.ศ. 2011 เป็นยุคของโลกาภิวัตน์ ที่ผู้คนสามารถเข้าถึงสื่อออนไลน์กันอย่างแพร่หลาย และได้รับข้อมูลอย่างรวดเร็ว จึงทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะได้ปรากฏอยู่ในสื่อต่าง ๆ มากขึ้น ทั้งในสื่อภาพยนตร์ สื่อโฆษณา โดยเฉพาะสื่อออนไลน์ ที่ทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะเป็นที่รู้จักมากขึ้น จากกรณีในเดือนมีนาคมของปีนั้น เกิดแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ในญี่ปุ่น ทำให้คนญี่ปุ่นทั่วประเทศตกอยู่ในความโศกเศร้าจากการสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ คุณโอโนะ เจ้าของสุนัขพันธุ์ชิบะที่ชื่อว่า มารุ ที่เป็นขวัญใจของหลาย ๆ คนในโซเชี่ยลมีเดีย อย่าง อินสตาแกรม ด้วยจำนวนผู้ติดตามใน @marutaro มากกว่า 2.5 ล้านคน ซึ่งถือว่าเป็นหนึ่งในเซเลบของสุนัขอันดับต้น ๆ ของโลก เนื่องจากคุณโอโนะเจ้าของของมารุ มักจะโพสต์รูปของมารุในอินสตาแกรมเป็นเสมออยู่แล้ว กระทั่งเมื่อเกิดแผ่นดินไหวดังกล่าวจึงทำให้คุณโอโนะคิดหาวิธีปลอบใจเพื่อนร่วมชาติในแบบที่เขาพอจะทำได้ด้วยการโพสต์รูปภาพของมารุทุกวัน วันละ 3 ครั้ง และ ในปีค.ศ. 2013 สุนัขพันธุ์ชิบะกลายเป็นสุนัขที่โด่งดังและได้รับความนิยมไปทั่วโลก เนื่องจากมีmemeของ สุนัขพันธุ์ชิบะที่ชื่อว่า “คาโบสุ” ออกมา เลยทำให้กระแสความนิยมชิบะเพิ่มทวีคูณขึ้นไปอีกจนได้รับฉายาว่า “ชิบะไอดอล” โดยเฉพาะในสื่อออนไลน์ทำให้ชิบะเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น จนทำให้ผู้คนหันมาสนใจความน่ารักและขี้เล่นของสุนัขพันธุ์ชิบะ

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสุนัขพันธุ์ชิบะได้รับความนิยมอย่างมากในปัจจุบัน จากการที่สุนัขพันธุ์ชิบะได้เคลื่อนย้ายไปยังต่างประเทศ และเป็นสุนัขพันธุ์ที่เลี้ยงง่าย นิสัยขี้เล่น หน้าตาน่ารัก อีกทั้งยังได้เผยแพร่ไปในสื่อออนไลน์และสื่อภาพยนตร์ที่เกี่ยวกับสุนัขพันธุ์ชิบะในอีกหลายเรื่อง จึงทำให้กระแสความนิยมชิบะเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งในประเทศญี่ปุ่นเองรวมถึงต่างประเทศด้วย จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาลักษณะการเคลื่อนย้ายที่ทำให้เกิดกระแสความนิยมของสุนัขพันธุ์ชิบะในประเทศญี่ปุ่น รวมถึงศึกษาการเคลื่อนย้ายอุตสาหกรรมจากภาพยนตร์เรื่อง “เพื่อนชื่อชื่อมาริ” โดยนำแนวคิดทางสังคมศาสตร์ มาใช้ในการวิเคราะห์ประเด็นดังกล่าวนี้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาลักษณะการเคลื่อนย้ายที่ทำให้เกิดกระแสมนุษย์นิยมของสุนัขพันธุ์ชิบะในประเทศญี่ปุ่น

1.2.2 ศึกษาการเคลื่อนย้ายอุตสาหกรรมจากภาพยนตร์เรื่อง “เพื่อนชื่อ ชื่อมารี”

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1 ได้ความรู้เกี่ยวกับลักษณะการเคลื่อนย้ายที่ทำให้เกิดกระแสมนุษย์นิยมของสุนัขพันธุ์ชิบะในประเทศญี่ปุ่น

1.3.2 ได้รับความรู้จากการศึกษาการเคลื่อนย้ายอุตสาหกรรมจากภาพยนตร์เรื่อง “เพื่อนชื่อ ชื่อมารี”

1.3.3 ได้ฝึกทักษะการค้นคว้า การอ่านจับใจความสำคัญ และการนำแนวคิดทางสังคมศาสตร์มาใช้ในการวิเคราะห์

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่องกระแสมนุษย์นิยมสุนัขพันธุ์ชิบะในญี่ปุ่นมีขอบเขตการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับขอบเขตของเวลาการศึกษา โดยแบ่งตามวัตถุประสงค์ คือ วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาลักษณะการเคลื่อนย้ายของสุนัขพันธุ์ชิบะตั้งแต่ปี ค.ศ. 1928 ถึงปี ค.ศ. 2020 วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ศึกษาลักษณะการเคลื่อนย้ายอุตสาหกรรมของภาพยนตร์ เรื่อง “เพื่อนชื่อ ชื่อมารี” ปี ค.ศ. 2007 โดยใช้แนวคิดทางสังคมศาสตร์ ได้แก่ แนวคิดวัฒนธรรมประชานิยม (Pop Culture) แนวความคิดเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายทางวัฒนธรรม แนวคิดหลังมนุษยนิยม (Post humanism) และ แนวคิดเรื่องสิทธิสัตว์ (Animal Liberation)

1.5 วิธีการศึกษา

การศึกษาเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการศึกษาและเก็บข้อมูลทั้งหมด 2 วิธี ดังต่อไปนี้

1.5.1 ข้อมูลแบบปฐมภูมิ

การเก็บข้อมูลแบบปฐมภูมิ ได้มีการเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา คือ ภาพยนตร์เรื่อง “A Tale of Mari and Three puppies: เพื่อนชื่อ ชื่อมารี” ปี ค.ศ. 2007 ซึ่งข้อมูลปฐมภูมินี้ใช้ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

1.5.2 ข้อมูลแบบทุติยภูมิ

การเก็บข้อมูลแบบทุติยภูมิ ได้มีการเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้แก่

บทความวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัตว์และสุนัข คือ สิ่งสารสัตว์ บทความที่เกี่ยวข้องกับสุนัขพันธุ์ชิบะ และสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นมา

1.8 แผนการเขียนเนื้อหา

งานวิจัยเรื่องกระแสความนิยมสุนัขพันธุ์ชิบะในประเทศญี่ปุ่น มีเนื้อหารวม 6 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

- 1.1 ที่มาและความสำคัญ
- 1.2 วัตถุประสงค์
- 1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
- 1.4 ขอบเขตการศึกษา
- 1.5 วิธีการศึกษา
- 1.6 นิยามศัพท์
- 1.7 แผนการดำเนินงาน
- 1.8 แผนการเขียนเนื้อหา

บทที่ 2 การทบทวนแนววรรณกรรม

- 2.1 แนวความคิดทางสังคมศาสตร์
 - 2.1.1 แนวคิดวัฒนธรรมประชานิยม (Pop Culture)
 - 2.1.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายทางวัฒนธรรม
 - 2.1.3 แนวคิดหลังมนุษยนิยม (Post humanism)
 - 2.1.4 แนวคิดเรื่องสิทธิสัตว์ (Animal Liberation)
- 2.2 งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
 - 2.2.1 งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดสังคมศาสตร์กับสัตว์
 - 2.2.2 งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ศึกษา
 - 2.2.3 งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมการเลี้ยงสุนัขในญี่ปุ่น
 - 2.2.4 งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสิทธิสัตว์
- 2.3 กรอบการศึกษาและวิเคราะห์

บทที่ 3 ลักษณะการเคลื่อนย้ายที่ทำให้เกิดกระแสความนิยมของสุนัขพันธุ์ชิบะในประเทศญี่ปุ่น

- 3.1 ยุคที่ 1 ยุค Shiba Go Inter
 - 3.1.1 ลักษณะการเคลื่อนย้าย
 - 3.1.1.1 การเคลื่อนย้ายชาติพันธุ์
 - 3.1.1.2 การเคลื่อนย้ายผ่านสื่อ
 - 3.1.1.2.1 สื่อสิ่งพิมพ์
 - 3.1.1.2.2 สื่อโทรทัศน์
 - 3.1.1.3 การเคลื่อนย้ายอุดมการณ์
 - 3.1.2 ผลของการเคลื่อนย้าย

3.2 ยุคที่ 2 ยุค Shiba Popular

3.2.1 ลักษณะการเคลื่อนย้าย

3.2.1.1 การเคลื่อนย้ายชาติพันธุ์

3.2.1.2 การเคลื่อนย้ายผ่านสื่อ

3.2.1.2.1 สื่อสิ่งพิมพ์

3.2.1.2.2 สื่อภาพยนตร์

3.2.1.2.3 สื่อออนไลน์

3.2.1.3 การเคลื่อนย้ายอุตสาหกรรม

3.2.2 ผลของการเคลื่อนย้าย

3.3 สรุปท้ายบท

บทที่ 4 การเคลื่อนย้ายอุตสาหกรรมจากภาพยนตร์เรื่อง “เพื่อนชื่อ ชีอุมาริ”

4.1 ภาพยนตร์เรื่อง A Tale of Mari and three puppies “เพื่อนชื่อ ชีอุมาริ”

4.1.1 ข้อมูลทั่วไป

4.1.1.1 ชื่อภาพยนตร์

4.1.1.2 การผลิต

4.1.1.3 เทคนิคการผลิต

4.1.1.4 ปีและสถานที่ผลิต

4.1.1.5 สถานที่ฉาย

4.1.2เค้าโครงเรื่อง

4.1.3 เนื้อเรื่องย่อ

4.1.4 วิธีการนำเสนอภาพยนตร์

4.1.4.1 การนำเสนอเรื่องราวภาพยนตร์

4.1.4.2 บุคคลที่ดำเนินเรื่อง

4.1.4.3 การเริ่มต้นของภาพยนตร์

4.1.4.4 การจบของภาพยนตร์

4.2 การเคลื่อนย้ายอุตสาหกรรม

4.2.1 เงื่อนไขฐานะทางเศรษฐกิจ

4.2.2 เงื่อนไขความเป็นเพศ

4.2.3 เงื่อนไขสถานการณ์สังคม

4.3 การปฏิบัติต่อสัตว์

4.3.1 ช่วงปกติ

4.3.1.1 ครอบครัวที่มีฐานะดีกับสุนัขพันธุ์ชิบะ

4.3.1.2 ครอบครัวที่มีฐานะปานกลางกับวัวชน

4.3.2 ช่วงภัยพิบัติ

4.3.2.1 ครอบครัวที่มีฐานะดีกับสุนัขพันธุ์ชิบะ

4.3.2.2 ครอบครัวที่มีฐานะปานกลางกับวัวชน

4.4 สรุปท้ายบท

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ลักษณะการเคลื่อนย้ายที่ทำให้เกิดกระแสมนุษยนิยมของสุนัขพันธุ์ชิบะในประเทศไทย

5.1.2 การเคลื่อนย้ายอุดมการณ์จากภาพยนตร์เรื่อง “เพื่อนชื่อ ชื่อมารี”

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะของผลการวิจัย

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาวิจัยเรื่อง กระแสนิยมสุนัขนัฟรุ้ชิบะในประเทศญี่ปุ่น มีการทบทวนแนวความคิดทางสังคมศาสตร์และงานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 แนวความคิดทางสังคมศาสตร์

- 2.1.1 แนวคิดวัฒนธรรมประชานิยม (Pop Culture)
- 2.1.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายทางวัฒนธรรม
- 2.1.3 แนวคิดหลังมนุษยนิยม (Post humanism)
- 2.1.4 แนวคิดเรื่องสิทธิสัตว์ (Animal Liberation)

2.2 งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

- 2.2.1 งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดสังคมศาสตร์กับสัตว์
- 2.2.2 งานศึกษาเกี่ยวกับสัตว์ศึกษา
- 2.2.3 งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมการเลี้ยงสุนัขในญี่ปุ่น

2.1 แนวความคิดทางสังคมศาสตร์

2.1.1 แนวคิดวัฒนธรรมประชานิยม (Pop Culture)

แนวความคิดวัฒนธรรมประชานิยมเกี่ยวกับ Pop Culture จันทรา มุเกอร์จี และ ไมเคิล ชุดสัน (Chandra Mukeji and Michael Schudson) อ้างถึงใน เอมอร์ ลีมวัฒนา(ม.ป.ป.) กล่าวว่า วัฒนธรรมสมัยนิยม หมายถึงความเชื่อและปฏิบัติการรวมถึง สิ่งของต่าง ๆ ที่ได้รับการยอมรับหรือการนิยามอย่างแพร่หลาย โดยประชากรกลุ่มหนึ่ง และนั่นทขวัง ศิริสุนทร ได้กล่าวเอาไว้ว่า ป๊อป คัลเจอร์ต้องเป็นสิ่งที่มีมหาชนนิยม เป็นอะไรที่ตรงกันข้ามกับ วัฒนธรรมชนชั้นสูง ไม่จำเป็นต้องเป็นชนชั้นใดชนชั้นหนึ่ง เป็นของที่นิยมได้ทุกชนชั้น และเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง อลิซาเบธ จี. เทราบี (Elizabeth G. Traube) กล่าวว่า "popular culture" เริ่มใช้ในยุโรปในช่วงปลายศตวรรษที่ 18 โดยโจฮันน์ กอตต์พรายด์ เฮอร์เตอร์ (Johann Gottfried Herder) ซึ่งได้จำแนกวัฒนธรรมออกเป็นวัฒนธรรมชั้นสูง (high culture) ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของผู้ที่มีการศึกษา เป็นวัฒนธรรมแห่งเหตุผล และวัฒนธรรมชั้นต่ำ (low culture) หรือวัฒนธรรมป๊อป คือวัฒนธรรมไร้เหตุผล ใช้ความรู้สึกดั้งเดิม แม็ททิว อาร์โนลด์ (Mathew Arnold) ผู้สร้าง Culture and Anarchy งานชิ้นบุกเบิกของวัฒนธรรมป๊อป ถูกมองว่าเป็นต้นเหตุของ ความปั่นป่วนอนาธิปไตย และภาวะแห่งความไร้ระเบียบและกฎเกณฑ์ของสังคม จอนห์ ฟิสเก้ (John Fiske) ได้กล่าวเกี่ยวกับแนวทางในการศึกษาวัฒนธรรมสมัยนิยมเอาไว้ว่าประกอบไปด้วย 3 แนวทาง ได้แก่

1. พิจารณาวัฒนธรรมสมัยนิยมจากตัวแบบของการประนีประนอม (a consensual model) มองเห็นวัฒนธรรมสมัยนิยมว่า เป็นเพียงพิธีกรรมของการจัดการความแตกต่างและความตึงเครียด

ทางวัฒนธรรม และในที่สุดก็จะจบลงด้วยความสมานฉันท์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของวัฒนธรรมร่วมกันของคนในชาติ

2. พิจารณาวัฒนธรรมสมัยนิยมจากตัวแบบของอำนาจ (a model of power) มองเห็นวัฒนธรรมสมัยนิยมว่าเป็นการกดขี่ การบังคับครอบงำมวลชนหรือกลุ่มคนที่ไร้อำนาจ และอยู่ในฐานะที่ไม่อาจต่อรองได้ในอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมต่าง ๆ

3. พิจารณาวัฒนธรรมสมัยนิยมในฐานะที่เป็น "สนามของการต่อรองช่วงชิง (a site of struggle) มองเห็นกระบวนการต่อรอง สร้างสรรค์และกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่คนในสังคมใช้ในการรับมือหรือสร้างความหมายทางสังคมให้กับประสบการณ์ในชีวิตประจำวันของตนการวิเคราะห์ตัวตนในกระแสวัฒนธรรมสมัยนิยม

แนวคิดวัฒนธรรมประชานิยม (Popular Culture) ของ Storey John(2536) อ้างถึงใน วรรษ รินทร์ อุดคำเมือง (2556) กล่าวว่า โลกปัจจุบัน ในยุคโลกาภิวัตน์ ได้ผสมผสานแดนเข้าไว้ด้วยกัน ส่งผลให้เกิด ปรากฏการณ์ของค่านิยมมวลชนที่มีความสัมพันธ์ กับผลประโยชน์ตามระบบทุนนิยม อันมีเหตุมาจากความเป็นสากลของโลกจากฝั่งตะวันตก ที่แทรกซึมลงไปตามพื้นที่สังคมเปิดต่างๆ ผ่านกระแสของสื่ออันเป็นเครื่องมือ อย่างดีของระบบทุนนิยม ในลักษณะการถ่ายทอด ผลิตซ้ำ และแพร่กระจาย โดยเฉพาะในด้านการ อุตสาหกรรมการพาณิชย์ รวมไปถึงการบริโภคในรูปของวัฒนธรรมสมัยนิยม / ประชานิยมหรือ "popular culture"

วัฒนธรรมประชานิยมไม่ใช่ทฤษฎีที่มีระบบความคิดที่ตายตัว หากเป็นแนวคิดหนึ่งที่มีการพลวัต เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงไม่รู้จบตามแต่แนวโน้มของผู้คนที่เปลี่ยนแปลงไปแต่ละยุคสมัย และได้รับการทำความเข้าใจ 3

เข้าใจในลักษณะที่แตกต่างกันออกไปตามแต่มุมมองของนักวิชาการในแต่ละด้านไม่ว่าจะเป็นทางด้าน รัฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สื่อสารมวลชน หรือมานุษยวิทยา ที่ตั้งชุดคำถามขึ้นมาจากวิเคราะห์ร่วมกับผลผลิตจาก ระบบทุนนิยมอันส่งผลกระทบต่อสืบเนื่องมาถึงเรื่องราวเกี่ยวข้องกับศาสตร์ที่ต้องการศึกษา

ด้านที่มาของวัฒนธรรมประชานิยมนั้น นักคิดบางกลุ่มเชื่อกันว่าวัฒนธรรมประชานิยม คือวัฒนธรรม ที่ได้รับอิทธิพลจากประเทศอเมริกา (เปรม สอนสมุทร, 2547: 18) ซึ่งเป็นประเทศที่รวมเอาคนจากหลากหลาย วัฒนธรรมเข้าไว้ด้วยกัน และมีเสรีภาพทางความคิดสูงจนเกิดการปะทะสังสรรค์ความคิดจากแนวโน้มของคน หลายวัฒนธรรมผนวกเข้าเป็นวัฒนธรรมผสม (hybrid culture) แต่หากพิจารณาการเกิดขึ้นของวัฒนธรรม ประชานิยม จากแนวโน้มที่ต่างกันของวัฒนธรรมแต่ละชาติแล้ว กล่าวได้ว่าอันที่จริง วัฒนธรรมประชานิยมอาจ เกิดขึ้นมานานแล้วในมิติของเวลาที่ต่างกัน และถูกจำกัดอยู่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ด้วยเหตุแห่งประสิทธิภาพของ การสื่อสารอย่างไรก็ตามสิ่งที่นำมาเป็นบรรทัดฐานในการตัดสินการเกิดขึ้นของปรากฏการณ์ที่เรียกได้ว่า เป็น วัฒนธรรมประชานิยม มักเชื่อมโยงเข้ากับระบบทุนนิยม และระบบอุตสาหกรรม ที่ส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมถูก

นำไปแปรรูปเป็นสินค้าที่ผู้บริโภคเลือกซื้อหาได้ รวมทั้งมีสื่อเข้ามาเป็นบทบาทสำคัญในการแพร่กระจายผลิตซ้ำก่อให้เกิดเป็นค่านิยม

ในภาษาไทยยังไม่มีคำบัญญัติคำว่า Popular Culture ที่แน่นอนจึงพบว่าในการศึกษา หรือ งานวิจัย ต่างๆ มีการใช้คำทับศัพท์หรือบัญญัติศัพท์ Popular Culture ใช้กันอย่างหลากหลาย เช่น คำว่า ป๊อปคัลเจอร์ วัฒนธรรมสมัยนิยม (วิริยะ สว่างโชติ, 2542) วัฒนธรรมสมัยนิยม หรือกระแสป๊อป วัฒนธรรมประชานิยม (เปรม สอนสมุทร, 2547) วัฒนธรรมป๊อป และวัฒนธรรมกระแสนิยม (ฐิรวุฒิ เสนาคำ, 2549) ซึ่งในที่นี้ผู้ศึกษา จะใช้คำว่า “วัฒนธรรมประชานิยม” แทนความหมายของ Popular Culture เนื่องจากสนใจศึกษา Popular Culture ในมิติของวัฒนธรรมอันเป็นที่นิยม และยอมรับของประชาชนจำนวนมาก

ในเรื่องความหมายของวัฒนธรรมประชานิยมมีการนิยามความหมายโดยเน้นหนักในประเด็นที่ต่างกันไปตามสาขาวิชา การมโนทัศน์สำคัญในกลุ่มนักวิชาการสาย “วัฒนธรรมศึกษา” (Cultural Study) มีความเห็นว่าการศึกษาวัฒนธรรมจำเป็นต้องมีขอบเขต และความหมายครอบคลุมหลากหลายสาขาวิชา เช่น วรรณคดี 4

วิจารณ์ภาษาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ สังคมวิทยา มานุษยวิทยา ฯลฯ ทำให้แนวทางการศึกษาของ นักวิชาการสายนี้ ให้ความสำคัญกับข้อมูลหลายแหล่ง หลายวิธีวิทยา อันเกิดจากร่วมมือของนักวิชาการ หลายสาขาก่อให้เกิดเป็นนิยามความหมายที่มีหลากหลาย ดังเช่นที่ จอห์น สโตเรย์ (John Storey) ได้เสนอ นิยามความหมายของ “วัฒนธรรมประชานิยม” ออกเป็น 6 ประการ (Storey, อ้างถึงใน ฐิรวุฒิ เสนาคำ, 2549: 129-130) ดังนี้

1. วัฒนธรรมประชานิยม คือ วัฒนธรรมใดก็ตามที่เป็นที่ยอมรับ และชื่นชอบของคนจำนวนมากซึ่ง นิยามลักษณะนี้จะครอบคลุมเนื้อหา ความหมาย โดยทั่วไปของวัฒนธรรม แต่ไม่สามารถระบุลักษณะเฉพาะ เจาะจง และขอบเขตของวัฒนธรรมอันแตกต่างหลากหลายได้

2. วัฒนธรรมประชานิยม คือ วัฒนธรรมที่อยู่ตรงข้ามกับ วัฒนธรรมของชนชั้นนำ หรือ วัฒนธรรม ชั้นสูง หรืออาจกล่าวได้ว่า วัฒนธรรมประชานิยม เป็นวัฒนธรรมของคนส่วนใหญ่ในสังคม

3. วัฒนธรรมประชานิยม เป็นวัฒนธรรมมวลชน (mass culture) อันเป็นวัฒนธรรมที่ถูกผลิตเผยแพร่ และโฆษณาในตลาด เช่น แฟชั่น เสื้อผ้า การแต่งตัว ดนตรี กีฬา ภาพยนตร์ ฯลฯ ซึ่งความหมายในลักษณะนี้ มักถูกเชื่อมโยงกับการครอบงำทางวัฒนธรรม จากประเทศอุตสาหกรรม

4. วัฒนธรรมประชานิยม คือ วัฒนธรรมที่มีแหล่งกำเนิดมาจากประชาชนเป็นวัฒนธรรมขนานแท้ ดั้งเดิมของประชาชนหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นวัฒนธรรมประจำเพื่อประชาชน

5. วัฒนธรรมประชานิยม คือ พื้นที่ หรือบริเวณของการต่อสู้ระหว่างพลังของกลุ่มคนผู้มีอำนาจครอบงำในสังคมซึ่งวัฒนธรรมประชานิยม ในแง่นี้มิใช่ทั้งชนชั้นนำ หรือชนชั้นรอง แต่เป็นวัฒนธรรมที่เกิดจาก การต่อสู้ต่อรอง และช่วงชิงทางอุดมการณ์และผลประโยชน์

6. วัฒนธรรมประชานิยม คือ วัฒนธรรมที่เกิดขึ้นภายหลัง การพัฒนาอุตสาหกรรม และการเกิดขึ้น ของชุมชนเมืองอันเป็นอิทธิพลของสื่อ และการคมนาคมในโลกสมัยใหม่ที่ไปก่อรูปขยายตัว เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต ของคนจากวัฒนธรรมดั้งเดิมไปสู่วัฒนธรรมสมัยใหม่

จากการทบทวนแนวคิดวัฒนธรรมประชานิยมทำให้ผู้วิจัยทราบว่า Pop culture เป็นแนวคิดที่ เกิดจากความนิยมของประชาชนเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเกิดได้จากหลายสาเหตุ แต่สำหรับกระแสความนิยม สนุัขพันธุ์ชิบะในประเทศญี่ปุ่นนั้น เกิดวัฒนธรรมประชานิยม ในด้านการเป็นวัฒนธรรมมวลชน โดยการถูกผลิตและเผยแพร่และโฆษณา ทั้งในรูปแบบของแฟชั่น และสื่อภาพยนตร์ ผู้วิจัยจึงสามารถนำ แนวคิดวัฒนธรรมประชานิยมมาใช้วิเคราะห์ในวัตถุประสงค์ข้อ 1

2.1.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายทางวัฒนธรรม

แนวความคิดเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายทางวัฒนธรรม ของ Arjun Appadurai อ้างถึงใน **ฐิรุฒิ เสนาคำ(2547: 192)** กล่าวว่า การเชื่อมโยงกันของโลกปัจจุบัน นอกจากจะดูที่การเชื่อมต่อ หรือการทำให้เส้นเขตแดนจางหายไปผ่านการค้า การลงทุน สาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น ถนนหนทาง สนามบิน ท่าเรือ ยังอาจพิจารณาได้ในพื้นที่ของการสื่อสารหรือพื้นที่ทางวัฒนธรรม ดังที่คลิฟฟอร์ด เกียร์ตซ์ (1973) เสนอในข้อเขียนการตีความหมายทางวัฒนธรรม (The Interpretation of Culture) ว่ามนุษย์ทุกคนต่างอยู่ในข่ายเเยของความหมาย (web of meaning) สะท้อนความเป็นเครือข่ายของ วัฒนธรรม

ภายใต้เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ถูกพัฒนาขึ้นในศตวรรษที่ 20 โดยเฉพาะการขนส่งและการสื่อสาร เช่น เครื่องบิน โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอ ทำให้โลกติดต่อสัมพันธ์กันอย่างเข้มข้น โลกจึงเต็มไปด้วยการหลั่งไหลของผู้คน ภาพลักษณ์ และวัตถุ สิ่งเหล่านี้ส่งต่อข้ามพรมแดน และทำให้เกิดข้อ ถกเถียงใหม่เกี่ยวกับผลกระทบของสินค้า สื่อ และความหลากหลายทางวัฒนธรรมของโลก ซึ่งมีการ อพยพย้ายเข้า ย้ายออกของผู้คนภายในรัฐชาติ ความสัมพันธ์แบบเชื่อมโยงร้อยรัดเข้าด้วยกันที่เกิดขึ้นกับโลก คือการหลั่งไหลทางวัฒนธรรมข้ามพรมแดน ซึ่งการศึกษาทางมานุษยวิทยาอาจเรียกว่า ลักษณะข้ามพรมแดนรัฐชาติ หรือแนวคิดเรื่องพื้นที่สังคมวิทยาข้ามพรมแดน (Transnationalism) มี การหลั่งไหลทางวัฒนธรรมข้ามพรมแดนรัฐชาติอย่างมากในศตวรรษที่ 20

สำหรับแนวคิด Transnationalism เริ่มขึ้นในช่วงปลายทศวรรษที่ 1980 เป็นงานที่เกิดขึ้นใน ช่วงเวลาที่ทั้งรัฐและทุน รวมทั้งกระแสโลกาภิวัตน์มีความแข็งแกร่งจนสามารถขยายอำนาจไป ครอบครองท้องถิ่นได้มากขึ้น โดยผ่านกลไกต่าง ๆ ทั้งที่เป็นของรัฐและเอกชน รวมทั้งผ่านระบบการ สื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ด้วย โดยแนวคิดที่ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางจากนักวิชาการตะวันตก คือ แนวคิดเรื่องพื้นที่สังคมข้ามพรมแดน (transnationalism) โลกาภิวัตน์ (globalization) และคน พลัดถิ่น (diaspora) ซึ่งถือเป็นแนวคิดสำคัญในการศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

Arjun Appadurai อ้างถึงใน (นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ, ม.ป.ป.) กล่าวถึง “โลกาภิวัตน์” ในฐานะ เป็นความไม่เชื่อมต่อและความแตกต่างในเศรษฐกิจ วัฒนธรรมระดับโลก โลกปัจจุบันมีการไหลของ

กระแสความไหวต่าง ๆ โดยตลอดและหลากหลายทิศทาง ซึ่งก่อให้เกิดสภาวะต่าง ๆ ซึ่งแตกต่างกัน หลากหลายและซับซ้อน สภาวะเลื่อนไหลสำคัญ 5 ประการ คือ

1. พรหมแดนชาติพันธุ์ (ethnoscapes) เกิดการเคลื่อนไหวของผู้คน เช่น นักท่องเที่ยว คนอพยพ คนถูกเนรเทศ คนย้ายถิ่นอาศัย และคนทำงาน คนอพยพและคนทำงานในนี้เกิดขึ้นมากในโลกที่สาม ซึ่งมีแรงงานจำนวนมากย้ายถิ่นไปทำงานในโลกที่หนึ่ง การอพยพแรงงานนี้ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายของมวลชนจำนวนมาก ประเทศอเมริกาและประเทศในยุโรปจะกลายเป็นตัวแบบให้กับโลกที่สาม

2. พรหมแดนเทคโนโลยี (technoscapes) เทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารหลังไหลโดยบริษัทการค้าต่าง ๆ กิจกรรมพาณิชย์เกิดขึ้นในหลายประเทศ เช่น บริษัทผลิตเหล็กในลิเบียอาจได้รับความสนใจจากอินเดีย รัสเซีย จีนหรือญี่ปุ่น

3. พรหมแดนการเงิน (finanscapes) มีการหลังไหลของเงินตราจำนวนมากในตลาดการค้า การลงทุน การเคลื่อนไหวของเงินตรากลายเป็นเรื่องยากที่จะกำหนดขอบเขต เพราะนายทุนต้องการผลกำไร มากโดยต้องติดต่อกับต่างประเทศ มีไหล่งทุนในประเทศอย่างเดียว สิ่งนี้ก่อให้เกิดความขัดแย้ง ชนิดใหม่ เช่น ชาวลอสแอนเจลิสไม่พอใจชาวญี่ปุ่นที่มาซื้อเมืองของพวกเขา หรือชาวบอมเบย์กังวลเกี่ยวกับเมืองที่เขาอาศัยว่าจะถูกชาวอาหรับจากเปอร์เซียยึดครอง

4. พรหมแดนสื่อ (mediascapes) ภาพลักษณ์ของความจริงถูกสร้างขึ้น และถูกเผยแพร่ ออกไป มากมายโดยหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ พรหมแดนสื่อทำให้เรื่องราวของผู้คนจากที่ต่าง ๆ ทั่วโลกเป็นที่รับรู้ในวงกว้าง และทำให้คนท้องถิ่นมีโอกาสเผยแพร่เรื่องราวของตัวเองได้อย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน

5. พรหมแดนความคิด (ideoscapes) รัฐบาลได้สร้างความคิดขึ้นมา ความคิดที่ถูกสร้างส่วนใหญ่เป็น

เรื่องของความรุ่งเรือง ความเจริญก้าวหน้า อีสรภาพ ภราดรภาพ สิทธิเสรีภาพ ประชาธิปไตย และความเป็นเอกราช ความคิดเหล่านี้มีการต่อสู้แข่งขันกันในภูมิภาคยุโรป อเมริกา และส่วนต่าง ๆ ของโลก

การเคลื่อนย้ายข้อมูลข่าวสารและอุดมการณ์ดังกล่าวได้มีลักษณะข้ามขอบเขตของชาติ และวัฒนธรรมได้อย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตามการกระจายข้อมูลข่าวสารและความคิดอุดมการณ์ไม่ได้เป็นไปในทิศทางเดียว แต่มีความหลากหลายและหลากหลายทิศทาง ซึ่งผู้ชม ผู้ฟัง ผู้อ่านสามารถเลือกรับ และตีความให้สอดคล้องกับระดับความเชื่อเดิมได้หลากหลายวิธีและรูปแบบ 4.1.2 แนวคิดกระบวนการกลายเป็นสินค้า ของมาร์กซิส อ้างถึงในกฤตยภรณ์ ตันติเศรษฐ์(2556) กล่าวว่ากระบวนการทำให้เป็นสินค้า หมายถึง การเปลี่ยนแปลงหรือเปลี่ยนผ่านความสัมพันธ์ไปสู่ความสัมพันธ์แบบเชิงพาณิชย์ ความสัมพันธ์ที่มีการซื้อขายแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นในระบบของตลาด เป็นการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ทางสังคมให้กลายเป็นความสัมพันธ์ทางการค้า ที่ถูกกำหนดโดยระบบเงินตราและระบบ

ตลาด เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค (ผู้ซื้อ) โดยมีผู้ขายซึ่งเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตเป็นการแสวงหาผลกำไรและการสะสม

จากการทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายทางวัฒนธรรม ผู้วิจัยทราบว่าแนวคิดนี้ เกิดจากที่เคลื่อนย้ายในหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนระหว่างประเทศ การเคลื่อนย้ายไร้พรมแดน เช่น การเคลื่อนย้ายผ่านสื่อและเทคโนโลยี รวมถึงการเคลื่อนย้ายทางอุดมการณ์ จึงทำให้ผู้วิจัยสามารถนำแนวคิดนี้ไปใช้ในการวิเคราะห์ ลักษณะการเคลื่อนย้ายของสุนัขพันธุ์ชิบะ ไม่ว่าจะเป็นการเคลื่อนย้ายที่ทำให้เกิดความนิยมหรือการเคลื่อนย้ายจากภาพยนตร์ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ วัตถุประสงค์ข้อที่ 2

2.1.3 แนวคิดหลังมนุษยนิยม (Post humanism)

ไกรวุฒิ จุลพงศธร นักศึกษาปริญญาเอก ภาควิชาภาพยนตร์ศึกษา Queen Mary, University of London ได้เสนอภาพของหลังมนุษยนิยมในสองกระแสหลัก (อ้างถึงใน พีรวัฒน์ คำพวง 2558: 218-219) กระแสแรกมาจากฟากของเทคโนโลยีที่ยังคงการให้คุณค่าแก่มนุษย์แบบมนุษยนิยมอยู่เช่นเดิมแต่ที่จะไปต่อคือเทคโนโลยีขั้นสูงที่จะเข้ามาเสริมตัวมนุษย์ทั้งนาโนเทคโนโลยีชีววิทยา เทคโนโลยีการสื่อสารและการรู้คิดส่วนอีกกระแสมาจาก การตั้งคำถามกับการให้คุณค่าของมนุษย์ในรูปแบบที่มนุษยนิยมเป็นเช่นในด้านเสรีภาพการเป็นผู้กระทำแต่เพียง มนุษย์หรือตั้งคำถามไปถึงการอธิบายแบบมนุษย์เป็นศูนย์กลาง (anthropocentric) และเริ่มหันไปให้ความสำคัญต่อสิ่งที่อยู่รอบตัวมนุษย์เช่นประเด็นการเข้าสู่ “ยุคแอนโทรโปน” (anthropocene) โดยเปรียบเทียบแล้วมนุษยนิยมกระแสแรกมีลักษณะเป็น “posthuman(ism)” โดยหมายถึงการนิยามมนุษย์ในยุคสมัยต่อไปในขณะที่กระแสหลังมีลักษณะเป็น “(post) humanism” คือการพยายามพ้นไปจากมนุษยนิยม

ขณะที่รศ.ธเนศวรศยานนาวาจากคณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เล่าให้เห็นภาพความสัมพันธ์ ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ทั้งในแง่มุมมองเชิงความเชื่อทางศาสนาและสังคมที่มีทั้งในแง่มุมมองการแบ่งแยกและเชื่อมโยง ระหว่างมนุษย์และสัตว์ทั้งการทำสัตว์ให้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในความเชื่อแบบ animism ซึ่งเชื่อมโยงสัตว์เข้ากับมนุษย์ จนถึงการเข้ามาจัดลำดับของสัตว์ให้ต่ำกว่าคนตามความเชื่อทางศาสนาคริสต์เพื่ออธิบายว่าทำไมถึงไม่ควรไปไหว้ต้นไม้หรือสัตว์เป็นการเปลี่ยนวิถีคิดของคนไปสู่การแบ่งแยกมนุษย์กับสัตว์ จนมาถึงการทำให้สัตว์เป็นสัตว์เลี้ยงที่แม้จะมาจากการมองว่าสัตว์ต่ำกว่าจึงนำมาใช้งาน แต่ในกระบวนการเช่นนั้นก็ทำให้คนเห็นถึงความเป็นผู้กระทำทำให้ของสัตว์ และเกิดความสัมพันธ์ที่เริ่มเอาความเป็นมนุษย์ไปใช้กับสัตว์ ทำให้เกิดรูโหว่ในแนวคิดที่มองว่าสัตว์ต่ำกว่ามนุษย์จึงมีการหันกลับมาคิดทบทวนการแบ่งแยกนี้อีกครั้ง

ความคิดหลังมนุษยนิยมจึงมีนัยเชิงการเมืองที่สังคมอยากหลุดจากโครงสร้างการแบ่งแยกระหว่าง ธรรมชาติและวัฒนธรรมและยังรวมไปถึงด้านวิทยาศาสตร์ที่เริ่มเปลี่ยนกระบวนทัศน์จากฟิสิกส์ไปสู่ชีวเคมีทำให้เห็นความเป็นไปได้ในการพัฒนามนุษย์และระบบคิดของทุนนิยมที่อยากให้ทุกคนเชื่อมต่อถึงงาน กลุ่มหลังมนุษยนิยมจึงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและได้รับความสนใจในบริบทของ

ความสัมพันธ์เชิงอำนาจและสิ่งแวดล้อม ทางสังคม โดยสรุปการเกิดขึ้นของหลังมนุษยนิยมทั้งด้านที่มองว่ามนุษย์จะพัฒนาไปสู่ยุคใหม่แล กลับไปทบทวนค่านิยมที่เน้นความสำคัญของมนุษย์นั้นไม่ได้เกิดขึ้นมาอย่างลอย ๆ แต่ตั้งอยู่ในบริบททางการเมืองางลอย และการพัฒนาทางเทคโนโลยี

จากทบทวนวรรณกรรมแนวคิดหลังมนุษยนิยม ผู้วิจัยทราบว่าเป็นแนวคิดที่เทคโนโลยีได้เข้ามาเติมเต็มมนุษย์และสิ่งที่เป็นชีววิทยา และไม่ได้มองมนุษย์เป็นศูนย์กลางของทุกสิ่งเสมอไป มีการให้ความสำคัญกับสิ่งรอบตัวอื่น ๆ เช่น สัตว์ แนวคิดดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแนวคิดอย่างหนึ่งที่ผู้วิจัยศึกษา คือ แนวคิดเรื่องสิทธิสัตว์ ซึ่งสามารถนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ร่วมกันในการศึกษาวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ 2

2.1.4 แนวคิดเรื่องสิทธิสัตว์ (Animal Liberation)

ความหมายของคำว่าสัตว์ตามหลักสัตววิทยา

“สัตว์” ตามหลักสัตววิทยา หมายถึง สมาชิกของอาณาจักรสัตว์หรือกลุ่มของสิ่งมีชีวิต ที่แตกต่างจากสิ่งมีชีวิตชั้นพืชและเห็ดรา เนื่องจากไม่สามารถผลิตคลอโรฟิลล์ได้เองมีความต้องการสารอินทรีย์เป็นอาหารไม่มีผนังเซลล์มีการเจริญเติบโตอย่างจดมีความสามารถในการเคลื่อนไหว และมีอารมณ์ความรู้สึกหลายประการ (สิทธิชัย คลังมณี, 2558: 12-13, อ้างถึงใน กุลทิณี วิรุณพันธ์ และ ธนวัฒน์ พิสิฐจินดา, 2562: 1059)

การป้องกันการทารุณสัตว์ตามหลักสวัสดิภาพสัตว์

สิทธิสัตว์(Animal Rights) หมายถึงสิทธิของสัตว์ซึ่งไม่ใช่มนุษย์ที่จะมีชีวิตอยู่อย่างอิสระปราศจาก ประโยชน์ของมนุษย์หรือถูกมนุษย์ทารุณหรือกักขังเป็นมุมมองของนักปรัชญาที่ว่าสัตว์มีสิทธิเหมือนหรือคล้าย กับมนุษย์(แคทลียาธนพงศ์พิพัฒน์, 2555:197, อ้างถึงในกุลทิณีวิรุณพันธ์และ ธนวัฒน์พิสิฐจินดา, 2562: 1060)

ส่วนคำว่า “สวัสดิภาพของสัตว์” เป็นคำที่ไม่ได้พบเห็นและได้ยินบ่อยนักเพราะไม่ถูกหยิบยกขึ้นมาใช้มากนักโดยเฉพาะในประเทศไทยและไม่สามารถแสดงความหมายได้อย่างชัดเจนในตัวของตัวเอง คำศัพท์นั่นเอง เนื่องจากขอบเขตของการแปลความหมายของคำศัพท์คำนี้ ขึ้นอยู่กับบริบทของเนื้อหาในเรื่องนั้น ๆ ว่าจะถูกหยิบยกมาอธิบายในแง่มุมใด ซึ่งขอให้ความหมายกว้างๆ (ศุภมาสชินวินิจกุล, 2557:1, อ้างถึงในกุลทิณีวิรุณพันธ์และธนวัฒน์ พิสิฐจินดา, 2562: 1060) ของ “สวัสดิภาพของสัตว์” คือการที่สัตว์ได้รับการเลี้ยงและดูแลให้สัตว์มีความเป็นอยู่ในสภาวะที่เหมาะสม มีสุขอนามัยที่ดี มีที่อยู่สะดวกสบาย ได้รับอาหารและน้ำอย่างเพียงพอหรืออธิบายง่าย ๆ คือ “ความสุขกาย สบายใจของสัตว์” โดยยึดหลักอิสระภาพ 5 ประการ ของสัตว์ (5 Freedoms) ในการเลี้ยงและปฏิบัติต่อสัตว์คือต้องปราศจากความหิวกระหายและการให้อาหารที่ไม่ถูกต้องปราศจากความไม่สะดวกสบายอันเนื่องมาจากสภาวะแวดล้อมปราศจากความเจ็บปวดการบาดเจ็บและโรคภัยปราศจากความกลัวและความทุกข์ และมีอิสระในการแสดงพฤติกรรมตามปกติของสัตว์ (มหาวิทยาลัยมหิดล ศูนย์สัตว์ทดลองแห่งชาติ. 2557:4, อ้าง ถึงใน กุลทิณี วิรุณพันธ์ และ ธนวัฒน์ พิสิฐจินดา, 2562: 1060)

ประพิมพ์พรรณ เงินทิพย์ (2529, อ้างถึงใน ภาณุมาศ ศรีสนธิยากุล, 2560: 16) ได้เขียนงานวิจัยเรื่อง มาตรการกฎหมายในการคุ้มครองสัตว์ตามหลักสวัสดิภาพสัตว์ได้อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับสิทธิสัตว์ดังนี้

หลักสิทธิสัตว์คำว่า “สิทธิสัตว์” ใช้ในความหมายเดียวกับ “อิสรภาพสัตว์” (Animal liberation)

แนวคิดเรื่องสิทธิสัตว์เป็นประเด็นที่ได้รับการถกเถียงจากนักปรัชญาในมุมมองต่าง ๆ แต่เป็นที่ยอมรับกันว่าสัตว์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความรู้สึกมีสถานะเป็นสิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์ (Non-human person) หากแต่ดำรงอยู่ในสังคมจริยธรรมเช่นเดียวกับมนุษย์ดังนั้นมนุษย์จึงควรเปลี่ยนทัศนคติว่าสัตว์เป็นทรัพย์สินของมนุษย์หรืออย่างน้อยควรปฏิบัติต่อทรัพย์สินนั้นอย่างมีเมตตาตามแนวคิดเรื่องการคุ้มครองสัตว์ตามหลักสิทธิสัตว์มี 3 แนวคิดในการอธิบายแนวคิดแรกตั้งอยู่บนพื้นฐานของผลประโยชน์แนวคิดที่สองตั้งอยู่บนพื้นฐานของสิทธิเป็นเรื่องของความถูกต้องในเชิงสิทธิของสิ่งมีชีวิตที่มีความรู้สึกส่วนแนวคิดที่สามคือแนวคิดที่ผลประโยชน์ไม่สามารถแยกขาดจากสิทธิได้

หลักสิทธิสัตว์ตามแนวคิดเองผลประโยชน์เป็นพื้นฐานของ ปีเตอร์ ซิงเกอร์ (2543, อ้างถึงใน ภาณุมาศ ศรีสนธิยากุล, 2560: 16-17) เป็นการพิจารณาความเท่าเทียมกันระหว่างมนุษย์และสัตว์ในเชิงผลประโยชน์และ ส่วนได้เสีย นั่นคือขอบเขตของความพอใจที่ต่างฝ่ายต่างได้รับทั้งความรู้สึกบวก เช่นความสุขความสมหวังหรือ ความรู้สึกลบเช่นความผิดหวังความเจ็บปวดซึ่งขอบเขตดังกล่าวเป็นไปตามกฎแห่งผลประโยชน์คือการตัดสินใจ ความยุติธรรมตามผลประโยชน์ทั่วไปหรือตามกฎจริยธรรมแล้วแต่กรณี ถึงแม้ปีเตอร์ ซิงเกอร์ จะยอมรับสถานะ ทางจริยธรรมของสัตว์ที่มีเหมือนกับมนุษย์บางประการ แต่ปีเตอร์ ซิงเกอร์ เชื่อว่าสัตว์ไม่สามารถมีสิทธิตามธรรมชาติได้ เนื่องจากการให้น้ำหนักขอบเขตและความสำคัญของผลประโยชน์ที่สัตว์ควรจะได้รับมนุษย์เป็นผู้กำหนดทั้งสิ้น มนุษย์ไม่สามารถบอกได้ว่าความเจ็บปวดที่สัตว์ได้รับมาน้อยแตกต่างจากมนุษย์อย่างไรและสัตว์เองย่อมไม่สามารถบอกถึงความต้องการของตนได้ทั้งหมด ดังนั้นหลักการของ ปีเตอร์ ซิงเกอร์ จึงไม่ใช่การปฏิบัติต่อ สัตว์ในฐานะสิ่งมีชีวิตที่ควรได้รับสิทธิเป็นแต่เป็นการพิจารณาความเท่าเทียมกันเชิงผลประโยชน์ที่สัตว์ควรจะได้รับสิทธิพิเศษ แต่เป็นการพิจารณาความเท่าเทียมกันเชิงผลประโยชน์ที่สัตว์ควรได้รับ เช่นทั้งหนูและคนต่างเป็นสปีชีส์ผลประโยชน์หากถูกเตะ เนื่องจากทั้งหนูและคนต่างมีความเจ็บปวดด้วยกัน ทั้งนี้ ซึ่งการอธิบายในเรื่องดังกล่าวไม่จำเป็นต้องอาศัยหลักจริยธรรมหรือหลักเหตุผลในการอธิบาย เป็นไปตามหลักผลประโยชน์ไม่ใช่การเปรียบเทียบความเท่าเทียมกันของการเตะหรือความเจ็บปวดที่ได้รับ

หลักสิทธิสัตว์ตามแนวคิดเรื่องสิทธิเป็นพื้นฐานของทอม ริกกัน (2526, อ้างถึงใน ภาณุมาศศรีสนธิยากุล, 2560: 17) แนวคิดนี้มีนักปรัชญาสนับสนุนเป็นจำนวนมาก โดยมีรากฐานจากความเชื่อที่ว่าสัตว์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความรู้สึก สามารถรับรู้ความเจ็บปวดทรมานได้เหมือนมนุษย์ ดังนั้นสัตว์จึงควรมีสิทธิขั้นพื้นฐานเหมือนมนุษย์ ทอม ริกกัน เชื่อว่าสิทธิทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นมีพื้นฐานจากการมีความสามารถที่เกี่ยวกับระบบ ความคิดและสัตว์ก็มีความสามารถดังกล่าวเช่นเดียวกันดังนั้นสัตว์

จึงควรมีสติทางจริยธรรมเช่นเดียวกับมนุษย์ ไม่แม้แต่มนุษย์เท่านั้นที่สามารถแสดงออกซึ่งจริยธรรม ดังกล่าวได้ สัตว์เองย่อมสามารถแสดงออกถึงจริยธรรมได้ในสถานะของจริยธรรมที่ไม่สมบูรณ์ เนื่องจากสัตว์ขาดความสามารถในการแยกแยะถูกผิดในเชิงเหตุผล ไม่อาจจะบ่งได้ว่าสิ่งไหนถูกหรือผิด ถึงแม้ว่าสิ่งนั้นอาจให้ผลประโยชน์หรือโทษกับตนก็ตาม เช่น สุนัขไม่อาจบอกได้ว่าการกัดมนุษย์เป็นเรื่องถูกหรือผิด รู้เพียงว่าในสถานการณ์ตอนนั้นเป็นสิ่งที่ควรกระทำ นอกจากนี้ในมุมมองของทอม ริกกัน สัตว์มีคุณค่าตามธรรมชาติในแง่ประธานแห่งสิทธิและมนุษย์มีหน้าที่โดยตรงในการเคารพสิทธิของสัตว์แนวคิดของ ทอม ริกกันไม่ได้อธิบายขยายความว่าสัตว์สามารถเป็นประธานแห่งสิทธิของตนได้อย่างไรเพียงแต่เป็นการอธิบายความเป็นประธานแห่งสิทธิของสัตว์เท่านั้น

เฮนรี ซอลต์ (อ้างถึงในกฎหมายศรีสนธิยากุล, 2560: 17) อธิบายว่าเพียงเพราะการปราศจากความเป็น เครือญาติกับสัตว์ทำให้มนุษย์ลืมนึกที่จะขยายสิทธิออกไปครอบคลุมถึงพวกมันด้วยสัตว์เป็นสิ่งมีชีวิตที่สามารถรับรู้ความเจ็บปวดและความทรมาน จึงมีสิทธิเทียบเท่ากับมนุษย์ในการเป็นอิสระจากการกระทำที่ทารุณและความเจ็บปวดที่ตนคิดที่ว่ามีห้วงอันกว้างใหญ่กั้นระหว่างสองเผ่าพันธุ์คือการที่ยอมให้มีการทารุณกรรมนั้นอยู่ เฮนรี ซอลต์ ได้ให้เหตุผลสนับสนุนการกระทำต่อสัตว์อย่างมีมนุษยธรรมว่า สัตว์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีคุณค่าในตัวเอง มีความศักดิ์สิทธิ์ในชีวิต ดังนั้นการขยายสิทธิให้แก่สัตว์จึงเป็นส่วนหนึ่งของการบรรลุคุณภาวะทางจริยธรรมของเผ่าพันธุ์ มนุษย์ นำมาซึ่งความตระหนักว่าสัตว์ควรได้รับสิทธิพื้นฐานเช่นเดียวกับมนุษย์

หลักสิทธิสัตว์ตามแนวคิดเรื่องผลประโยชน์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของสิทธิของ คาร์ล โคเฮน (2544, อ้างถึงใน กฎหมาย ศรีสนธิยากุล, 2560: 16-17) คือแนวคิดที่ยอมรับว่าการอธิบายสิทธิสัตว์นั้นต้องอธิบายโดยยอมรับว่าสัตว์และมนุษย์ต่างมีผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน แต่มนุษย์ในฐานะที่เป็นผู้ให้สถานะทางจริยธรรมต่อสัตว์ ต้องใช้ประโยชน์จากสัตว์อยู่บนสิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ต้องยอมรับและเคารพ คาร์ล โคเฮน ได้คัดค้านแนวคิดการเป็นประธานแห่งสิทธิของสัตว์ เนื่องจากสัตว์เองไม่สามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างผลประโยชน์และสิทธิของตนเองได้ กล่าวคือผู้ถือสิทธิจำเป็นต้องมีความเข้าใจในหลักเกณฑ์ความรับผิดชอบในขอบเขตของสิทธิทั้งหมด ดังนั้นการให้สถานะสัตว์เทียบเท่ากับมนุษย์ในเชิงประธานแห่งสิทธิจึงเป็นไปได้ แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่ามนุษย์จะมีสิทธิปฏิบัติต่อสัตว์อย่างขาดความเมตตา เนื่องจากสิ่งมีชีวิตแต่ละชนิดต่างมีลักษณะเฉพาะและมีผลประโยชน์เฉพาะตัวดังนั้นสิทธิทางจริยธรรมจึงควรเป็นไปตามผลประโยชน์และเอกลักษณ์ของสิ่งมีชีวิตนั้น

จากการทบทวนวรรณกรรมแนวคิดสิทธิสัตว์ ผู้วิจัยทราบว่าการให้ความสำคัญกับสัตว์และสิทธิของสัตว์ขึ้นอยู่กับเจ้าของสัตว์ว่าจะมองแบบไหน ในสังคมสมัยก่อนอาจมองสัตว์เป็นเพียงสัตว์ใช้งาน ในปัจจุบันอาจมองเป็นส่วนหนึ่งในครอบครัวที่ควรให้ความสำคัญ อีกทั้งยังมี 3 แนวคิด คือแนวคิดที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของผลประโยชน์ แนวคิดที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของสิทธิเป็นเรื่องของความถูกผิดในเชิงสิทธิของสิ่งมีชีวิตที่มีความรู้สึก และแนวคิดที่สามคือแนวคิดที่ผลประโยชน์ไม่สามารถแยกขาดจากสิทธิได้ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้ว ผู้วิจัยสามารถนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้กับวัตถุประสงค์ ข้อ 1 และ 2 ได้

2.2 งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

2.2.1 งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดสังคมศาสตร์กับสัตว์

พนา กันธา (2560) ได้เขียนวารสารประวัติศาสตร์เรื่อง “หมา” : ประวัติศาสตร์ว่าด้วย สัตว์เลี้ยงที่ไม่ใช่แค่การเลี้ยงสัตว์ ได้อธิบายว่าความสัมพันธ์ระหว่าง มนุษย์กับสัตว์วางอยู่บนลักษณะของสภาวะคู่ขนาน ทั้งมนุษย์และสัตว์ ในแง่มนุษย์ใช้สัตว์เป็นอาหารในขณะที่เดียวกันสัตว์ก็ทำร้ายมนุษย์และกินเนื้อมนุษย์ได้ด้วยในโลกก่อนสมัยใหม่ แต่เมื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 19 การปฏิวัติอุตสาหกรรมทำให้เกิดการกลายเป็นเมืองขึ้น มนุษย์และสัตว์ป่าถูกแยกออกจากกันผ่านการแยกเมืองออกจากป่า ระบบทุนนิยมทำให้มนุษย์เริ่มโหยหาธรรมชาติมากขึ้นทำให้มนุษย์ในโลกตะวันตกพยายามนำสัตว์กลับมาเข้าในเมือง ในช่วงศตวรรษที่ 19 จึงเป็นการขยายตัวของวัฒนธรรมสัตว์เลี้ยง

วัฒนธรรมสัตว์เลี้ยง หมายถึง ภาพลักษณ์ ความรู้ หรือการให้คุณค่าต่อมาในชีวิตประจำวันของสังคมไทย โดยวัฒนธรรมดังกล่าวได้อาศัยบทบาทของสถาบันจำนวนหนึ่ง ที่เกิดขึ้นเพื่อสนับสนุนและเผยแพร่วัฒนธรรมสัตว์เลี้ยงด้วยเช่น สมาคมสัตว์เลี้ยง คณะสัตวแพทย์ โรงพยาบาลและคลินิก สัตว์ ร้านอาหารน้ำตัดขนร้านขายอาหารสัตว์เลี้ยง เป็นต้น สถาบันเหล่านี้มีส่วนสำคัญในการผลิตซ้ำและต่อยอดภาพลักษณ์ของหมาในฐานะสัตว์เลี้ยงที่แตกต่างไปจากสัตว์ประเภทอื่น ๆ ทำให้คิดว่าหมากลายเป็นสัตว์เลี้ยงที่ไม่ได้เป็นแค่การเลี้ยงสัตว์แต่กลายเป็นสมาชิกของครอบครัวอยู่ในพื้นที่ของบ้าน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เลี้ยงกับหมาจะสร้างแรงกระทบในเชิงอารมณ์ความรู้สึกของผู้เลี้ยงอย่างมาก แล้ววัฒนธรรมการเลี้ยงมา ยังหมายถึงการที่ให้ผู้คนใช้จ่ายไปกับการบำรุงและรักษาหมาของตัวเองอย่างมหาศาลดังนั้นการขยายตัวของธุรกิจเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงในปัจจุบันจึงเพิ่มมากขึ้น

การเลี้ยงหมาจะเป็นวัฒนธรรมสัตว์เลี้ยงการเลี้ยงสัตว์ในฐานะสัตว์เลี้ยงมันเริ่มต้นโดยชนชั้นสูงอังกฤษในคริสต์ศตวรรษที่ 19 หมาในยุคนี้บ่งชี้ถึงสถานะทางสังคมของผู้เลี้ยงโดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับชนชั้นสูง คนชนชั้นสูงเหล่านี้ประดิษฐ์ความหมายของหมาที่ตนได้เลี้ยงให้แตกต่างจากหมาทั่วไป โดยจะผูกขาดเกี่ยวกับสายพันธุ์เพื่อสร้างความแตกต่างระหว่างหมาพันธุ์ทางหรือหมาพันธุ์ผสมกับหมาพันธุ์แท้ ช่วงแรกการเลี้ยงหมาจึงจะเป็นการบ่งบอกถึงฐานะครูสังคม ซึ่งการเลี้ยงหมาพันธุ์แท้จะสะท้อนความรู้ ฐานะของสังคมของผู้เลี้ยง ในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 การอวดหมาของชนชั้นสูงในอังกฤษได้ขยายตัวไปสู่ชนชั้นใหม่ ๆ การเลี้ยงหมาไม่ได้อยู่ชนชั้นสูงอีกต่อไปวัฒนธรรมสัตว์เลี้ยงถูกขยับขยายออกไปเด่นชัดในระดับสังคมมากขึ้น มีการเกิดขึ้นของสมาคมพัฒนาพันธุ์สุนัข (kennel club) ซึ่งถือเป็นสมาคมระดับชาติที่มีบทบาทในการกำหนดลักษณะสายพันธุ์ของหมาที่มีการรวมตัวกันเป็นเครือข่ายระดับโลกกับสมาคมชาติอื่น ๆ การกำหนดมาตรฐานสายพันธุ์ของสมาคมได้ทำให้การตัดสินใจเลี้ยงมาของผู้เลี้ยงทั่วไปเริ่มอ้างอิงกับคุณสมบัติหรือมาตรฐานของหมาแต่ละพันธุ์ ซึ่งไม่ใช่เรื่องความพึงพอใจของผู้เลี้ยงแต่เพียงปัจจัยเดียวแต่การตัดสินใจดังกล่าวคือการให้คุณค่าภายใต้ระบบความรู้เรื่องเกี่ยวกับสายพันธุ์หมาเป็นหลัก ซึ่งทำให้เกิดปัญหาไม่ลงรอยกันระหว่างสมาคมต่าง ๆ ในการกำหนดมาตรฐานสายพันธุ์การกำหนดลักษณะมาตรฐานของสายพันธุ์ยังถูกวิจารณ์จากนัก

เคลื่อนไหวด้านสิทธิสัตว์ด้วยเนื่องจากการกำหนดความเป็นพันธุ์แท้ของหมามักจะพิจารณาจากทางกายภาพและลักษณะพฤติกรรมเท่านั้น

การประกวดหมาได้กลายเป็นพิธีกรรมสำคัญของวัฒนธรรมการเลี้ยงหมาโดยมีสมาคมเพาะพันธุ์หมาเข้ามามีส่วนในการสนับสนุนกำกับและควบคุมการประกวดมาตรฐานเดียวกัน เกณฑ์ในการตัดสินมักขึ้นอยู่กับลักษณะทางกายภาพที่สมาคมเป็นผู้กำหนดขึ้นโดยเฉพาะภาพลักษณ์ของสุนัขพันธุ์ต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความรู้สึกนึกคิดแม้แต่ดีเอ็นเอของหมา หมาที่ชนะการประกวดจึงเป็นหมาประเภทที่มีลักษณะตรงตามความนิยมของผู้เลี้ยงหรือคนในแวดวงสัตว์เลี้ยง ความสมบูรณ์ของหมาจะถูกปรากฏต่อสาธารณะผ่านกิจกรรมการโชว์การประกวดผ่านสื่อรูปแบบต่าง ๆ โดยจะนิยมหมาบางสายพันธุ์ให้เป็นลักษณะนิยม หมาบางพันธุ์ถูกนำเสนอภาพของความอ่อนโยน บางสายพันธุ์นำเสนอภาพของความแข็งแรงและดุร้าย ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 1 มาในฐานะสัตว์เลี้ยงเริ่มปรากฏตัวในสื่อมากขึ้นหมากลายเป็นตัวละครสำคัญที่ปรากฏในสื่อภาพยนตร์สื่อโฆษณา รวมถึงหนังสือโดยเฉพาะในสังคมอเมริกัน เรื่องของหมากับวีรบุรุษที่ถูกบ่อนเข้าสู่ตลาดบันเทิงสามารถทำเงินได้อย่างมหาศาล จนมุมมองเพื่อฝันที่คนอเมริกันที่มีต่อหมา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของหมาที่ช่วยชีวิตทหารหรือแม้กระทั่งบทบาทของหมาที่มีส่วนช่วยชาติให้พ้นภัยสงคราม สิ่งเหล่านี้เปลี่ยนหน้าที่ของสัตว์ที่เมื่อก่อนมาจากการใช้งาน ไปสู่หน้าที่สัตว์เลี้ยงที่อยู่ร่วมกับคนได้และปลุกเร้าอารมณ์เกี่ยวกับความภาคภูมิใจในความเป็นชาติให้แก่คนอเมริกาช่วงสงครามได้อีกด้วย

ความรู้สึกต่อหมาเปลี่ยนไปในสหรัฐอเมริกาหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ส่งผลให้เริ่มธุรกิจเกี่ยวกับหมา อุตสาหกรรมอาหารสัตว์เลี้ยงรวมถึงสินค้าเกี่ยวกับสัตว์ประเภทอื่น ๆ ได้ถือกำเนิดขึ้น เช่น ชามอาหาร สายจูงกรง เป็นต้น พร้อมกับการเกิดโฆษณาเพื่อชักจูงให้ผู้เลี้ยงมาเห็นถึงความสำคัญของสินค้าเหล่านี้ โดยเฉพาะการโฆษณาอาหารสัตว์ที่ใช้น้ำผู้ผสมหมาที่มีความชำนาญในการผสมพันธุ์หมาจนได้แชมป์มาเป็นฟรีเซ็นเตอร์อย่างใช้ความน่าเชื่อถือของสัตวแพทย์ในการโฆษณาอีกด้วย นอกจากนี้ภาพยนตร์ที่โด่งดังก็ถูกนำมาใช้สร้างฝันด้วยการสินค้าอีกด้วย โฆษณาเหล่านี้มีจุดร่วมกันคือนำเสนอความเป็นเจ้าของหมาที่ใส่ใจดูแลหมาของตนเป็นอย่างดี อาจกล่าวได้ว่าการบริโภคสินค้าเกี่ยวกับหมาในวันนี้เป็นเครื่องบ่งสถานะทางเศรษฐกิจรสนิยมและความเพ้อฝันที่สูงขึ้นของคนอเมริกันที่มาพร้อมกับความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจหลังสงครามโลกได้อย่างดี

วัฒนธรรมจะเลี้ยงที่เกิดขึ้นมีมิติในเชิงอารมณ์ความรู้สึกและมิติทางเศรษฐกิจการเกิดขึ้นของสินค้าและบริการใหม่ ๆ เกี่ยวกับหมาสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการของมวลชนขนาดใหญ่ที่ให้ความสำคัญต่อสัตว์เลี้ยงในแง่ของความรู้สึกมากกว่าการคิดคำนวณความคุ้มค่าในเชิงเศรษฐกิจ หากมองในแง่ประโยชน์ใช้สอยหมาโดยตัวของมันเองไม่ได้มีคุณค่ามากนะในการใช้งานเมื่อเทียบกับสัตว์ประเภทอื่นแต่มาในฐานะกับเลี้ยงกับสถาปนาคุณค่าและมูลค่าในเชิงวัฒนธรรม ทั้งที่ผ่านสมาคมเพาะสัตว์ เพาะพันธุ์หมาหมา วิชาชีพสัตวแพทย์พิธีกรรมการประกวดหมาธุรกิจเกี่ยวกับหมาและสื่อแขนงต่าง ๆ ซึ่งทั้งหมดนี้มีส่วนทำให้หมาในฐานะสัตว์เลี้ยงถือกำเนิดขึ้นในฐานะวัฒนธรรมสัตว์เลี้ยงในโลกตะวันตกก่อนที่จะแพร่หลายมาในประเทศไทยในช่วงเวลาที่ห่างกันไม่มากนัก

สำหรับขยายตัวของวัฒนธรรมสัตว์เลี้ยงในสังคมไทยโดยเฉพาะจากอิทธิพลของสื่อที่มีส่วนในการเสนอภาพของความเป็นเพื่อนที่ดีที่สุดของมนุษย์ของหมา รวมถึงความรู้เกี่ยวกับสายพันธุ์ที่กำหนดคุณค่าให้กับหมาแต่ละประเภทดังกล่าวทำให้วัฒนธรรมได้อาศัยและสนับสนุนคือสถาบันทางสังคมจำนวนหนึ่งที่เกิดขึ้นพร้อมการขยายตัวเช่นนี้คือคณะสัตวแพทย์โรงพยาบาลและคลินิกสัตว์ร้อบ้านอาบน้ำตัดขน เวทีประกวดหมา รวมถึงโรงแรมสำหรับสัตว์เลี้ยง เป็นต้น ภาพของหมาในสังคมไทยที่ถูกประดิษฐ์ขึ้นมาในช่วงทศวรรษ 2490 ถึงทศวรรษ 2500 ที่มีส่วนสำคัญในการกำหนดเปลี่ยนแปลงวิธีคิดเกี่ยวกับหมาซึ่งมุมมองดังกล่าวได้ขยับไปเป็นวัฒนธรรมมวลชนที่ได้รับอิทธิพลมาจากตะวันตก โดยเฉพาะมุมมองที่ว่ามาเป็นเพื่อนที่ดีที่สุดของมนุษย์ดังนั้นการเข้ามาของความรู้สมัยใหม่เกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงในสังคมไทยดังกล่าวทำให้มีผลต่อความหมายของหมาเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ ก่อนหน้านี้หมาไม่ได้เป็น ไม่ได้อยู่ในความคิดคำนึงและยังเป็นเพียงสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ประโยชน์ไม่ต่างจากสัตว์ประเภทอื่น ๆ อีกทั้งยังถูกกีดกันออกจากพื้นที่ความเป็นมนุษย์ในสถานะของคู่ขนานแต่เมื่อวัฒนธรรมสัตว์เลี้ยงได้ทำลายโลกคู่ขนานที่แยกระหว่างมนุษย์กับสัตว์ในวัฒนธรรมดังกล่าวแล้วมนุษย์ก็ได้สถาปนาอำนาจเหนือชีวิตสัตว์อย่างสมบูรณ์ควบคุมชีวิตสัตว์ในทุกมิติสิ่งที่เคยแยกระหว่างมนุษย์กับสัตว์ก็ได้ถูกทำลายลงเมื่อหมาเป็นสัตว์เลี้ยงที่ไม่ใช่แค่การเลี้ยงสัตว์

จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยทราบว่า วัฒนธรรมสัตว์เลี้ยงมีอิทธิพลมาจากโลกตะวันตกที่หย่าความเป็นธรรมชาติจึงได้เลี้ยงสัตว์ อีกทั้งการเลี้ยงสัตว์ในช่วงแรก ยังเป็นสิ่งที่แสดงฐานะทางสังคมของชนชั้นสูงอีกด้วย แต่เมื่อวัฒนธรรมการเลี้ยงสัตว์ได้แพร่ขยายตัวมากขึ้นทำให้ ไม่ได้อยู่ชนชั้นสูงเท่านั้นแต่ไปถึงชนชั้นใหม่ ๆ ด้วย การเลี้ยงสัตว์ในตอนแรก สัตว์เลี้ยงไม่ได้มีความหมายสำคัญมากนักเป็นเพียงสัตว์ที่สามารถใช้ประโยชน์จากการประโยชน์หรือเป็นเครื่องมือบ่งบอกฐานะได้ แต่เมื่อหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 บริบทที่มีต่อหมาก็เปลี่ยนไป ไม่ได้มองหมาเป็นเพียงสัตว์เลี้ยงเท่านั้น แต่มองว่าเป็นเสมือนสมาชิกคนหนึ่งในครอบครัว ซึ่งความคิดดังกล่าวก็ได้ถูกถ่ายทอดจากสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อภาพยนตร์ โฆษณา เป็นต้น ทำให้สัตว์เลี้ยง “หมา” ถูกมองว่าเป็นเพื่อนที่ดีที่สุดของมนุษย์ และได้เกิดธุรกิจและอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสัตว์เลี้ยงเพื่อตอบสนองความต้องการของเจ้าของสัตว์ เช่น ร้านอาบน้ำตัดขน ร้านอาหารสัตว์ และอาชีพสัตวแพทย์ เป็นต้น จากที่กล่าวมาผู้วิจัยสามารถนำไปใช้ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ 2 ได้

2.2.2 งานศึกษาที่เกี่ยวกับสัตว์ศึกษา

สุรเดช โชติอุดมพันธ์ (2560) ลิงสาราสัตว์: มานุษยวิทยาว่าด้วยสัตว์และสัตว์ศึกษา ได้อธิบายถึง เรื่อง สัตว์ศึกษา: สู่โลกหลังภาพแทน โดยตั้งคำถามต่อแนวคิดมนุษยนิยมที่ยกให้มนุษย์เป็นศูนย์กลางของการให้ค่าความหมายในเชิงวัฒนธรรม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมระหว่างมนุษย์กับสิ่งต่าง ๆ และทำให้เกิดภาพทางลบขึ้น โดยเฉพาะกับสัตว์ สำหรับสัตว์ศึกษาเป็นประเด็นและวิธีการมองที่พยายามจะทำความเข้าใจสัตว์ที่ไม่ใช่มนุษย์ เพื่อแก้ปัญหาความไม่สมดุลในวงการวิชาการที่ให้ความสำคัญกับจุดยืนหรือมุมมองของมนุษย์มากเกินไป และมีการเสนอในมุมมองที่

ต่างกันไป เช่น สัตวมานุษยวิทยา เป็นแนวทางการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ประเภทอื่น ๆ แต่เน้นจุดยืน วัตถุประสงค์และมุมมองของมนุษย์ ส่วนมนุษย์-สัตว์ศึกษา เป็นแนวทางการศึกษาที่พยายามให้ความเท่าเทียมระหว่างมนุษย์กับสัตว์หรือสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ รวมโลก

เรื่องสั้น “แมวผี” ที่นำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสัตว์ในแง่มุมที่สนใจ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชายคนหนึ่งในชนบทที่หลงใหล ภาพยนตร์กลางแปลงแดนอรัญใช้วิธีการถ่ายทอดเสียงเหนือแบบคนสุพรรณบุรี มาทั้งเรื่องทำให้ได้บรรยากาศและจินตภาพถึงชนบทไทยในยุคหนึ่งเป็นอย่างดี สิ่งที่น่าสนใจของเรื่องสั้นเรื่องนี้นอกจากชนบทแล้วยังมีประเด็นเรื่องสัตว์ซ่อนอยู่ด้วย เรื่องเริ่มต้นจากการที่ผู้เล่าขำลือผู้อ่าน ว่าไม่ว่าจะเป็นคนหรือสัตว์เมื่อใดไม่อยู่ในท้องถิ่นของเขาก็จะมีสำเนียงเหนือไปทั้งหมด จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นถึงการพิจารณาจากสายตาของมนุษย์และมอบคุณลักษณะของมนุษย์ให้แก่สัตว์แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลที่มนุษย์มีต่อสัตว์ทำให้สัตว์ต้องเปลี่ยนไปตามมนุษย์ นอกจากนี้ยังนำเสนอประเด็นการก้าวข้ามพรมแดนระหว่างมนุษย์กับสัตว์อีกด้วย ในตอนหลังเมื่อผู้เล่าต้องเดินทางกลับบ้านหลังจากชมภาพยนตร์กลางแปลง เขาต้องเดินทางกลับบ้านหลังจากชมภาพยนตร์ซึ่งพื้นที่เขาเดินผ่านนั้น เป็นพื้นที่ที่น้ำท่วมและชาวบ้านไม่กล้าเดินผ่านกระทั่งในตอนกลางวัน เขาแทบไม่เชื่อสายตาตัวเองไม่เห็นกลุ่มแมวที่รวมตัวกันอยู่ล้อมรอบแมวตัวหนึ่งที่ดูเหมือนจะเสียชีวิตแล้ว บางตัวส่งเสียงเหมือนครวญครางโศกเศร้าเสียใจ บางตัวเลียหน้าเหมือนปลอบประโลมกัน สักครู่หนึ่งผู้เล่าจึงตระหนักได้ว่า สิ่งที่แมวทำอยู่คือการ “เคารพ” ศพแมว เขาพยายามจะเดินหนีอย่างเงิบ ๆ หากสะดุดไม้หักทำให้แมวทุกตัวหยุดและชูคอหันมาที่เขา ซึ่งความน่าสนใจของตอนนี้อยู่ที่แมวดังกล่าวสามารถใช้ภาษามนุษย์ตอบกลับ อาจกล่าวได้ว่างานเรื่องนี้ของแดนอรัญ แสงทอง เล่นกับความคาดหมายของคนที่ว่าสัตว์มักไม่เข้าใจชื่อของมนุษย์หรือแม้แต่ภาษาของมนุษย์ เนื่องจากเป็นสิ่งที่มนุษย์ประกอบสร้างขึ้นเพื่อใช้ในกลุ่มของมนุษย์ด้วยกันเอง

หากแดร์ริดาได้กล่าวไว้ในบทความสัตว์มีความพิเศษอยู่ที่การจ้องมองที่ในที่สุดทำให้มนุษย์รู้สึกประหวั่นพรั่นพรึงและตระหนักถึงการสร้างอัตลักษณ์และความเป็นอื่นที่ตนสร้างขึ้น เรื่องสั้นแมวผี ได้พลิกกลับสถานการณ์และทำให้เราเห็นแปลกประหลาดในกรณีนี้แมวกับเรียนรู้ภาษามนุษย์และยอมรับอัตลักษณ์ของมนุษย์ อาจพิจารณาในกรอบของ โฮมี เค บาบบา (Homi K. Bhabha) การเลียนล้อ (mimicry) ลอกเลียนแบบโดยเฉพาะอย่างยิ่งการลอกเลียนการใช้ภาษาของคนได้อาณัติหรือคนในอาณานิคมที่บางครั้งเชี่ยวชาญจนทำให้คนจากประเทศแม่คิดว่าตนเป็นเจ้าของภาษารู้สึกถูกคุกคาม (Bhabha 1994, 90) เรียกรายชื่อของผู้เล่ากลับไปจึงมีนัยทางการเมืองอย่างชัดเจนและทำให้เกิดความตระหนักตกใจจากพรมแดนระหว่างสัตว์กับมนุษย์ ทำให้มนุษย์ตระหนักได้ว่าความเป็นมนุษย์ในที่สุดเป็นภาวะที่ประกอบสร้างขึ้นเพื่อมนุษย์ด้วยกัน หาได้คาดหวังให้สปีชีส์อื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วม นอกจากนี้ การที่แดนอรัญเลือกใช้ การเล่าแบบบุคคลที่หนึ่งตลอดทั้งเรื่องอาจนำเสนอการที่มนุษย์พยายามตีความสะดวกอื่น ๆ ในกรณีนี้คือ แมว ตามจุดยืนและแบบแผนความเข้าใจของมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นการพิจารณาว่าแมวมารวมตัวกันเพื่อ “เคารพ” ศพ

การที่แมวเปร่งเสียง เหมือนมนุษย์ หรือแม้กระทั่งการที่แมวเรียกชื่อเขา ต่างก็เป็นการตีความเข้าใจข้างมนุษย์เองอย่างชัดเจน แคนอร์จิงเสนอ แสดงให้เห็นถึงปัญหาของมนุษย์ในการที่จะเข้าใจสัตว์อื่น ๆ ว่าเป็นไปได้หรือไม่ อาจตีความได้ว่า ตอนจบที่เมื่อกลับบ้านแล้วพบแมวของเขาพูดภาษามนุษย์ได้จึงเป็นการนำเสนอภาวะที่เขาถูกระบบภาพแทนของมนุษย์ที่มนุษย์สร้างขึ้นเองกลับมาหลอกหลอน ซึ่งในที่นี้คือภาษาที่เขาใช้เพื่อทำความเข้าใจและให้คำสั่งต่าง ๆ รอบตัวนั่นเอง

จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าว ผู้วิจัยทราบว่า มนุษย์เริ่มให้ความสำคัญกับสิ่งรอบตัวในที่นี้คือ สัตว์ ไม่ได้มองว่ามนุษย์เป็ยศูนย์กลางของทุกอย่างเสมอไป อีกทั้งยังแสดงประเด็นความเท่าเทียมกับสัตว์ที่ไม่ใช่มนุษย์อีกด้วย และแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ ที่เมื่อมนุษย์ไม่ว่าจะมีการกระทำอย่างไร อยู่ในพื้นที่ไหน สัตว์ก็จะเปลี่ยนไปตามกับมนุษย์ อีกทั้งมนุษย์อาจจะตีความเข้าใจตัวเองจากการที่ได้รับการตอบสนองจากสัตว์ ซึ่งสามารถใช้ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ได้ว่า มนุษย์มีการปฏิบัติต่อสุนัขพันธุ์ชิบะอย่างไร หรือมนุษย์มีความสัมพันธ์กับสัตว์เลี้ยงในฐานะอะไรบ้าง

2.2.3 งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมการเลี้ยงสุนัขในญี่ปุ่น

ภานุมาศ ศรีสนธิยากุล (2560) ศึกษาเรื่อง “สุนัขกับสังคมญี่ปุ่นในปัจจุบัน” โดยศึกษา ลักษณะวัฒนธรรมการเลี้ยงสุนัขของสังคมญี่ปุ่นและศึกษาการนำเสนอภาพของสุนัขของเกมญี่ปุ่น โดยใช้แนวความคิดทางสังคมศาสตร์มาวิเคราะห์ คือ แนวคิดสิทธิสัตว์และแนวคิดการสร้างภาพแทน ผลการศึกษาพบว่า มีวัฒนธรรมการเลี้ยงสุนัขของคนในสังคมญี่ปุ่นมีการเปลี่ยนแปลงของสุนัขในแต่ละช่วงเวลา และสามารถแบ่งวัฒนธรรมการเลี้ยงสุนัขออกเป็น 2 ยุค คือ ยุคแรก เป็นยุคสุนัขแสนรู้ ในสมัยก่อนสังคมเมืองผู้คนจะเลี้ยงสุนัขได้เพื่อผ่อนคลายความเครียดในการดำเนินชีวิตและเลี้ยงสุนัขไว้เพื่อดูแลสุนัขที่อยู่ที่นั่น สุนัขไม่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างอิสระ ในสังคมชนบทผู้คนในสังคมให้ความสำคัญแก่สุนัขเหมือนส่วนหนึ่งในครอบครัวดูแลสุนัขกัน ทั้งครอบครัว การเลี้ยงสุนัขในชนบทนั้นใช้สุนัขเพื่อการทำอาชีพ เช่นการล่าสัตว์ หาของป่า และการช่วยเหลือในการเดินทาง นอกจากนี้การเลี้ยงสุนัขในสังคมชนบทยังสามารถเลี้ยงได้อย่างอิสระโดยไม่จำเป็นต้องใช้สายจูงหรือจำกัดบริเวณ การเลี้ยง

ยุคที่ 2 สุนัขเพื่อนแสนดี เป็นยุคสังคมสมัยใหม่ที่ผู้คนควบคุมพื้นที่ในการทำงานและความเป็นที่อยู่อาศัย มีการแบ่งแยกพื้นที่ในการดำรงชีวิตทำให้ความสัมพันธ์ของคนในยุคนี้สนิทสนมกันน้อยลง ทำให้การเลี้ยงสัตว์ถูกควบคุมโดยกฎหมายทั้งวิธีการรับเลี้ยงจะต้องมีการลงทะเบียนหรือการที่ผู้เลี้ยงสุนัขต้องใช้สายจูงเพื่อควบคุมสุนัขไว้ ความเป็นอยู่ของผู้เลี้ยงกับสุนัขถูกจำกัดพื้นที่ให้แคบลงเหลือเพียงพื้นที่ที่สุนัขเป็นอิสระเช่นอะไรบ้าง แต่ที่เปลี่ยนแปลงคือสุนัขได้รับการยอมรับจากสังคมในด้านของการออกกฎหมายคุ้มครองสิทธิของสุนัข ทำให้สุนัขในการคุ้มครองทางกฎหมายด้วย สุนัขในยุคนี้ถูกฝึกให้สามารถใช้งานในด้านช่วยเหลือผู้พิการได้ เช่น ผู้พิการทางสายตา หรือเจอนามาใช้การเรียกร่องสิทธิในทางกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิสัตว์ได้อีกด้วย

คนญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับสุนัขที่เปรียบเทียบกับสุนัขเหมือนเพื่อนหรือสมาชิกในครอบครัวแต่วิธีการเลี้ยงในแต่ละสังคมจะมีการแตกต่างกันออกไปในแต่ละสังคมขึ้นอยู่กับยุคสมัยและบริบทของคนในสังคม เช่น ในสังคมประเพณีจะใช้สุนัขในการทำงานมากกว่าสังคมเมืองแต่จะให้ความสำคัญกับสุนัขเหมือนเพื่อนมากกว่าสังคมเมือง เพื่อนำสุนัขมาใช้งานในด้านต่าง ๆ และการอาศัย อยู่ของสุนัขมีกฎเกณฑ์ในการอาศัยอยู่ในสังคมที่แตกต่างกันออกไป สังคมเมืองสุนัขจะถูกนำเอาไว้เพื่อผ่อนคลายความหนาวและการเหนื่อยล้าจากการทำงานมากกว่าสังคมประเพณี รวมถึงยังใส่ใจการดูแลสุขภาพมากกว่าสมัยก่อน เห็นได้จากการใช้อุปกรณ์สำหรับดูแลสุขภาพสุนัขที่มีความหลากหลาย เช่น กรรไกรตัดเล็บของสุนัขและรูปแบบของแปรงขนที่มีหลากหลายแบบที่ใช้แก่สุนัขแต่ละรูปร่างอีกด้วย

สำหรับโลกทัศน์ของคนญี่ปุ่นที่มีต่อสุนัขที่แสดงผ่านเกม ส่วนมากจะแสดงให้เห็นถึงด้านดีของสุนัข ที่แสดงออกต่อเจ้านายหรือสิ่งรอบตัวล้วนเป็นสิ่งที่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า ความซื่อสัตย์ของสุนัขที่มีต่อเจ้าในครอบครัวของตนเอง สุนัขสามารถเรียนรู้และสามารถเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้ สุนัขในโลกทัศน์ของคนญี่ปุ่นที่แสดงออกมาสุนัขไม่ได้เป็นเพียงแค่วิวทิวทัศน์ที่มีแต่ความเชื่อฟังเท่านั้น แต่ในบางครั้งก็ยังมีหัวใจที่สะท้อนให้เห็นถึงเหตุผลความคิดของสุนัขผ่านการกระทำต่าง ๆ ที่ไม่ใช่เพียงพูดผ่านเกมการกระทำของสุนัขมีเหตุผลของตัวเองแม้ในบางครั้งไม่มีเหตุผลออกมาแต่ผู้เลี้ยงคนรอบข้างจะสามารถสังเกตพฤติกรรมของสุนัข

จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่าสุนัขมีความนิยมในสังคมญี่ปุ่นซึ่งเห็นได้จากตามสถานที่ต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับสุนัขทำให้ทราบว่าสุนัขมีการเลี้ยงมาอย่างยาวนาน อีกทั้งสุนัขมีความซื่อสัตย์ต่อมนุษย์ผ่านเรื่องราวต่าง ๆ การแสดงออกมาเป็นรูปปั้นในสถานที่ต่าง ๆ ส่งผลให้ความคิดของคนญี่ปุ่นที่มีต่อสุนัขทำให้โลกทัศน์ของคนญี่ปุ่นที่สามารถแสดงออกมาทางสื่อต่าง ๆ สุนัขจะเป็นสัตว์ที่มีความน่ารักซื่อสัตย์ต่อมนุษย์และยังเป็นมิตรต่อสิ่งมีชีวิตอื่นด้วย แต่สื่อก็ยังนำเสนอสุนัขในด้านที่ไม่ดีซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสุนัขต่างประเทศแต่สำหรับสุนัขพันธุ์ญี่ปุ่นนั้นจะแสดงออกถึงความจงรักภักดีและความซื่อสัตย์ต่อสิ่งต่าง ๆ

จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยทราบว่า วัฒนธรรมการเลี้ยงสุนัขในสังคมญี่ปุ่นจะให้ความสำคัญกับสุนัขแตกต่างกันไปตามบริบทของสังคม ในช่วงสังคมประเพณีจะเลี้ยงสุนัขไว้เพื่อใช้งาน เช่น การล่าสัตว์ การเฝ้าบ้าน แต่สุนัขจะมีอิสระในที่อยู่อาศัยไม่ได้จำกัดพื้นที่ ไม่ต้องใช้สายจูง แต่สำหรับยุคสังคมเมือง สุนัขจะถูกจำกัดพื้นที่อยู่อาศัย ไม่ได้เป็นอิสระแบบเมื่อก่อน แต่ในยุคสมัยนี้สุนัขได้รับการยอมรับจากสังคมมากขึ้น มีการออกกฎหมายเพื่อคุ้มครองสัตว์ และสุนัขสามารถใช้ช่วยเหลือผู้พิการได้ นอกจากนี้สุนัขยังถูกนำเสนอผ่านสื่อเกม ทำให้เกิดภาพลักษณ์ของสุนัขญี่ปุ่นว่าเป็นสุนัขที่ดี ซื่อสัตย์ มากกว่าสุนัขพันธุ์ต่างชาติอื่น ๆ ซึ่งจากที่กล่าวมาสามารถนำไปใช้กับวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ 2 ได้

2.2.4 เอกสารหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสิทธิสัตว์

มลินณี แจ้งสามสี (2560) ได้เขียนบทความเรื่อง “สิ่งสาราสัตว์: มานุษยวิทยาว่าด้วย สัตว์และสัตว์ศึกษา ตอนนกกรงหัวจุก” บทความนี้ชี้ให้เห็นถึงความพยายามของมนุษย์ที่จะเรียนรู้ใน การสร้างความสัมพันธ์กับนกกรงหัวจุก (นกปรอดหัวโขน) อย่างพิถีพิถัน โดยมีกระบวนการปฏิบัติ ดูแล เลี้ยงดู และใช้ประโยชน์จากนกกรงหัวจุกหลายประการ

บทความนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับวิธีการที่นายจรูญที่เริ่มเลี้ยงและดูแลนกกรงหัวจุก ซึ่งเป็นนกที่ สามารถฝึกร้องได้ เพราะมีเสียงที่ดัง กังวาน และร้องเป็นจังหวะ โดยอธิบายไว้ว่า การเลี้ยงนกกรงหัว จุกของนายจรูญ เริ่มต้นตั้งแต่การตื่นนอนช่วงเช้า เวลาประมาณตีห้า เมื่อล้างหน้าแปรงฟันแล้ว เขาก็ จะนำนกที่พักไว้ในบ้านเปิดผ้าคลุมกรงออก แล้วเอาไปแขวนตากแดดที่ชายคาน้ำบ้าน ในทุก ๆ เช้า เพื่อให้นกแข็งแรง แข็งแรง มีขนที่สวยงาม และเพื่อการฝึกไม่ให้ตื่นกลัวจากเสียงพูดคุยหรือเสียงต่าง ๆ และนกจะได้คุ้นเคยกับคนในบ้านทำให้เชื่องกับคนมากขึ้น ส่วนตำแหน่งของกรง เขาก็จะเปลี่ยนที่ แขนงทุกวัน เพราะสังเกตว่า หากเปลี่ยนที่แขวนกรงนกจะร้องบ่อยขึ้น แล้วเขาก็ต้องอาบน้ำให้นก ด้วยอุปกรณ์พ่นน้ำฝอยมาฉีดใส่ตัวนก และวางขันใส่น้ำไว้สำหรับให้นกอาบน้ำเองภายในกรงด้วย เขา กล่าวไว้ว่า เมื่อนกได้อาบน้ำก็จะทำให้มันร้องและร้องมากขึ้น โกลใส่น้ำในกรงนั้นจะต้องเปลี่ยนให้ สะอาดทุกวัน หากน้ำคั่งคั้นจะทำให้มันท้องเสียได้ จากนั้นเขาก็ทำความสะอาดกรง โดยใช้แปรงสี ฟันแปรงกรงอย่างบรรจงและใช้เกียงขูดมูลนกออกจากแผ่นรองใต้กรง การทำความสะอาดกรงนี้จะ ทำเมื่อกรงนกเริ่มสกปรก แต่ถ้าหากยังสะอาดก็จะไม่ทำ

เรื่องสภาพแวดล้อมของบ้านก็ต้องรักษาให้ปลอดโปร่ง ปลูกต้นไม้บริเวณบ้านให้ร่มรื่น ให้ อากาศถ่ายเทสะดวก จัดสรรพื้นที่ให้คล้ายกับธรรมชาติเดิมที่นกเคยอยู่ และยังคงระวังเรื่องการ ใช้ สารพิษในบ้าน เช่น ยาฉีดกันยุง จะไม่ฉีดในบริเวณบ้าน เพราะกลัวว่าจะทำให้นกป่วยตายหรือไม่ก็ อาจจะทำให้มันไม่ส่งเสียงร้องหรือร้องได้ไม่ดี สำหรับการให้อาหาร ในช่วงแรก เขาจะเน้นอาหาร จำพวกผลไม้ ผลไม้ที่รสหวานตามฤดูกาลต่าง ๆ เช่น มะละกอ กล้วยน้ำว้า มะม่วงสุก ตะขบ หรือผัก เช่น แตงกวา ลูกตำลึงสุก สลัดวันกันไปจะเปลี่ยนอาหารทุก 2 วัน เพราะถ้านานกว่านั้นผลไม้จะเริ่ม เน่าบูด หากนกกินเข้าไปอาจทำให้ท้องเสียได้ นอกจากนี้มีให้หนอนนกอีกด้วย เมื่อซื้อหนอนนกจาก ร้านค้าจะมาพร้อมกับรำข้าว ซึ่งเป็นอาหารของหนอนนก จากนั้นเขาก็จะนำมาจัดใส่กล่องสำหรับ เลี้ยงหนอนนก แล้วหยิบหนอนป้อนให้นกกินทั้งเป็น ๆ โดยจะให้วันละประมาณไม่เกิน 5 ตัว เพราะ หากมากกว่านั้นจะทำให้มันอ้วน เมื่อนกอ้วนก็จะไม่ร้องและที่สำคัญ คือ นกจะร้องน้อยลง การให้ หนอนนกมีส่วนสำคัญที่ทำให้มันกล้าพูดนี้เชื่อกับนายจรูญผู้เป็นเจ้าของมาก สังเกตได้เมื่อเขาให้หนอน นก นกจะสงบนิ่งลงไม่ดิ้นหนีเมื่อเขเข้าไปใกล้ บางครั้ง เขาก็จะนำกระดองปลาหมึกที่เก็บได้จากชายหาด ใช้ลวดพันเกี่ยวไว้กับกรงให้มันจิกกิน เขาบอกว่ามันเป็นอาหารเสริมชั้นดีที่จะช่วยเพิ่มแคลเซียมให้กับ นก ต่อมาเขาฝึกให้มันกินอาหารเม็ด โดยการนำถ้วยใส่อาหารเม็ดใส่ไว้ในกรงแทนผลไม้ แต่กว่ามันจะ กินอาหารเม็ดได้ก็ใช้เวลาพอสมควร เพราะเมื่อให้แต่อาหารเม็ด นกก็จะไม่กินอาหาร จึงต้องค่อย ๆ ฝึกไป

หลักจากที่นายจรรยาได้เลี้ยงนกกรงหัวจุกก็ได้เกิดความเปลี่ยนแปลงในชีวิตของเขา คือ นกกรงหัวจุก เป็นเหมือนสื่อกลางที่เพิ่มช่องทางการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเขากับเพื่อนบางคน กล่าวคือ มันทำให้เขาเปิดรับความสัมพันธ์กับคนอื่นมากขึ้น ด้วยบุคลิกของเขาที่ดูจะเป็นคนเข้าถึงยาก แต่หลังจากเลี้ยงนกกรงหัวจุก เพื่อนหรือคนรู้จักของนายจรรยาที่อยู่ในแวดวงคนเลี้ยงนกกรงหัวจุกด้วยกันเห็นว่าเขามีความสนใจและชื่นชอบการเลี้ยงนกกรงหัวจุกก็ได้เข้ามาพูดคุยสร้างสัมพันธ์กัน ทั้งยังมีการแบ่งนกที่ตนเองเลี้ยงอยู่มาให้นายจรรยาเลี้ยงด้วย ซึ่งเป็นการมอบให้ด้วยไมตรีจิต เพื่อเพิ่มความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

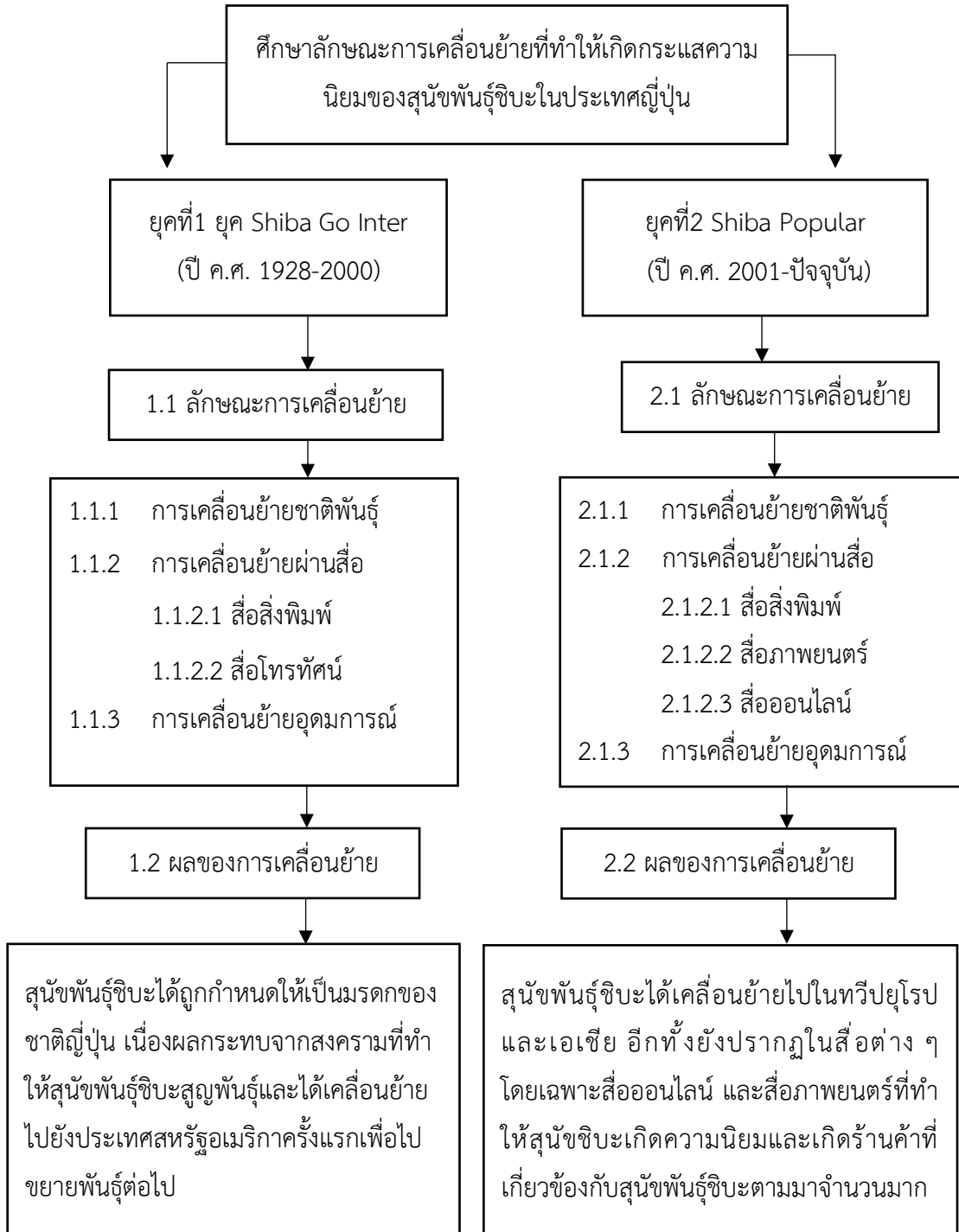
จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าว ผู้วิจัยทราบว่า การเลี้ยงนกกรงหัวจุกอยู่บนพื้นฐานของสิทธิสัตว์ข้อ 2 และ 3 เพราะนกได้รับการดูแล มีอาหารการกินที่ดี มีที่อยู่อาศัยที่สะอาดและปลอดภัย และเลี้ยงดูในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม รวมถึงยังมีประโยชน์ต่อมนุษย์ เพราะได้สร้างความเพลิดเพลินโดยการร้องเพลง และได้สร้างการปฏิสัมพันธ์ให้กับมนุษย์ที่สนใจในเรื่องเดียวกันมากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสามารถนำเอาหลักการดูแลนกกรงหัวจุกที่อยู่ภายใต้สิทธิสัตว์ มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสุนัขพันธุ์ชิบะ และการปฏิบัติต่อสุนัขพันธุ์ชิบะเมื่อสุนัขเกิดความนิยม ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้ว ผู้วิจัยสามารถนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้กับวัตถุประสงค์ ข้อ 1 และ 2 ได้

2.3 กรอบการศึกษาและวิเคราะห์

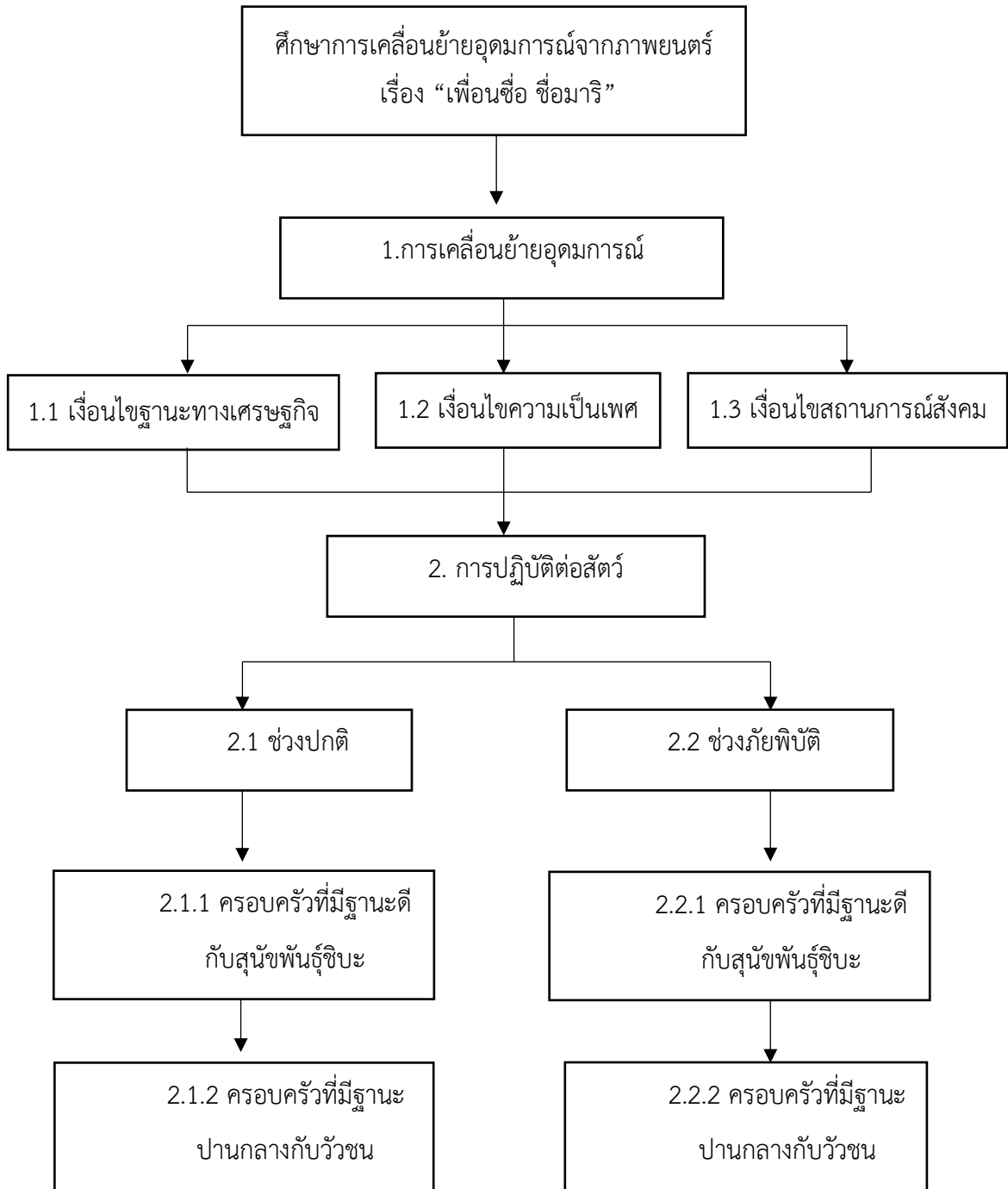
งานวิจัยกระแสความนิยมของสุนัขพันธุ์ชิบะในประเทศญี่ปุ่น ได้สรุปและนำเอาแนวคิดที่ได้จากการทบทวนแนวความคิดและศึกษางานวิจัยและบทความที่เกี่ยวข้อง นำมาเป็นกรอบความคิด โดยแบ่งเป็น 2 ประเด็นตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ใช้แนวคิดวัฒนธรรมประชานิยม (Pop culture) แนวคิดการเคลื่อนย้ายทางวัฒนธรรม แนวคิดหลังมนุษยนิยม (Post humanism) และแนวคิดเรื่องสิทธิสัตว์ (Animal Liberation) มาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่ผลการศึกษาว่า ลักษณะการเคลื่อนย้ายอย่างไรบ้างที่ทำให้เกิดกระแสความนิยมของสุนัขพันธุ์ชิบะในประเทศญี่ปุ่น โดยสามารถแบ่งลักษณะของการเคลื่อนย้ายออกเป็น 2 ยุค ซึ่งบริบททางสังคมของ 2 ยุคนั้น มีบริบทที่แตกต่างกัน จึงมีผลทำให้ลักษณะการเคลื่อนย้ายแตกต่างกัน โดยยุคที่ 1 คือ ยุคที่ 1 ยุค Shiba Go Inter (ปี ค.ศ. 1928-1990) เป็นยุคที่สุนัขพันธุ์ชิบะได้เคลื่อนย้ายไปยังต่างประเทศครั้งแรก และในยุคที่ 2 Shiba Popular (ปี ค.ศ. 1990-ปัจจุบัน) เป็นยุคที่เทคโนโลยีกำลังแพร่หลายทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะไม่ได้ปรากฏแค่เพียงในสิ่งพิมพ์ หรือ สื่อภาพยนตร์ แต่ยังปรากฏในสื่อออนไลน์ด้วย ในแต่ละยุคจะมีลักษณะการเคลื่อนย้ายชาติพันธุ์ การเคลื่อนย้ายผ่านสื่อ และการเคลื่อนย้ายอุตสาหกรรม ซึ่งลักษณะการเคลื่อนย้ายของแต่ละยุคจะนำไปสู่ผลที่ต่างกัน ที่ทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะเกิดความนิยม ดังสามารถเห็นได้จากกรอบความคิดภาพที่ 1

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายทางวัฒนธรรม แนวคิดหลังมนุษยนิยม (Post humanism) และแนวคิดเรื่องสิทธิสัตว์ (Animal Liberation) เพื่อศึกษาลักษณะการ

เคลื่อนย้ายอุตสาหกรรมจากภาพยนตร์ เรื่อง “เพื่อนชื่อ ชีอุมาริ” ว่ามีอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับสุนัขพันธุ์ชิบะจากภาพยนตร์อย่างไรบ้างซึ่งจากภาพยนตร์จะสามารถแบ่งอุตสาหกรรมเกี่ยวข้องกับสิทธิสัตว์ได้ 2 อุตสาหกรรม คือ กลุ่มคนที่มีอุตสาหกรรมสิทธิสัตว์ และ กลุ่มคนที่ไม่มีอุตสาหกรรมสิทธิสัตว์ จากสองกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีอุตสาหกรรมที่แตกต่างกัน จะสามารถเห็นอุตสาหกรรมที่มีต่อสัตว์เลี้ยงและการปฏิบัติต่อสัตว์เลี้ยงได้ว่ามีลักษณะแตกต่างกันอย่างไร ดังสามารถเห็นได้จากกรอบความคิดภาพที่ 2

ภาพที่ 2.1 กรอบความคิดตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

ภาพที่ 2.2 กรอบความคิดตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

บทที่ 3

ลักษณะการเคลื่อนย้ายที่ทำให้เกิดกระแสมนุษยนิยมของสุนัขพันธุ์ชิบะในประเทศญี่ปุ่น

บทที่ 3 ลักษณะการเคลื่อนย้ายที่ทำให้เกิดกระแสมนุษยนิยมของสุนัขพันธุ์ชิบะในประเทศญี่ปุ่น เป็นการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ซึ่งลักษณะการเคลื่อนย้ายแบ่งออกเป็น 2 ยุค คือ ยุคที่ 1 ยุค Shiba Go Inter (ปี ค.ศ. 1928-2000) และ ยุคที่ 2 ยุค Shiba Popular (ปี ค.ศ. 2001-ปัจจุบัน) ประเทศญี่ปุ่นในช่วงดังกล่าว เป็นช่วงเวลาหลังจากที่ได้รับชัยชนะจากสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง ทำให้ประเทศญี่ปุ่นได้รับการยอมรับว่าเป็นหนึ่งในประเทศมหาอำนาจของโลก แต่ในเวลาต่อมาได้เข้าสู่สมัยโชวะ ซึ่งเป็นสมัยที่สภาวะเศรษฐกิจของญี่ปุ่นตกต่ำและอ่อนแอมาก เนื่องจากสินค้าของญี่ปุ่นมีกำลังการแข่งขันในตลาดต่างประเทศต่ำ แต่ก็ได้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศให้เติบโตต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง เมื่อเข้าสู่สงครามโลกครั้งที่สอง ประเทศญี่ปุ่นพ่ายแพ้สงคราม จึงส่งผลกระทบต่อประเทศญี่ปุ่นมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก รวมถึงการเข้ามาของสหรัฐอเมริกา เพื่อมาปลดอาวุธทหารญี่ปุ่นหลังจากการพ่ายแพ้สงคราม จัดระเบียบกองกำลังทหารของญี่ปุ่น ในขณะเดียวกันก็มาช่วยญี่ปุ่นพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ทำให้ประเทศญี่ปุ่นสามารถฟื้นฟูตนเองหลังสงครามได้ ก้าวกระโดด และกลับมาเจริญได้อย่างรวดเร็ว

เมื่อประเทศญี่ปุ่นฟื้นฟูประเทศของตนเองและเปิดประเทศจึงทำให้ได้ติดต่อกับต่างชาติมากขึ้น จึงทำให้เกิดลักษณะการเคลื่อนย้ายต่าง ๆ ที่ผู้คนคนญี่ปุ่นได้เดินทางไปอาศัยที่ประเทศสหรัฐอเมริกา รวมถึงการที่ชาวอเมริกันเองที่เคลื่อนย้ายมายังประเทศญี่ปุ่น และนำวัฒนธรรมการเลี้ยงสุนัขไปด้วย จึงทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะ ปัจจุบันสุนัขพันธุ์ชิบะเป็นที่นิยมอย่างมากในประเทศญี่ปุ่น จากการที่เป็นสุนัขพันธุ์ที่เลี้ยงง่าย นิสัยขี้เล่น รูปร่างหน้าตาน่ารัก อีกทั้งยังมีความเฉลียวฉลาด และที่สำคัญก็คือ ความซื่อสัตย์ รักเจ้าของ จึงทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะเป็นที่นิยมเลี้ยงอย่างมาก โดยมีรายละเอียดในแต่ละยุค ดังต่อไปนี้

3.1 ยุคที่ 1 ยุค Shiba Go Inter (ปี ค.ศ. 1928-2000)

ยุค Shiba Go Inter (ปี ค.ศ. 1928-2000) เป็นยุคที่สุนัขพันธุ์ชิบะส่วนใหญ่ถูกเลี้ยงเพื่อใช้ในการล่าสัตว์ ยังไม่นิยมเลี้ยงเป็นสัตว์เลี้ยงภายในบ้านมากนัก ต่อมาได้มีการนำสุนัขพันธุ์ชิบะมาเข้าร่วมการประกวด Nippo Show เพื่อคัดเลือกสุนัขพันธุ์ชิบะสายพันธุ์แท้ของญี่ปุ่นและเป็นการอนุรักษ์สายพันธุ์พื้นบ้านจากการที่มีการผสมสุนัขข้ามสายพันธุ์

การพ่ายแพ้สงครามโลกครั้งที่สองของประเทศญี่ปุ่น ทำให้ประเทศญี่ปุ่นได้รับความเสียหายอย่างมาก สุนัขพันธุ์ชิบะจึงเกือบจะสูญพันธุ์ ทำให้มีการส่งสุนัขพันธุ์ชิบะตัวแรกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อนำไปขยายพันธุ์ต่อไป และเมื่อเกิดการปฏิวัติอุตสาหกรรมของประเทศสหรัฐอเมริกา ทำให้ประเทศญี่ปุ่นได้รับเทคโนโลยีสมัยใหม่ และสามารถพัฒนาเทคโนโลยีเป็นของตนเองได้ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ และ สื่อโทรทัศน์ ซึ่งทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะได้ถูกนำเสนอผ่านสื่อต่าง ๆ ส่งผลให้ผู้คนรู้จักสุนัข

พันธุ์ชินะในฐานะที่เป็นสุนัขที่น่ารัก ขี้เล่น เลี้ยงง่ายอีกทั้งยังเป็นสุนัขประจำชาติของประเทศญี่ปุ่น แม้ว่าในยุคนี้สื่อจะมีอย่างจำกัด แต่สุนัขพันธุ์ชิบะก็ยังคงได้รับความนิยม

3.1.1 ลักษณะการเคลื่อนย้าย

ในยุคนี้มีลักษณะการเคลื่อนย้าย 3 ลักษณะ คือ การเคลื่อนย้ายชาติพันธุ์ (ethnoscapes) การเคลื่อนย้ายผ่านสื่อ (mediascapes) และ การเคลื่อนย้ายอุดมการณ์ (ideoscapes) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1.1.1 การเคลื่อนย้ายชาติพันธุ์ (ethnoscapes) มีการเคลื่อนย้ายชาติพันธุ์ที่เกี่ยวข้องกับสุนัข คือ สุนัขพันธุ์ชิบะ

สุนัขพันธุ์ชิบะ เป็นสุนัขพันธุ์เก่าแก่ของประเทศญี่ปุ่น ในตอนแรกสุนัขพันธุ์ชิบะยังไม่ถูกผสมข้ามสายพันธุ์เนื่องจากขณะนั้นประเทศญี่ปุ่นยังปิดประเทศ ทำให้ไม่มีอิทธิพลจากต่างประเทศเข้ามา แต่เมื่อนายพลแพร์รี ผู้นำกองทัพสหรัฐอเมริกา เข้ามาในประเทศญี่ปุ่นและบังคับให้เปิดประเทศทำให้ประเทศญี่ปุ่นได้มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับต่างชาติมากขึ้น รวมถึงสุนัขพันธุ์ชิบะก็ได้ถูกผสมข้ามสายพันธุ์ จากการที่ประเทศสหรัฐอเมริกาส่งออกสุนัขสายพันธุ์อื่นเข้ามายังประเทศญี่ปุ่น ทำให้ชาวญี่ปุ่นในสมัยนั้นชื่นชอบความแปลกใหม่ สุนัขพันธุ์ชิบะดั้งเดิมจึงค่อย ๆ ลดลง แต่สำหรับพื้นที่ชนบทยังคงมีสุนัขพันธุ์ชิบะดั้งเดิมอยู่บ้าง เนื่องจากชาวต่างชาติเข้าถึงพื้นที่ชนบทน้อย

จากการที่สุนัขพันธุ์ชิบะถูกผสมข้ามสายพันธุ์ ส่งผลให้สุนัขพันธุ์ชิบะพันธุ์แท้หายาก ดร.อิโรชิ โซโตะ จึงได้จัดตั้ง สมาคมเพื่อการอนุรักษ์สุนัขญี่ปุ่น (Nippo หรือ The Nihon Ken Hozonkai) เพื่ออนุรักษ์สุนัขพันธุ์ชิบะพันธุ์แท้เอาไว้ ช่วงเวลาต่อมาการรณรงค์ดังกล่าวประสบความสำเร็จ ทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะ ได้ถูกกำหนดให้เป็นมรดกของชาติญี่ปุ่น แต่เนื่องจากผลกระทบจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ส่งผลให้สุนัขพันธุ์ชิบะจำนวนมาก ต้องตายและเกือบจะสูญพันธุ์ สุนัขพันธุ์ชิบะที่หลงเหลือจนถึงปัจจุบันจึงเป็น สุนัขพันธุ์ชิบะที่ถูกผสมระหว่าง San In Shiba, Mino Shiba และ Shinsho Shiba

สุนัขพันธุ์ชิบะตัวแรกได้ถูกเคลื่อนย้ายไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 1954 โดยครอบครัวทหารชาวอเมริกันที่เข้ามาปลดอาวุธในประเทศญี่ปุ่นในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ทำให้หลังจากนั้นสุนัขพันธุ์ชิบะก็ได้ถูกขยายพันธุ์ขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา ลูกสุนัขพันธุ์ชิบะครอกแรกเกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1979 แต่หลังจากนั้นยังไม่ได้ถูกขึ้นทะเบียน จนกระทั่งในปี ค.ศ.1992 สุนัขพันธุ์ชิบะได้รับการรับรองและขึ้นทะเบียนโดย American Kennel Club (AKC) พันธุ์ว่าเป็นสุนัขสายพันธุ์ดี

Rusty, San Francisco Japanese Cherry Blossom Festival, 1978.

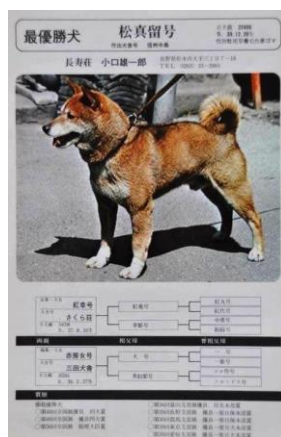
ภาพที่ 3.1 สุนัขพันธุ์ชิบะที่อาศัยอยู่ใน San Francisco
ที่มา <https://m.facebook.com/akclibrary/posts/1331193650332209:0>

3.1.1.2 การเคลื่อนย้ายผ่านสื่อ (mediascapes) ในยุคนี้ มีการนำเสนอสุนัขพันธุ์ชิบะผ่านสื่อ 3 ประเภท ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ และ สื่อโทรทัศน์ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1.1.2.1 สื่อสิ่งพิมพ์

สื่อสิ่งพิมพ์ในยุคนี้มีหลากหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็น หนังสือพิมพ์ หรือ นิตยสาร ที่เขียนเกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงสุนัขพันธุ์ชิบะ หรือ ประวัติความเป็นมาของสุนัขพันธุ์ชิบะ สื่อสิ่งพิมพ์ดังกล่าวทำให้ผู้คนสามารถรับรู้ข้อมูลและอุปนิสัยของสุนัขพันธุ์ชิบะได้ และทำให้ผู้ที่มีความสนใจในสุนัขพันธุ์ชิบะได้ศึกษาก่อนที่จะนำมาเลี้ยง

หนังสือพิมพ์ สุนัขพันธุ์ชิบะได้ถูกตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับการประกวด Nippo Show ซึ่งการประกวดดังกล่าวเป็นการประกวดที่สำคัญของสุนัขในหลาย ๆ พันธุ์ เพราะเป็นสิ่งที่ประกันความเป็นพันธุ์แท้ของสุนัข

ภาพที่ 3.2 การประกวดของสุนัขพันธุ์ชิบะใน Nippo show ในปี ค.ศ. 1972
ที่มา <https://shibainuthaidarumasou.com/tag/shiba-inu/>

3.1.1.2.2 สื่อโทรทัศน์

สุนัขพันธุ์ชิบะได้ถูกนำเสนอผ่านสื่อโทรทัศน์ รายการทีวีโชว์ของประเทศญี่ปุ่น ชื่อรายการ Pet Wonderland! Pochi-Tama หรือ ชื่อภาษาไทยว่า ทริปของคนรักสุนัข เป็นรายการสำหรับคนรักสุนัขอย่างแท้จริง ภายในรายการจะเป็นการเดินทางระหว่างคุณมัตซึโมะโตะและสุนัขพันธุ์ลาบราดอร์คูใจของเขา ที่จะเดินทางไปเยี่ยมสัตว์เลี้ยงตามบ้านต่าง ๆ รวมถึงสุนัขพันธุ์ชิบะด้วยเช่นกัน เป็นรายการที่โด่งดังอย่างมาก โดยมีการซื้อลิขสิทธิ์เผยแพร่ในหลาย ๆ ประเทศ เช่น ประเทศไต้หวัน ฮองกง และไทยอีกด้วย โดยในประเทศญี่ปุ่นจะออกอากาศผ่านทางช่อง TV Tokyo ทุกวันศุกร์เวลาหนึ่งทุ่มตรง สำหรับประเทศไทยออกอากาศทางช่อง True Vision

3.1.1.3 การเคลื่อนย้ายอุดมการณ์ (ideoscapes)

การเคลื่อนย้ายผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ และ สื่อโทรทัศน์ ทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะได้เกิดการเคลื่อนย้ายอุดมการณ์ที่ว่า สุนัขพันธุ์ชิบะนั้น เป็นสุนัขพันธุ์ที่มีหน้าตาน่ารัก เลี้ยงง่าย เป็นมิตรต่อคนและสัตว์ อีกทั้งยังเป็นสุนัขพันธุ์ดั้งเดิม พันธุ์แท้ของประเทศญี่ปุ่น จึงทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะได้รับการยอมรับ จากคนในประเทศญี่ปุ่นและต่างประเทศ นอกจากนี้ยังได้รับการรับรองจากหน่วยงานในประเทศญี่ปุ่นและประเทศสหรัฐอเมริกาที่อย่าง Nippo และ Japan Kennel Club (JKC) และประเทศสหรัฐอเมริกา โดยใบประกาศที่ออกโดย American Kennel Club (AKC) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ได้รับการยอมรับ ในเรื่องการรับรองสุนัขสายพันธุ์แท้และมีคุณลักษณะที่ตีเยี่ยมตามสายพันธุ์

Japan Kennel Club, Inc.

1-5, Kashi, Sakae-cho, Chiyoda-ku,
Tokyo 100-8132, Japan
Tel: 03-3231-1631 FAX: 03-3231-5539

Member of the Fédération Cynologique Internationale (F.C.I.)
Member of the Asia Kennel Union (A.K.U.)

April 9, 1998
Our Ref. No. 9810A7-29

Mr. Suki Mahar Milani
724 Hale Road, S.E.
Chick, Virginia 24072
U.S.A.

Dear Mr. Milani:

Please be informed that as of April 1, 1998, we have decided as follows.

1. We invalidated the transferring of the ownership and the reissue of the pedigree certificate of the female Shiba "KUMA MITSU OF AOYAMA MAHAR JP", which Mrs. Jane Gilmore applied for in February, 1990. Therefore, we corrected our records to a former state prior to February 1990, that is to say, the owner is Mrs. Suki Mahar Milani and the registration number is JS-07468/87E in our records.
2. We also invalidated the registration of two descendants of the above Shiba, "HANSEA JP'S REMOTE CONTROL", reg. no. JS-00748/92E and "HANSEA JP'S HONEY BEE", reg. no. JS-00749/92E, accordingly.

Sincerely yours,

H. Kawashima

Hirovuki Kawashima
General Manager
Registration Processing Division

HR:hb

ภาพที่ 3.3 ใบรับรองของสุนัขพันธุ์ชิบะ

ที่มา <http://www.geocities.ws/japaneseakitas/kuma.html>

3.1.2 ผลของการเคลื่อนย้าย

สุนัขพันธุ์ชิบะเคลื่อนย้ายไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะได้ถูกขยายพันธุ์ในต่างประเทศครั้งแรก ทำให้วัฒนธรรมการเลี้ยงสุนัขพันธุ์ญี่ปุ่นได้เคลื่อนย้ายไปพร้อมกับสุนัขและเจ้าของ จากเดิมที่ประเทศสหรัฐอเมริกาได้เลี้ยงสุนัขจากชาติตะวันตกเท่านั้น เมื่อมีสุนัขพันธุ์ชิบะเข้ามาทำให้ผู้คนต่างให้ความสนใจกับสุนัขพันธุ์ชิบะ เพราะ รูปร่าง หน้าตาของสุนัขพันธุ์ชิบะที่ยิ้มแย้ม เป็นเอกลักษณ์ และอุปนิสัยที่ขี้เล่น เข้ากับคนง่าย ไม่เหมือนกับสุนัขในประเทศสหรัฐอเมริกา จึงทำให้เกิดศึกษาวัฒนธรรมแบบใหม่ด้วยทั้งสำหรับสุนัขพันธุ์ชิบะและผู้เลี้ยงที่อยู่ในต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นวิธีการเลี้ยงสุนัขพันธุ์ชิบะ รวมถึงการฝึกสอนสุนัขพันธุ์ชิบะ หรือ วัฒนธรรมการกินอาหารของคนญี่ปุ่นที่ย้ายเข้ามาประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อสุนัขพันธุ์ชิบะเกิดความนิยมจึงทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้ศึกษาถึงสุนัขพันธุ์ชิบะมากขึ้น และได้มารับรองให้สุนัขพันธุ์ชิบะเป็นสุนัขสายพันธุ์ลำดับที่ 136

3.2 ยุคที่ 2 ยุค Shiba Popular (ปี ค.ศ. 2001-ปัจจุบัน)

ยุค Shiba Popular (ปี ค.ศ. 2001-ปัจจุบัน) ในยุคนี้เป็นยุคที่เทคโนโลยีมีการพัฒนามากขึ้น กว่ายุคก่อน สื่อออนไลน์ได้รับการแพร่หลายอย่างมาก ทำให้ผู้คนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้อย่างไร พรหมแดน สุนัขพันธุ์ชิบะจากเดิมที่ได้ปรากฏเฉพาะในสื่อออฟไลน์ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโทรทัศน์ สำหรับยุคนี้สุนัขพันธุ์ชิบะได้ถูกนำเสนอไปในสื่อรูปแบบต่าง ๆ ผ่านทางโลกออนไลน์มากขึ้น รวมถึงสื่อภาพยนตร์ที่ได้นำสุนัขพันธุ์ชิบะไปแสดง จึงยิ่งทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะเป็นที่รู้จักเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งสื่อดังกล่าวยังส่งผลให้ชื่อเสียงของสุนัขพันธุ์ชิบะแพร่หลายและได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางจากผู้คนไม่เพียงแต่ในประเทศญี่ปุ่นเท่านั้น แต่ยังรวมถึงประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกอีกด้วย นอกจากนี้ยังทำให้เกิดสินค้าและบริการที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสุนัขพันธุ์ชิบะขึ้นมา ไม่ว่าจะเป็น ร้านอาบน้ำตัดขนสัตว์ หรือ ร้านขายอาหาร ร้านขายอุปกรณ์สำหรับสัตว์เลี้ยง อีกทั้ง สุนัขพันธุ์ชิบะยังมีสินค้าออฟฟิเชียลของตัวเองอีกด้วย

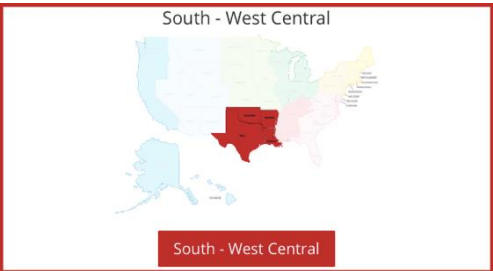
3.2.1 ลักษณะการเคลื่อนย้าย มี 3 ลักษณะ ดังนี้

3.2.1.1 การเคลื่อนย้ายชาติพันธุ์ (ethnoscapes)

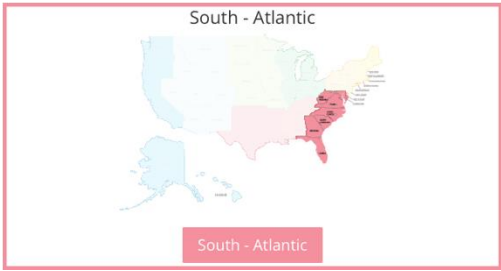
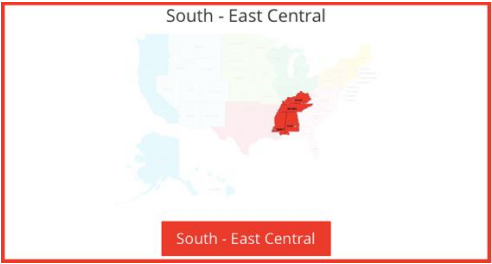
สุนัขพันธุ์ชิบะได้เคลื่อนย้ายไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกมากขึ้น ทั้งในประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศออสเตรเลีย ประเทศตุรกี ประเทศสวีเดน ประเทศเม็กซิโก ประเทศสิงคโปร์ ประเทศฮ่องกง และประเทศไทย

ปัจจุบันผู้ที่เลี้ยงสุนัขพันธุ์ชิบะจำนวนไม่น้อยในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเจ้าของของสุนัขนั้นก็จะเป็นชาวอเมริกันเอง ไม่ได้เฉพาะชาวญี่ปุ่น เท่านั้น พื้นที่ที่สุนัขพันธุ์ชิบะอยู่นั้นก็ทั่วทั้งอเมริกา ในฝั่งตะวันตก(แถบมหาสมุทรแปซิฟิก) ฝั่งตะวันตก (แถบภูเขา) ทางใต้ของอเมริกากลาง ฝั่งตะวันตกเฉียงเหนือ ฝั่งตะวันออกเฉียงเหนือ ฝั่งตะวันออกเฉียงใต้ ทางตอนเหนือสุด (New England) ทางตอนเหนือสุด (Middle Atlantic) ทางตอนใต้ (South Atlantic)

ตารางที่ 3.1 พื้นที่ที่สุนัขพันธุ์ชิบะอาศัยอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา

พื้นที่	ปี ค.ศ.	มลรัฐ
<p>ฝั่งตะวันออกเฉียงเหนือ</p> <p>Midwest - East North Central</p> <p>MW - East North Central</p>	ไม่ปรากฏข้อมูล	Indiana และ Ohio
<p>ชายฝั่งตะวันตกติดกับมหาสมุทรแปซิฟิก</p> <p>West - Pacific</p> <p>Pacific</p>	ค.ศ. 2016	California, Oregon และ Washington
<p>ทางตะวันตกเฉียงใต้ของสหรัฐอเมริกา</p> <p>West - Mountain</p> <p>Mountain</p>	ไม่ปรากฏข้อมูล	Arizona, Colorado, Idaho และ Nevada
<p>ทางตอนใต้ของสหรัฐอเมริกา</p> <p>South - West Central</p> <p>South - West Central</p>	ค.ศ. 2016	Arkansas และ Oklahoma

ตารางที่ 3.1 พื้นที่ที่สุนัขพันธุ์ชิบะอาศัยอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา (ต่อ)

พื้นที่	ปี ค.ศ.	มลรัฐ
<p>ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของสหรัฐ เป็นรัฐหนึ่งในภูมิภาคนิวอิงแลนด์</p> 	ไม่ปรากฏข้อมูล	Connecticut New และ Hampshire
<p>ทางตะวันออกเฉียงของสหรัฐอเมริกา</p> 	ค.ศ. 2016	Pennsylvania
<p>ทางตะวันออกเฉียงใต้ สหรัฐอเมริกา</p> 	ไม่ปรากฏข้อมูล	Florida และ Maryland
<p>ทางตอนใต้ของสหรัฐอเมริกา</p> 	ไม่ปรากฏข้อมูล	Alabama

ตารางที่ 3.1 พื้นที่ที่สุนัขพันธุ์ชิบะอาศัยอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา (ต่อ)

พื้นที่	ปี ค.ศ.	มลรัฐ
ทางตอนกลางของสหรัฐอเมริกา หรือที่เรียกว่า มิดเวสต์ 	ค.ศ. 2016	Kansas และ South Dakota

จากตารางดังกล่าวจะแสดงให้เห็นว่าสุนัขพันธุ์ชิบะได้เคลื่อนย้ายไปยังมลรัฐต่าง ๆ ทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งผู้เลี้ยงไม่ใช่เพียงชาวญี่ปุ่นเท่านั้น แต่เป็นชาวอเมริกันทำให้เห็นว่าชาวต่างชาติเริ่มยอมรับในวัฒนธรรมของประเทศญี่ปุ่น และยังเป็นสุนัขที่เป็นค่านิยมอีกด้วย ซึ่งใครเลี้ยงสุนัขพันธุ์ชิบะ นั้นแสดงให้เห็นว่าผู้เลี้ยงนั้นมีฐานะพอสมควร เพราะราคาที่ส่งออกขายนั้นราคาค่อนข้างจะสูง และการที่ชาวอเมริกันนำสุนัขพันธุ์ชิบะมาเลี้ยงนั้น ไม่ใช่เพียงรูปร่าง หน้าตาของสุนัขพันธุ์ชิบะที่น่ารักเท่านั้น แต่ยังเป็นสุนัขที่จงรักภักดี ต่อเจ้านายของตน และสามารถอยู่ร่วมกับสัตว์อื่น ๆ ได้โดยไม่ทำร้าย และยังเป็นสุนัขที่เลี้ยงได้อีกด้วย ที่คอยเล่นกับเด็ก ๆ ได้ อีกด้วย

3.2.1.2 การเคลื่อนย้ายผ่านสื่อ (mediascapes)

สื่อในยุคนี้ มีความแตกต่างจากยุคก่อน เนื่องจากการพัฒนาด้านเทคโนโลยีทำให้เกิดสื่อหลากหลายประเภทมากขึ้น มีความทันสมัยมากขึ้น และมีการเคลื่อนย้ายหลายประเทศมากขึ้น ซึ่งสื่อในยุคนี้มีดังต่อไปนี้

3.2.1.2.1 สื่อสิ่งพิมพ์

สุนัขพันธุ์ชิบะได้ถูกเผยแพร่ในสื่อสิ่งพิมพ์หลากหลายประเภท ทั้งใน หนังสือคู่มือ นิตยสารชื่อดัง อย่าง Vogue นวนิยาย และแบบเรียนสำหรับเด็ก ซึ่งสื่อสิ่งพิมพ์ดังกล่าว มีการตีพิมพ์ทั้งภาษาญี่ปุ่นและภาษาอังกฤษ รวมถึงยังมีการแปลจากภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาอังกฤษ แสดงให้เห็นว่า สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ ที่ได้ตีพิมพ์ในภาษาอังกฤษนั้น เป็นการแสดงว่าสุนัขพันธุ์ชิบะได้รับการยอมรับในระดับสากลมากขึ้น ไม่ได้จำกัดเพียงประเทศญี่ปุ่นเท่านั้น แต่ยังได้รับการยอมรับในประเทศต่าง ๆ อีกด้วย จากการที่เป็นภาษาอังกฤษ เป็นภาษาสากล ที่ทุกคนสามารถอ่าน สื่อสาร เข้าใจกันได้

ตารางที่ 3.2 สื่อสิ่งพิมพ์ในประเทศไทยญี่ปุ่น

ประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์	ปีที่ตีพิมพ์	ชื่อเรื่อง	เนื้อหา
หนังสือ	ปีค.ศ. 2001	ニッポンの犬 (新潮文庫) 	หนังสือมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของสุนัขพันธุ์ชิบะ และวิถีชีวิตของคนญี่ปุ่นที่อยู่ร่วมกับสุนัขพันธุ์มาอย่างยาวนาน หนังสือมีภาพความน่ารักของสุนัขพันธุ์ชิบะประกอบด้วย
	ปีค.ศ. 2003	Japanese dogs: akita, shiba and other breeds 	หนังสือมีเนื้อหาเกี่ยวกับการแนะนำสุนัขสายพันธุ์แท้ในประเทศญี่ปุ่นทั้งสุนัขพันธุ์ชิบะ และสุนัขสายพันธุ์คิตะ โดยจะเล่าตั้งแต่ประวัติความเป็นมาของสุนัขสายนี้ มีภาพสีประกอบ รวมถึงยังแนะนำวิธีการเลี้ยง และนิสัยของสุนัขอีกด้วย
	ปีค.ศ. 2007	Yamakoshi mura no mari to sanbiki no koinu 	หนังสืออ้างอิง ภาพยนตร์ เรื่องเพื่อนชื่อ ชิโอมาริ ที่เรื่องราวสร้างจากเรื่องจริงจากเหตุการณ์แผ่นดินไหวครั้งใหญ่ในประเทศญี่ปุ่น

ตารางที่ 3.2 สื่อสิ่งพิมพ์ในประเทศญี่ปุ่น (ต่อ)

ประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์	ปีที่ตีพิมพ์	ชื่อเรื่อง	เนื้อหา
หนังสือ	ปีค.ศ. 2018	岩合光昭の日本犬図鑑 	หนังสือภาพที่จะให้ผู้อ่าน ได้รู้จักกับสุนัขพันธุ์ชิบะที่ เป็นอนุสรณ์ของประเทศ ญี่ปุ่น และเพลิดเพลินกับ ความน่ารักของสุนัขและ ความสวยงามของ ทิวทัศน์ในประเทศญี่ปุ่น
นิตยสาร	ปีค.ศ. 2015	Vogue Girl Japan 	เป็นนิตยสารแฟชั่นชื่อดัง ได้นำสุนัขพันธุ์ชิบะอย่าง Marutaro ถ่ายแบบ ร่วมกับนางแบบ
	ปีค.ศ. 2019	Shi-ba 	เป็นนิตยสารประจำเดือน สำหรับผู้ที่รักสุนัขพันธุ์ ชิบะ ซึ่งภายในจะมี รูปภาพ ความน่ารัก ใน อริยะบถต่าง ๆ ของสุนัข พันธุ์ชิบะ

ตารางที่ 3.3 สื่อสิ่งพิมพ์ในประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์	ปีที่ตีพิมพ์	ชื่อเรื่อง	เนื้อหา
หนังสือ	ปีค.ศ. 2013	Shiba Inus (A Complete Pet Owner's Manual) 	หนังสือมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ การเตรียมตัวสำหรับการเลี้ยงสุนัขพันธุ์ชิบะ โดยจะแนะนำตั้งแต่ ประวัติความเป็นมาของ สุนัขพันธุ์ชิบะ ลักษณะ ทางกายภาพของสุนัข ตลอดจนการเลี้ยงดู และ ปัญหาสุขภาพของสุนัขพันธุ์ชิบะ
	ปีค.ศ. 2020	The Complete Guide to the Shiba Inu 	หนังสือมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ การแนะนำวิธีการเลี้ยง สุนัขพันธุ์สำหรับมือใหม่ โดยจะเริ่มแนะนำตั้งแต่ การเลือกพันธุ์สุนัข การเตรียมตัว ตลอดจนการ การเลี้ยงดูและการฝึกสอน สุนัข
นิตยสาร	ปีค.ศ. 2015	Menswear Dog 	เป็นนิตยสารแฟชั่นของ ผู้ชาย ที่จะสอนการเลือก เสื้อผ้าให้เหมาะสำหรับ งานต่าง ๆ โดยการนำสุนัขพันธุ์ชิบะมาแต่งตัวให้ เหมือนเป็นมนุษย์ ซึ่งสไตล์ การแต่งตัวเป็นแต่งกายที่ แสดงความทันสมัย และ คลาสสิก

ตารางที่ 3.4 สื่อสิ่งพิมพ์ในประเทศไทย

ประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์	ปีที่ตีพิมพ์	ชื่อเรื่อง	เนื้อหา
หนังสือภาพ	ปีค.ศ. 2006	ชิบาวังโกะ หมาน้อยหัวใจญี่ปุ่น 1 	หนังสือมีเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมของประเทศญี่ปุ่น โดยจะมีสุนัขพันธุ์ชิบะ และแมว เป็นตัวดำเนินเรื่องต่างๆ โดยจะแนะนำประเพณีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศญี่ปุ่น ตั้งแต่ต้นเดือนถึงปลายปี
		ชิบาวังโกะ หมาน้อยหัวใจญี่ปุ่น 2 	หนังสือมีเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมการแต่งกายของประเทศญี่ปุ่น รวมถึงการทำขนมญี่ปุ่น และละครคาบูกิ
		ชิบะวังโกะ หมาน้อยหัวใจญี่ปุ่น 3 	หนังสือมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเล่นต่าง ๆ และตำนานวีรบุรุษของประเทศญี่ปุ่น

ตารางที่ 3.4 สื่อสิ่งพิมพ์ในประเทศไทย (ต่อ)

ประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์	ปีที่ตีพิมพ์	ชื่อเรื่อง	เนื้อหา
หนังสือภาพ	ปีค.ศ. 2006	ชิบะวังโกะ หมาน้อยหัวใจญี่ปุ่น 4 	หนังสือมีเนื้อหาเกี่ยวกับประเพณี และพิธีงานมงคลต่าง ๆ ในประเทศญี่ปุ่น เช่น การทำนาแบบญี่ปุ่น ธรรมเนียมการหมั้นหมายและพิธีแต่งงาน เป็นต้น

จากตารางสื่อสิ่งพิมพ์แต่ละประเภทในประเทศต่าง ๆ แสดงให้เห็นว่าสุนัขพันธุ์ชิบะนั้น ได้รับความนิยม ทั้งจากการเป็นสัตว์เลี้ยง และอุปนิสัยความน่ารักของตัวสุนัขเอง จึงทำให้เกิดหนังสือคู่มือการเลี้ยงสุนัขพันธุ์ชิบะขึ้นมา รวมถึงหนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของสุนัขพันธุ์ชิบะ หรือนิตยสารแฟชั่นชื่อดัง อย่าง Vogue ที่ได้นำสุนัขพันธุ์ชิบะมาถ่ายแบบด้วย และ แบบเรียนสำหรับเด็ก ทำให้ผู้อ่านได้เพลิดเพลินกับข้อมูลความรู้ พร้อมกับความน่ารักสุนัขพันธุ์ชิบะมากขึ้น ในแต่ละภาษาของประเทศนั้น ๆ ซึ่งทำให้ผู้คนหลากหลายประเทศเข้าใจเนื้อหาดังกล่าวได้ นอกจากนี้ยังทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะได้ขยายพันธุ์เพิ่มมากขึ้น ทำให้มีสุนัขพันธุ์ชิบะสายพันธุ์แท้ของประเทศญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น อีกทั้งยังทำให้วัฒนธรรมของประเทศญี่ปุ่นได้เผยแพร่ไปสู่สากล ผ่านตัวสุนัขพันธุ์ชิบะที่ปรากฏอยู่ในสื่อต่าง ๆ ไปในตัวด้วย

3.2.1.2.2 สื่อภาพยนตร์

ภาพยนตร์ เป็นสิ่งที่ทรงอิทธิพลอย่างมากในปัจจุบัน เพราะสามารถครอบงำมวลชนได้ และมักจะแฝงไปด้วยอุดมการณ์ภายในภาพยนตร์ ดังนั้นภาพยนตร์ที่นำเสนอสุนัขพันธุ์ชิบะไปแสดง จึงจะแฝงไปด้วยเรื่องราวความซื่อสัตย์ของสุนัขพันธุ์ ที่ทำให้ผู้ชมทราบซึ้ง และหลงรักสุนัขพันธุ์ชิบะในที่สุด ประเทศที่นำเสนอสุนัขพันธุ์ชิบะไปแสดงภาพยนตร์ มี 2 ประเทศ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น และประเทศสหรัฐอเมริกา โดยจะมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 3.5 ภาพยนตร์ของประเทศญี่ปุ่น

ปีที่ผลิต	ชื่อภาพยนตร์
ปีค.ศ. 2004	Walking with the Dog (Inu to arukeba: Chirori to Tamura)
ปี ค.ศ. 2007	A Tale of Mari and Three Puppies (Mari to koinunomonogatari)

ตารางที่ 3.5 ภาพยนตร์ของประเทศญี่ปุ่น (ต่อ)

ปีที่ผลิต	ชื่อภาพยนตร์
ปี ค.ศ. 2009	<p>Inubaka สร้างจากมังงะชื่อดังที่แต่งขึ้นโดยคุณ Yukiya Sakuragi</p>
ปี ค.ศ. 2011	<p>Star Watching Dog (星守る犬)</p>
ปี ค.ศ. 2012	<p>Seven Days of Himawari and Her Puppies (Himawari to koinu no 7-kakan)</p>

ตารางที่ 3.5 ภาพยนตร์ของประเทศญี่ปุ่น (ต่อ)

ปีที่ผลิต	ชื่อภาพยนตร์
ปี ค.ศ. 2019	<p>Shiba Park</p>
ปี ค.ศ. 2020	<p>Show me the way to the station (ที่ตรงนั้น ฉันจะรอ)</p>

ตารางที่ 3.6 ภาพยนตร์ของประเทศสหรัฐอเมริกา

ปีที่ผลิต	ชื่อภาพยนตร์
ปีค.ศ. 2008	Hachi: A Dog's Tale (Hachiko)
ปีค.ศ. 2014	Dude, Where's My Dog?

จากตารางดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าประเทศญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับสุนัขพันธุ์ชิบะอย่างมาก จากการนำสุนัขพันธุ์ชิบะมาร่วมแสดงภาพยนตร์อยู่บ่อยครั้ง ซึ่งภาพยนตร์มักจะนำเสนอเรื่องราว ความน่ารักของสุนัขพันธุ์ชิบะที่มีหน้าตาขี้มอหม้อตลอดเวลา และความซื่อสัตย์ของสุนัขพันธุ์ชิบะที่มีต่อเจ้าของ ที่ทำให้เมื่อผู้ชมได้ชมแล้ว รู้สึกมีความสุข ซาบซึ้ง และได้ทดแทนความรู้สึกที่ขาดหายไป อีกทั้งยังแสดงให้เห็นว่าสุนัขพันธุ์ชิบะนั้นไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะประเทศต้นกำเนิดเท่านั้น สื่อภาพยนตร์ทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะได้เคลื่อนย้ายไปยังประเทศอื่น ๆ ทั้งในเอเชียและยุโรป ทำให้ผู้คนเกิดความสนใจในตัวสุนัขพันธุ์ชิบะมากขึ้น และนำไปสู่การศึกษาวิธีการเลี้ยงสุนัขพันธุ์ชิบะอีกด้วย

3.2.1.2.3 สื่อออนไลน์

ประเทศญี่ปุ่นขึ้นชื่อว่าเป็นประเทศที่มีความพัฒนาก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมากที่สุดประเทศหนึ่งของโลก ทำให้สื่อออนไลน์ที่เป็นสื่อสมัยใหม่ที่ทันสมัยที่ผู้คนทุกเพศทุกวัยสามารถเข้าถึงได้ไม่ว่าจะเป็นในยามว่าง ยามพักจากการทำงาน หรือยามทุกซบใจ ผู้คนก็จะสามารถเข้าไปรับข้อมูลและนำเสนอเรื่องราวของตนเองผ่านสื่อออนไลน์ได้ สุนัขพันธุ์ชิบะก็เช่นกัน เมื่อมีผู้ใช้ที่ชื่นชอบพันธุ์ชิบะเหมือนกันในโลกออนไลน์ ทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล หรือแชร์ต่อ ๆ กันไปผ่านทางเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชัน ไม่ว่าจะเป็นความน่ารักของสุนัขพันธุ์ชิบะ หรือวิธีการเลี้ยงสุนัขพันธุ์ชิบะในประเทศต่าง ๆ การกระทำดังกล่าวทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะได้เคลื่อนย้ายผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ และทำให้ผู้คนทั่วโลกได้รู้จักสุนัขพันธุ์ชิบะผ่านความน่ารักบนแพลตฟอร์มต่าง ๆ และในฐานะที่เป็นสุนัขประจำชาติของประเทศญี่ปุ่น

ปัจจุบันเว็บไซต์และแอปพลิเคชัน สามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้คนที่สนใจเลี้ยงสุนัขพันธุ์ชิบะ หรือชื่นชอบสุนัขพันธุ์ชิบะ สามารถเข้าถึงเว็บไซต์และแอปพลิเคชันต่าง ๆ ได้ รายละเอียดของเว็บไซต์และแอปพลิเคชัน จะแบ่งตามประเทศ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศไทย ดังนี้

ตารางที่ 3.7 สื่อออนไลน์ประเทศญี่ปุ่น

ประเภทสื่อออนไลน์	ที่มาเว็บไซต์/แอคเคาท์	เนื้อหา
เว็บไซต์	https://www.jkc.or.jp/	เว็บไซต์องค์กรที่รับรองสุนัขพันธุ์แท้ของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งจะมีข้อมูลของสุนัขพันธุ์ต่าง ๆ และสุนัขพันธุ์ชิบะด้วย
	https://www.shibainubreeders.jp	เว็บไซต์ที่ส่งออก-นำเข้าสุนัขพันธุ์ชิบะ ผู้ที่สนใจสุนัขพันธุ์ชิบะสามารถศึกษารายละเอียดภายในเว็บไซต์นี้และรับสุนัขพันธุ์ชิบะไปเลี้ยงได้ โดยสุนัขพันธุ์ชิบะที่กล่าวข้างต้นเป็นสุนัขพันธุ์ชิบะที่เพาะพันธุ์โดยชาวญี่ปุ่นโดยตรง

ตารางที่ 3.7 สื่อออนไลน์ประเทศญี่ปุ่น (ต่อ)

ประเภทสื่อออนไลน์	ที่มาเว็บไซต์/แอคเคาท์	เนื้อหา
Instagram	<p>Marutaro</p> 	<p>อินสตราแกรมของสุนัขพันธุ์ชิบะที่ชื่อว่า มาร์ู ที่เป็นสุนัขพันธุ์ชิบะที่มีผู้ติดตามมากที่สุดในโลก ภายในมีรูปภาพน่ารัก ๆ และคลิปวิดีโอที่เจ้าของได้อัปโหลดมากมาย</p>

ตารางที่ 3.8 สื่อออนไลน์ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเภทสื่อออนไลน์	ที่มาเว็บไซต์/แอคเคาท์	เนื้อหา
เว็บไซต์	<p>https://www.thekennelclub.org.uk/search/breeds-a-to-z/breeds/utility/japanese-shiba-inu/</p>	<p>เว็บไซต์องค์กรที่รับรองสุนัขพันธุ์แท้ของแต่ละสายพันธุ์ รวมถึงสุนัขพันธุ์ชิบะ</p>
	<p>https://myfirstshiba.com/about-my-first-shiba-inu/</p>	<p>เว็บไซต์ให้ข้อมูลอย่างละเอียดสำหรับสุนัขพันธุ์ชิบะ ทั้งวิธีการเลี้ยง การดูแล การช่วยเหลือ การฝึกสุนัขพันธุ์ชิบะ อีกทั้งยังสามารถติดต่อทางเว็บไซต์ได้ เมื่อต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับสุนัขพันธุ์ชิบะ</p>
Instagram	<p>Mensweardog</p> 	<p>อินสตราแกรมของสุนัขพันธุ์ชิบะที่ชื่อว่า โปร์รี่ เป็นสุนัขนายแบบที่เจ้าของมักจับแต่งตัวให้เหมือนมนุษย์วัยทำงานในสไตล์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่ชื่นชอบแก่ผู้เข้าชมอย่างมาก</p>

ตารางที่ 3.8 สื่อออนไลน์ประเทศสหรัฐอเมริกา (ต่อ)

ประเภทสื่อออนไลน์	ที่มาเว็บไซต์/แอคเคาท์	เนื้อหา
Instagram	<p>TheDailyShibainu</p> 	<p>อินสตราแกรมที่รวบรวมรูปภาพและคลิปวิดีโอความน่ารักของสุนัขพันธุ์ชิบะทั่วโลก เป็นอินสตราแกรมที่ดาราคนไทยที่ชื่นชอบสุนัขพันธุ์ชิบะติดตามมากที่สุด</p>

ตารางที่ 3.9 สื่อออนไลน์ประเทศไทย

ประเภทสื่อออนไลน์	ที่มาเว็บไซต์/แอคเคาท์	เนื้อหา
Facebook	<p>Kazoku inu Shiba</p> 	<p>เพจที่มีไว้เพื่อขายสุนัขพันธุ์ชิบะ และให้คำปรึกษาสำหรับผู้ที่ต้องการเลี้ยงสุนัขพันธุ์ชิบะ อีกทั้งยังคอยอัปเดตรูปภาพ และคลิปวิดีโอของสุนัขพันธุ์ชิบะด้วย</p>
	<p>ชิบะอินุ</p> 	<p>เพจฟาร์มสุนัขพันธุ์ชิบะที่พร้อมให้คำปรึกษาสำหรับผู้ที่อยากเลี้ยงสุนัขพันธุ์ชิบะ พร้อมทั้งอัปเดตรูปภาพลูกสุนัขพันธุ์ชิบะไว้มากมาย</p>
Youtube	<p>Saranair Channel (เพื่อนรักสัตว์ไฉย)</p> 	<p>ช่องยูทูปของดาราชื่อดังอย่าง วิลลี่ และ เสนาหอย ที่มีคน subscribe มากกว่าหนึ่งล้านคน เป็นรายการสำหรับคนรักสัตว์ที่ถ่ายสัตว์แปลกๆ ทั่วประเทศไทย สำหรับสุนัขพันธุ์ชิบะเป็น Episode ที่ 74 มียอดผู้ชมถึง 4.5แสนคน</p>

จากตารางดังกล่าวจะแสดงให้เห็นว่าเมื่อสื่อออนไลน์แพร่หลาย ทำให้ผู้คนสามารถเข้ารับข้อมูลได้จากหลากหลายช่องทาง และสามารถเลือกในสิ่งตนเองต้องการได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งสุนัขพันธุ์ชิบะก็ได้ถูกนำเสนอผ่านสื่อหลากหลายช่องทาง ทำให้ผู้คนได้รู้จักและชื่นชอบในความเป็นสุนัขพันธุ์ชิบะมากขึ้นผ่านช่องทางออนไลน์ เห็นจากได้อินสตราแกรมของสุนัขพันธุ์ชิบะที่มีจำนวนผู้ติดตามจำนวนมาก ขณะที่มากกว่ามนุษย์ จึงทำให้เห็นสุนัขพันธุ์ชิบะนั้นเป็นที่ชื่นชอบและเป็นที่รู้จักของคนทั่วโลก อีกทั้งยังสามารถเลือกสุนัขพันธุ์ชิบะผ่านทางออนไลน์ด้วยอีกด้วย ทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะได้ขยายพันธุ์มากขึ้นอีกด้วย

3.2.1.3 การเคลื่อนย้ายอุดมการณ์ (ideoscapes)

เคลื่อนย้ายอุดมการณ์ปรากฏในสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อภาพยนตร์ และสื่อออนไลน์ ต่างก็ได้นำเสนอภาพลักษณ์ของสุนัขพันธุ์ชิบะที่เป็นสุนัขที่น่ารัก ขี้เล่น เป็นมิตร ซื่อสัตย์ต่อเจ้าของ อีกทั้งสุนัขพันธุ์ชิบะยังเป็นตัวแทนที่แสดงถึงความเป็นญี่ปุ่น จากการที่สุนัขพันธุ์ชิบะนั้นเป็นสุนัขสายพันธุ์แท้ และสายพันธุ์ดั้งเดิมของประเทศญี่ปุ่นที่ไม่ว่าใคร ๆ เมื่อได้เห็นสุนัขพันธุ์ชิบะแล้วต้องนึกถึงประเทศญี่ปุ่นเป็นอันดับแรก

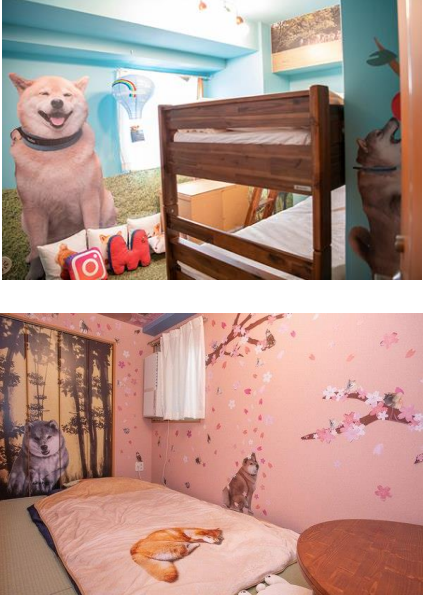

3.2.2 ผลของการเคลื่อนย้าย

สุนัขพันธุ์ชิบะได้เคลื่อนย้ายไปในทวีปอเมริกาและเอเชีย อีกทั้งยังปรากฏในสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะสื่อออนไลน์ และสื่อภาพยนตร์ ที่ทำให้ผู้คนชื่นชอบในตัวสุนัขพันธุ์ชิบะมากขึ้น และเกิดธุรกิจสินค้าและบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุนัขพันธุ์ชิบะตามมา โดยสามารถแบ่งธุรกิจได้ 2 ประเภท คือ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสุนัขพันธุ์ชิบะโดยตรง และ ธุรกิจที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับสุนัขพันธุ์ชิบะโดยตรง ซึ่งจะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสุนัขพันธุ์ชิบะโดยตรง คือ ธุรกิจการเพาะพันธุ์สุนัขพันธุ์ชิบะ จากความนิยมสุนัขพันธุ์ที่ได้ขยายไปยังนานา ๆ ประเทศ ทำให้ปัจจุบันสุนัขพันธุ์ชิบะ ได้ถูกขยายพันธุ์ไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกมากขึ้น ทั้งในทวีปเอเชียและยุโรป จากเมื่อก่อนที่ประเทศญี่ปุ่น เป็นประเทศแรกที่ได้ส่งออกสุนัขพันธุ์ชิบะไปยัง ประเทศต่าง ๆ เช่น สิงคโปร์ ตุรกี ออสเตรเลีย แม็กซิโก ไทย ฮองกง เป็นต้น ปัจจุบันประเทศดังกล่าว อย่างประเทศไทยก็สามารถเพาะพันธุ์สุนัขพันธุ์ชิบะ และส่งออกได้เช่นกัน ดังเห็นได้จากฟาร์มสุนัขพันธุ์ชิบะที่ปรากฏในสื่อออนไลน์ต่าง ๆ

ธุรกิจที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับสุนัขพันธุ์ชิบะโดยตรง คือ ธุรกิจที่ได้นำแรงบันดาลใจจากสุนัขพันธุ์ชิบะ มาตกแต่งหรือทำเป็นสินค้า ให้เกิดโดดเด่น และดึงดูดผู้ที่ชื่นชอบสุนัขพันธุ์ชิบะ ซึ่งธุรกิจดังกล่าวจะมีหลากหลายประเภททั้ง โรงแรม ร้านค้า ร้านอาหาร เป็นต้น

ตารางที่ 3.10 ธุรกิจที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับสุนัขพันธุ์ชิบะโดยตรง

ประเภทของธุรกิจ	ชื่อร้าน	ภาพประกอบ
โรงแรม	Marugott Hotel	
ร้านค้า	Gallery marusan tokyo	
เสื้อผ้า	Nike	
ร้านอาหาร	Shiba Hokkaido Milk Tea	

ตารางที่ 3.10 ธุรกิจที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับสุนัขพันธุ์ชิบะโดยตรง (ต่อ)

ประเภทของธุรกิจ	ชื่อร้าน	ภาพประกอบ
คาเฟ่	Inu Cafe	

จากตารางดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสุนัขพันธุ์ชิบะเป็นที่นิยมมากในประเทศญี่ปุ่นและประเทศต่าง ๆ

ทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะนั้นได้ขยายพันธุ์ไปในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกมากขึ้น และเกิดธุรกิจต่าง ๆ ที่ทำให้มีสินค้าและบริการมากมาย ไม่ว่าจะเป็นโรงแรมที่ภายในห้องจะตกแต่งไปด้วยลวดลายของสุนัขพันธุ์ชิบะ ร้านค้าที่ขายของทุกอย่างที่เป็นสุนัขพันธุ์ชิบะ เช่น โปสการ์ดชิบะ หมอนชิบะ ปากกาลายชิบะ เป็นต้น อีกทั้งยังมีการออกแบบลายเสื้อกับแบรนด์ชื่อดังที่มีสุนัขพันธุ์ชิบะอีกด้วย และร้านอาหารต่าง ๆ ที่นำสุนัขพันธุ์ชิบะมาเป็นโลโก้ แสดงให้เห็นว่าสุนัขพันธุ์ชิบะที่เป็นวัฒนธรรมของประเทศญี่ปุ่นนั้นได้รับการยอมรับจากประเทศต่าง ๆ แล้ว รวมถึงทำให้ชาวต่างชาติที่ชื่นชอบสุนัขพันธุ์ชิบะได้มาศึกษาวัฒนธรรมของประเทศญี่ปุ่นอีกด้วย จากการที่สุนัขพันธุ์ชิบะเป็นสุนัขที่น่ารัก ซื่อสัตย์ และเป็นสุนัขประจำชาติของประเทศญี่ปุ่น

3.3 สรุปท้ายบท

จากการศึกษาลักษณะการเคลื่อนย้ายที่ทำให้เกิดกระแสมความนิยมของสุนัขพันธุ์ชิบะในประเทศญี่ปุ่น พบว่าลักษณะการเคลื่อนย้ายของสุนัขพันธุ์ชิบะนั้น จะเปลี่ยนแปลงไปตามบริบททางสังคมของยุคนั้น ๆ โดยในยุคที่ 1 ยุค Shiba Go Inter เป็นยุคที่ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร ยังไม่สะดวก รวดเร็วมากนัก ทำให้ลักษณะการเคลื่อนย้ายของสุนัขพันธุ์ชิบะจึงยังจำกัดอยู่ในเฉพาะประเทศญี่ปุ่น และประเทศที่เข้ามาติดต่อกับประเทศญี่ปุ่นโดยตรง อย่างประเทศสหรัฐอเมริกาเท่านั้น และสื่อในสมัยนั้น เป็นสื่อที่ไม่หลากหลายมากนัก มีเพียงสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อโทรทัศน์ ทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะเกิดความนิยมเฉพาะกลุ่มที่สามารถเข้าถึงสื่อเหล่านั้นได้เท่านั้น แต่สำหรับในยุคที่ 2 ยุค Shiba Popular เป็นยุคที่ประเทศญี่ปุ่นเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยี สื่อสารมวลชน การสื่อสารต่าง ๆ พัฒนาก้าวหน้าขึ้นอย่างรวดเร็ว อีกทั้งเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่พื้นที่แต่ละที่สามารถเข้าถึงกันได้ง่ายมากขึ้น ทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะได้เคลื่อนย้ายไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกมากขึ้น ทั้งทวีปอเมริกาและทวีปเอเชีย รวมถึงสื่อในยุคนี้ก็มีความทันสมัยและหลากหลายมากกว่ายุคก่อน ที่เห็นได้

ชัดคือ สื่อออนไลน์ เป็นสื่อที่ผู้คนสามารถเข้าถึงได้อย่างอิสระ ทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะที่ได้นำเสนอผ่านสื่อดังกล่าว เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ผ่านก็แลกเปลี่ยนความเห็นซึ่งกันและกัน และแชร์ต่อ ๆ กัน จะแสดงให้เห็นว่าเมื่อกาลเวลาผ่านไป เทคโนโลยีก็พัฒนามากขึ้น ทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะเป็นที่นิยมและยอมรับกันมากขึ้น เกิดธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุนัขพันธุ์ชิบะ ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจร้านค้า โรงแรม หรือเสื้อผ้า ที่ได้นำสุนัขพันธุ์ชิบะมาตกแต่งให้เกิดความโดดเด่น และดึงดูดสำหรับผู้ชื่นชอบสุนัขพันธุ์ชิบะ และยังเกิดธุรกิจที่ขยายพันธุ์สุนัขพันธุ์ชิบะโดยตรง เกิดฟาร์มสุนัขพันธุ์ชิบะในประเทศต่าง ๆ มากขึ้น ทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะได้ขยายพันธุ์เพิ่มขึ้น และเป็นที่ยอมรับในสากล ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการที่ต่างชาตินั้นชอบในตัวสุนัขพันธุ์ชิบะ หมายถึงการยอมรับในวัฒนธรรมของประเทศญี่ปุ่นอีกด้วย

จากการเคลื่อนย้ายผ่านสื่อภาพยนตร์ในยุคที่ 2 มีภาพยนตร์มากมายที่ได้นำสุนัขพันธุ์ชิบะมาแสดงในภาพยนตร์ สำหรับภาพยนตร์ชื่อดังอย่าง A Tale of Mari and three puppies หรือ เพื่อนชื่อ ชีอุมาริ เป็นภาพยนตร์ Drama ที่สร้างความประทับใจและความซาบซึ้งให้แก่ผู้ชมอย่างมาก จากความซื่อสัตย์ของสุนัขพันธุ์ชิบะที่ได้ช่วยเหลือเจ้าของของมันให้รอดจากความอันตราย ซึ่งภาพยนตร์เรื่องนี้ฉายในปี ค.ศ. 2007 ออกฉายทั้งในประเทศญี่ปุ่น และต่างประเทศอย่าง ประเทศฮ่องกง ไต้หวัน และประเทศไทย ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้รับความนิยมอย่างมากและสร้างรายได้มากถึง \$30,183,621 ล้านบาท ภาพยนตร์เรื่อง A Tale of Mari and three puppies มีการเคลื่อนย้ายอุตสาหกรรมในภาพยนตร์ ที่จะสามารถนำมาวิเคราะห์ภาพแทนการปฏิบัติต่อสัตว์ในช่วงเวลาต่าง ๆ ที่ จะแสดงให้เห็นถึงโลกทัศน์ของมนุษย์ที่มีต่อสัตว์เลี้ยง ซึ่งรายละเอียดดังกล่าวจะกล่าวในบทที่ 4

บทที่ 4

การเคลื่อนย้ายอุดมการณ์จากภาพยนตร์ เรื่อง “เพื่อนชื่อ ชีอุมารี”

บทที่ 4 การเคลื่อนย้ายอุดมการณ์จากภาพยนตร์ เรื่อง “เพื่อนชื่อ ชีอุมารี” เป็นการนำเสนอ วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 โดยจะกล่าวถึงข้อมูลทั่วไปของภาพยนตร์ และการเคลื่อนย้ายอุดมการณ์จาก ภาพยนตร์ผ่านการปฏิบัติต่อสัตว์เลี้ยง ที่แสดงให้เห็นโลกทัศน์ที่มีต่อสัตว์เลี้ยง ระหว่างสุนัขพันธุ์ชิบะ กับ สัตว์เลี้ยงประเภทอื่น ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ภาพที่ 4.1 โปสเตอร์ภาพยนตร์เรื่อง “เพื่อนชื่อ ชีอุมารี”
ที่มา <https://www.themoviedb.org/movie/125239>

4.1 ภาพยนตร์เรื่อง A Tale of Mari and three puppies “เพื่อนชื่อ ชีอุมารี”

4.1.1 ข้อมูลทั่วไป

4.1.1.1 ชื่อภาพยนตร์

4.1.1.1.1 ชื่อญี่ปุ่น マリ と子犬の物語

4.1.1.1.2 ชื่ออังกฤษ A Tale of Mari and Three Puppies

4.1.1.1.3 ชื่ออังกฤษ A Tale of Mari and Three Puppies

4.1.1.1.4 ชื่อไทย เพื่อนชื่อ ชื่อ “มารี”

4.1.1.2 การผลิต

ภาพยนตร์เรื่อง A Tale of Mari and three puppies เป็นภาพยนตร์ของประเทศญี่ปุ่น ผลิตโดยค่ายภาพยนตร์ M Pictures ที่กำกับโดยริวจิ อิโนมัตะ ผู้กำกับภาพยนตร์ Drama ชื่อตั้งหลายเรื่อง โดยในภาพยนตร์เรื่องนี้สามารถแบ่งนักแสดงได้เป็น 2 ประเภท คือ นักแสดงหลัก และ นักแสดงสมทบ ซึ่งจะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

นักแสดงหลัก

ภาพที่ 4.2 ครอบครัวอิซึคาวะ

ที่มา <https://sudsapda.com/film/34677.html>

ครอบครัวอิซึคาวะ เป็นครอบครัวที่มีฐานะดี มีสมาชิกทั้งหมดสี่คน ประกอบด้วยคุณพ่อ ยูอิจิ (เออิจิโร ฟุนะโคชิ) ผู้ซึ่งทำงานในที่ทำการหมู่บ้าน ซึ่งถือว่าเป็นหน่วยงานที่มั่นคง, ลูกชายริโอะตะ (เรียวเฮ อิโรตะ), ลูกสาวอายะ (มาโอะ ซาซากิ) และคุณปู่ ยูโซ (เค็น อุทสึอิ) ซาจิโกะ แม่ของริโอะตะ กับอายะเสียชีวิตไปแล้ว แต่ในบางครั้งน้องสาวของเธอ ซาเอโกะ (อะกิโกะ มัทสึโมโตะ) เจ้าของร้านเสริมสวยในนากาโอกะก็มักจะช่วยเหลือดูแลครอบครัวแทน ไม่ว่าจะเป็นการเตรียมอาหาร หรือดูแลสมาชิกภายในบ้าน

ภาพที่ 4.3 สุนัขพันธุ์ชิบะ ชื่อ มารี

ที่มา <https://www.themoviedb.org/movie/125239>

มารี เป็นสุนัขพันธุ์ชิบะเพศเมียที่ถูกทิ้ง แต่ด้วยความช่วยเหลือของอายะ มารีจึงได้มาอาศัยอยู่กับครอบครัวอิซึคาวะ และมีลูกสุนัข 3 ตัวในเวลาต่อมา มารีเป็นสุนัขที่ซื่อสัตย์ต่อเจ้าของอย่างมาก รวมถึงยังมีความเป็นแม่สูง เห็นได้จากเมื่อเกิดเหตุการณ์แผ่นดินไหว มารีได้ไปตามเจ้าหน้าที่ให้มาช่วยคุณปู่ที่บาดเจ็บสาหัสจากการโดนซากไม้ล้มทับ ทำคุณปู่ได้รับการช่วยเหลือและได้อพยพไปในสถานที่

ปลอดภัย แต่มารีเป็นสุนัขจึงไม่สามารถอพยพไปเหมือนมนุษย์ได้ จึงทำให้มันถูกทิ้ง และต้องดูแลลูก ๆ ของมันอย่างลำพัง

นักแสดงสมทบ

- เคนจิโร่ นาซิโมะโตะ
- ชิโฮโกะ ชิเกะตะ
- ยูกิจิโร่ โฮตารุ
- คะซุเอะ สึโนะกาเอะ
- อิชिकाซุ เอะบิซุ
- อิโระคิ มิยะเกะ
- มาซะโนะบุ ทาคาชิมะ
- มาโอะ โคบายาชิ
- ทาเคะฮิโกะ โอะโนะ

4.1.1.3 ปีและสถานที่ผลิต

4.1.1.3.1 ปีที่ผลิต 2007

4.1.1.3.2 สถานที่ผลิต ประเทศญี่ปุ่น

4.1.1.4 สถานที่ฉาย

สถานที่	วันที่
ญี่ปุ่น	8 ธันวาคม 2007
ฮ่องกง	1 พฤษภาคม 2008
ไต้หวัน	16 พฤษภาคม 2008
ไทย	7 สิงหาคม 2008

4.1.2 เค้าโครงเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “เพื่อนชื่อ ชื่อมารี” เป็นภาพยนตร์ที่อ้างอิงจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงที่เกิดขึ้นในจังหวัดนิงาตะ จากการรอดชีวิตอย่างปาฏิหาริย์ของสุนัขพันธุ์ชิบะ ชื่อว่า มารี และลูกน้อย ทั้งสามตัวของมัน เป็นเวลา 16 วัน นับจากวันที่ผู้คนอพยพออกไปจากหมู่บ้านเนื่องจากเหตุแผ่นดินไหวในญี่ปุ่นที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2004 ทำให้มารีและสัตว์เลี้ยงอื่น ๆ อย่าง วัวชน และ ปลาการ์ฟ จำต้องถูกทิ้งอย่างโดดเดี่ยว เพราะไม่สามารถอพยพไปเหมือนกับมนุษย์ได้ ซึ่งมารีเป็นสุนัขที่อายะและริโตะเก็บมาเลี้ยง และได้มาเป็นหนึ่งในสมาชิกครอบครัวอายะในที่สุด กระทั่งเกิด

เหตุแผ่นดินขึ้นก็ทำให้มารีและครอบครัวต้องแยกทางจากกัน จึงทำให้ครอบครัวของมารี ไม่สามารถ ทอดทิ้งมารีไว้อย่างโดดเดี่ยวได้ ต่างฝ่ายจึงต่างหาทางมาพบกันในที่สุด

4.1.3 เนื้อเรื่องย่อ

ครอบครัวอิชิคาวะเป็นครอบครัวที่อาศัยอยู่ในยามาโกชิม่าหลายชั่วอายุคน ซึ่งชุมชนยามาโกชิ นั้นเป็นพื้นที่แถบชนบท และขึ้นชื่อเรื่องวัวชน มีวัฒนธรรมการแข่งขันวัวชนเกิดขึ้นในทุก ๆ ปี แสดง ว่าการเลี้ยงวัวนั้น ไม่ได้เลี้ยงเพราะความน่ารัก แต่เลี้ยงเพื่อการแข่งขันกันว่าวัวของบ้านไหนจะ แข็งแรงที่สุด ผู้คนที่อาศัยอยู่ในชุมชนยามาโกชิ นั้น ส่วนใหญ่จะทำอาชีพเกษตรกรรมและเลี้ยงสัตว์ เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งผู้คนกลุ่มนี้มีฐานะปานกลาง นอกจากวัวชนแล้วชาวบ้านยังเลี้ยงปลาкарพ์เพื่อความ สวยงามและส่งออก อีกทั้งยังมีความเชื่อว่าปลาкарพ์ เป็นสัตว์มงคลแก่ชาวญี่ปุ่นในการเสริมฮวงจุ้ย อีกด้วย

วันหนึ่ง ขณะที่ริโอะตะกับอายะกำลังเล่นกันในทุ่งหญ้าโล่งกว้าง บังเอิญไปเจอลูกสุนัขที่ถูกทิ้ง ไว้ในกล่องกระดาษแข็งพร้อมป้ายที่เขียนว่า “ขอบ้านที่ดี กรุณาด้วยค่ะ” โชคร้ายที่พ่อของพวกเขาไม่ ชอบสุนัข ริโอะตะจึงบอกอายะว่าเป็นไปไม่ได้หรอกที่พวกเขาจะเก็บลูกสุนัขไว้ แต่เมื่อมันพยายามที่จะ ตามพวกเขากลับบ้าน อายะจึงไม่สามารถทิ้งมันลง เพราะคิดว่ามันคงเหงาแ่เลยที่ไม่มีพ่อกับแม่ ริโอะ ตะรู้ดีว่าตั้งแต่แม่ของพวกเขาตายไปตั้งแต่อายะยังแบเบาะ อายะก็ไม่มี ความทรงจำเกี่ยวกับเสียงของ แม่หรือลักษณะนิสัยใด ๆ ของแม่เลย เพราะฉะนั้นเรียวกะก็เลยเสนออย่างเห็นใจว่าพวกเขาจะไป ขอการสนับสนุนจากคุณปู่ดีกว่า ในตอนแรกปู่แลพ่อนั้นไม่เห็นด้วยที่จะให้เลี้ยงสุนัข แต่ด้วยความ สงสารลูกจึงยอมให้เลี้ยงในที่สุด และตั้งชื่อสุนัขตัวนี้ว่า “มารี” และได้กลายเป็นสมาชิกใหม่ของ ครอบครัวอิชิคาวะนับตั้งแต่นั้น

ในปี 2004 มารีได้เติบโตขึ้นและออกลูกออกมาสามตัว ซึ่งทำให้ครอบครัวอิชิคาวะมีความสุข มาก เรียวกะกับอายะ พร้อมด้วยมารีกับลูก ๆ ออกวิ่งด้วยกันผ่านทุ่งหญ้าและภูเขามากมาย แต่ ความสุขของพวกเขาไม่ยั่งยืน วันที่ 23 ตุลาคม 2004 เวลา 5:56 ในตอนเย็น เกิดแผ่นดินไหวชูเอ็ทสึ จังหวัดนิงาตะขึ้น ยูอิจิผู้เป็นพ่อออกจากยามาโกชิไปทำงาน ส่วนริโอะตะไปเรียนพิเศษที่โรงเรียน เมื่อ เกิดอาฟเตอร์ช็อกขึ้น ผู้คนในหมู่บ้านก็ทยอยมารวมตัวกันที่โรงเรียนของริโอะตะ ซึ่งได้กลายเป็นศูนย์ อพยพกลาง แต่อายะกับคุณปู่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มพวกเขา อายะกับคุณปู่โซอยู่ในบ้านและถูกทับอยู่ข้าง ใต้เมื่อมันถล่มลงมา

เวลาผ่านไป คุณปู่โซก็อดอายะไว้ และคิดว่าว่าชีวิตของเขาจะจบสิ้นในอีกไม่นาน แต่ ทันใดนั้น เสียงหนึ่งแหวกเข้ามาในภวังค์ของพวกเขาที่ค่อย ๆ ลดลงทุกขณะ มันคือมารี ดูเหมือนว่า มันกับลูก ๆ จะไม่ได้รับอันตรายใด ๆ มารีปล่อยลูก ๆ ให้อยู่ในบ้านสุนัขที่ปลอดภัยและคลานเข้ามา ข้างใต้เศษหินเศษอิฐ มันคลานเข้าไปใกล้พวกเขา ไม่ได้รับรู้ถึงอาการบาดเจ็บที่ตัวเองได้รับอยู่เลย ราว กับว่าจะมอบความกล้าหาญให้ทั้งสองคน มันเสียน้ำพวกเขา มารีพยายามอย่างสิ้นหวังที่จะ

ช่วยเหลือคนทั้งคู่ออกจากใต้ซากตึก แต่ไม่มีแรงพอที่จะดึงทั้งคู่ที่ติดอยู่ใต้คานใหญ่ ระหว่างที่ดูแลลูกน้อยทั้งสามตัว มาริก็กลับมาหาอายุะกับยูโซอยู่เนือง ๆ เพื่อให้กำลังใจพวกเขา

แผ่นดินถล่ม และโคลนที่ตกลงมาได้ทำให้ถนนหลายสายที่มุ่งหน้าสู่ยามาโกชิพังพินาศ และทำให้เมืองถูกตัดขาดโดยสิ้นเชิง แต่สุดท้าย เฮลิคอปเตอร์ก็ถูกนำโดยสิบเอกยาสุตะ (มาซาโนบุ ทาคาซิมะ) แห่งกองกำลังป้องกันตนเองได้จัดการให้ไปถึงยามาโกชิจนได้ ขอขอบคุณมาริที่นำสิบเอกยาสุตะไปยังบ้านอิชิคาวะ อายุะกับยูโซจึงได้รับความช่วยเหลือจนปลอดภัยในที่สุด ทั้งสองรอดชีวิต ได้กำลังใจจากมาริ อายุะอ่อนวอนว่า “มาริกับลูก ๆ ของมันจะได้ไปด้วยกันใช่ไหมคะ?” แต่ความปรารถนาของเธอไม่เป็นจริง ภารกิจที่ต้องมาก่อนคือการช่วยชีวิตมนุษย์ ฉะนั้นจึงไม่สามารถพามาริกับลูก ๆ ไปกับเฮลิคอปเตอร์ด้วยได้ เสียงร่ำไห้ของอายุะ “มาริ!” กรีดร้องอย่างต่อเนื่องเมื่อเฮลิคอปเตอร์ทิ้งหมู่บ้านไว้เบื้องหลัง มาริตามเฮลิคอปเตอร์ที่มีอายุะกับยูโซอยู่ในนั้นไปไกลตราบเท่าที่มันไปไหว

มาริและลูกทั้งสามตัวถูกทิ้งไว้ที่ยามาโกชิ มีชีวิตอยู่โดยไร้อาหาร มาริได้ใช้สัญชาตญาณความเป็นแม่

ปกป้องลูกน้อยจากอันตรายอย่างสุดความสามารถ ในขณะเดียวกัน ที่ศูนย์ผู้อพยพนาคาโอกะ เรียวตะกับอายุะรู้สึกหมดหวังที่พวกเขาไม่สามารถช่วยชีวิตมาริ จึงได้แต่หวังว่ามันจะปลอดภัย เมื่อได้ยินเรื่องสภาวะอากาศแปรปรวนในยามาโกชิจะดำเนินต่อไปซึ่งทำให้มาริกับลูก ๆ ตกอยู่ในสถานการณ์อันตราย เรียวตะกับอายุะจึงตัดสินใจที่จะไปช่วยพวกมันด้วยตัวเอง

4.1.4 วิธีการนำเสนอภาพยนตร์

4.1.4.1 การนำเสนอเรื่องราวภาพยนตร์

ภาพยนตร์นำเสนอเรื่องราวตามลำดับเหตุการณ์ โดยจะเริ่มเล่าตั้งแต่สองพี่น้องอายุะและริโอะตะมาเจอมาริตอนที่ยังเป็นลูกหมาที่ทุ่งแสงจันทร์ อายุะและริโอะตะจึงแอบเอามาเลี้ยงทั้งที่รู้อยู่แล้วว่าคุณพ่อนั้นไม่อนุญาตให้นำมาเลี้ยง ตัดมาตอนวันเกิดของอายุะ อายุะนั้นได้ขอของขวัญจากคุณปู่ แต่อายุะนั้นไม่ได้บอกว่าเป็นอะไร จึงพาคุณปู่มาดูสิ่งที่อายุะนั้นแอบไว้ นั่นคือ มาริ นั่นเอง ซึ่งทำให้คุณปุนั้นตกใจและอึ้งมากเพราะหลานสาวนั้นแอบนำสุนัขมาเลี้ยง ตอนแรกคุณปุนั้นทำท่าจะไม่อนุญาต แต่อายุะก็ได้คำพูดของคุณปู่ที่ว่า “ไหนคุณปู่บอกว่า คุณปู่อยู่มา 70 ปีแล้วยังไม่เคยโกหกใครเลยแม้แต่ครั้งเดียว” ทำให้คุณปู่ซึ้งและนึกถึงคำสัญญาของตนที่ได้พูดกับหลานสาวของตนไว้ จนในที่สุดคุณปู่ก็อนุญาตให้เลี้ยง แต่ว่าคุณพ่อของอายุะยังไม่รู้ คุณปู่จึงแอบมาริไว้ในเสื้อแจ็คเก็ตไม่ให้พ่อของอายุะเห็น แต่พ่อเห็นความผิดปกติของคุณปู่ จึงถามคุณปู่ว่าแอบอะไรไว้ในเสื้อ ปู่ก็จึงโกหกไม่ได้และบอกความจริงพ่อไปว่าอายุะอยากเลี้ยงสุนัข แต่คุณพ่อไม่ชอบสุนัขจึงไม่อนุญาต อายุะที่เสียใจมากจึงหนีออกจากบ้านไปพร้อมกับมาริ คุณพ่อและริโอะตะเห็นอย่างนั้นจึงออกไปตาม และสุดท้ายเพื่อไม่ให้อายุะทำแบบนี้อีก จึงอนุญาตให้เลี้ยงมาริในที่สุด

4.1.4.2 บุคคลที่ดำเนินเรื่อง

ภาพยนตร์ดำเนินเรื่องโดยตัวละครหลัก คือ สองพี่น้อง ริโอตะ(พี่ชาย) อายะ(น้องสาว) และ มารี(สุนัข) เป็นผู้ดำเนินเรื่อง ดังเห็นได้จากตอนเริ่มแรกของภาพยนตร์ เปิดเรื่องด้วยอายะและริโอตะ ที่ไปเจอมารีที่ทุ่งแสงจันทร์ จากนั้นตัวละครก็จะดำเนินเรื่องไปตามลำดับเหตุการณ์ของภาพยนตร์

ภาพที่ 4.4 ภาพอายะและริโอตะเจอมารีครั้งแรก

ที่มา <https://jfdb.jp/en/title/676>

4.1.4.3 การเริ่มต้นของภาพยนตร์

ภาพยนตร์เริ่มเรื่องตั้งแต่แรกที่อายะและริโอตะเจอมารี จนกระทั่งเกิดเหตุการณ์แผ่นดินไหวครั้งใหญ่ขึ้นจึงเป็นจุดเปลี่ยนของภาพยนตร์เรื่องนี้ ที่อายะเลี้ยงมารีจนเติบโตและมีลูกทั้งหมดสามตัว จนกระทั่งวันเกิดเหตุ วันที่ 23 ตุลาคม 2004 เกิดแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ในจังหวัดยามาโกชิ ทำให้ผู้คนจำนวนมากสูญเสียทั้งทรัพย์สินและคนที่รัก ครอบครัวของอายะก็เช่นกัน เหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้อายะกับมารีต้องพลัดพรากจากกัน

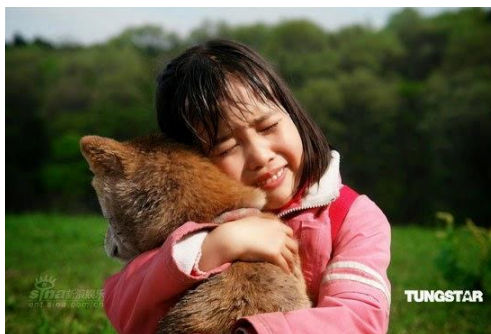
ภาพที่ 4.5 คุณปู่กำลังปกป้องอายะจากอันตราย

ที่มา <https://jfdb.jp/en/title/676>

4.1.4.4 การจบของภาพยนตร์

ภาพยนตร์นำเสนอตอนจบแบบมีความสุข หลังจากเหตุการณ์สงบลง อายะ ริโอตะ และคุณพ่อ ไปตามหามารีที่หมู่บ้านยามาโกชิ ในตอนแรกหาไม่เจอ เจอแต่ลูก ๆ ของมัน ทำให้อายะมีความหวังว่ามารียังมีชีวิตอยู่หรือไม่ แต่ในที่สุดมารีก็ได้ปรากฏตัวในสภาพที่สะบักสะบอม และมารีก็ได้กลับมาอยู่กับครอบครัวของอายะด้วยกันในที่สุด แต่ในขณะที่เดียวกันสัตว์เลี้ยงประเภทอื่น ๆ อย่าง วัวชน และ ปลาการ์ฟ ก็ไม่ได้รับการช่วยเหลือเหมือนกับมารี ที่เป็น สุนัขพันธุ์ชิบะ เพราะวัวชนและ

ปลาการ์ฟไม่สามารถอพยพได้ง่าย ๆ เหมือนกับสุนัข อีกทั้งความผูกพันระหว่างมนุษย์กับวัวชนและปลาการ์ฟนั้นไม่ได้ลึกซึ้งเท่ากับสุนัขพันธุ์ชิบะ จากเงื่อนไขที่แตกต่างกันจึงไม่ได้รับการช่วยเหลือ

ภาพที่ 4.6 อายะได้เจอกับมาริหลังเหตุการณ์แผ่นดินไหว

ที่มา <https://shibasenji.wordpress.com/2013/03/04/film-the-tale-of-mari-and-her-three-puppies/>

ภาพที่ 4.7 ชาวบ้านแสดงความยินดีกับครอบครัวอชิคาวะ

ที่มา <https://roshpinna.wordpress.com/2010/01/16/the-tale-of-mari-and-three-puppies/>

4.2 การเคลื่อนย้ายอุตสาหกรรม

ภาพยนตร์เรื่อง “เพื่อนชื่อ ชื่อมาริ” จากภาพยนตร์เรื่องนี้ มีอุตสาหกรรมที่ปรากฏ คือ สิทธิสัตว์ ซึ่งการเคลื่อนย้ายอุตสาหกรรมสิทธิสัตว์จะแสดงให้เห็นโลกทัศน์ต่อสัตว์เลี้ยงในภาพยนตร์เรื่องนี้ ได้แก่ สัตว์เลี้ยง 2 ประเภท คือ สัตว์เลี้ยงที่มีความผูกพันกับมนุษย์ คือ สุนัขพันธุ์ชิบะ และ สัตว์เลี้ยงที่ใช้แรงงาน คือ วัวชน โดยสามารถนำมาวิเคราะห์การปฏิบัติต่อสัตว์เลี้ยงสองประเภทดังกล่าวได้ ซึ่งจะมีความแตกต่างกันออกไปภายใต้เงื่อนไขทางฐานะทางเศรษฐกิจ เงื่อนไขความเป็นเพศ และเงื่อนไขสถานการณ์สังคม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2.1 เงื่อนไขฐานะทางเศรษฐกิจ

ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่ปรากฏในภาพยนตร์ ได้แก่ ครอบครัวที่มีฐานะดี และครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง ซึ่งครอบครัวที่มีฐานะดีนั้นเลี้ยงสุนัขพันธุ์ชิบะ ทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะได้รับ

การเลี้ยงดูที่ดี เจ้าของใส่ใจคุณภาพของสัตว์เลี้ยง มีอาหาร ที่อยู่อาศัยที่สะอาดและปลอดภัย อีกทั้งยังใส่ใจสภาพจิตใจของสัตว์เลี้ยงโดยคอยดูแลเอาใจใส่ พาไปเดินเล่น ปฏิบัติกับสุนัขพันธุ์ชิบะเปรียบเสมือนสมาชิกคนหนึ่งในครอบครัว ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการที่เป็นครอบครัวที่มีฐานะดีนั้น เลี้ยงสุนัขพันธุ์ชิบะอย่างมีสิทธิสัตว์ อีกทั้งจะต้องมีจิตใจเมตตาต่อสัตว์เลี้ยง ไม่เห็นแก่ตัว เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีต่อสังคม

แต่สำหรับครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง ที่เลี้ยงสัตว์เลี้ยงประเภทใช้แรงงาน อย่าง วัวชน จาก การที่อยู่ในฐานะปานกลาง ที่ทำอาชีพเกษตรกรรมและเลี้ยงสัตว์ ทำให้วัวชนได้รับการปฏิบัติอย่างดี เช่นกัน เนื่องเป็นสัตว์เลี้ยงที่ให้ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ จึงต้องเลี้ยงสัตว์ให้มีสุขภาพที่แข็งแรง เพื่อ ตีตลาดได้ ไม่ได้มีความสัมพันธ์พิเศษนอกเหนือจากผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ อี จากที่กล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าทั้งสองครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน มีการยกย่องครอบครัวที่มีฐานะ ดีว่า มีความเมตตาต่อสัตว์เลี้ยง ไม่เห็นแก่ตัว ซึ่งความแตกต่างกับครอบครัวที่มีฐานะปานกลางที่เอา แต่ประโยชน์ส่วนตนไม่นึกถึงสัตว์เลี้ยง

4.2.2 เจื้อนไขความเป็นเพศ

ความเป็นเพศที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องนี้ ได้แก่ ความเป็นเพศหญิง และ ความเป็นเพศชาย ความเป็นเพศหญิง พบว่า ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้นำเสนอ เพศหญิงในมุมมองที่เป็นเพศที่อ่อนโยน ต้องดู เป็นเพศที่ต้องดูแลสิ่งต่าง ๆ รวมถึงสัตว์เลี้ยงด้วยเช่นกัน ความเป็นเพศหญิงนั้น จึงมีโลกทัศน์ต่อการ เลี้ยงสัตว์ด้วยความรัก ความเอาใจใส่ โดยเฉพาะกับเพศหญิงในวัยเด็ก เพราะเด็กนั้นรู้เพียงสา อ่อนโยนกับสัตว์เลี้ยง และสามารถเลี้ยงสัตว์ได้ สัตว์เลี้ยงก็จะซื่อสัตย์ต่อเด็กและครอบครัวของมัน ความผูกพันนั้นอาจจะเติบโตพร้อม ๆ กับสัตว์เลี้ยงทำให้เด็กนั้นรู้สึกสนิทใจกับสัตว์เลี้ยงมากกว่า ผู้ใหญ่ ดังเห็นได้จากภาพยนตร์เรื่องนี้ที่อายะได้เลี้ยงคูมาริ อย่างเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ ทำให้เห็นว่า อายะและมารินั้นมีความผูกพันต่อกัน ดังนั้นเมื่อเกิดภัยพิบัติ ต่างฝ่ายจึงต่างคอยหาทางช่วยเหลือซึ่ง กันและกัน

สำหรับความเป็นเพศชาย ที่ปรากฏในภาพยนตร์ คือ เพศชายในวัยทำงานจะมีโลกทัศน์ต่อการ เลี้ยงสัตว์ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ เพราะเพศชายมักถูกให้คุณค่าว่าเป็นเพศที่มีความสามารถ และมีความ เป็นมืออาชีพ สำหรับการทำงานทำงานในด้านต่าง ๆ รวมถึงการเลี้ยงสัตว์ด้วยเช่นกัน ดังนั้น การเลี้ยงสัตว์ที่เลี้ยงเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ จึงไม่มีความผูกพัน หรือ มีจิตใจอ่อนโยนต่อสัตว์ เลี้ยง เหมือนกับเพศหญิง จะมีเพียงความสัมพันธ์แบบเจ้าของและสัตว์เลี้ยงเท่านั้น

4.2.3 เจื้อนไขตามสถานการณ์สังคม

สถานการณ์สังคมที่ปรากฏในภาพยนตร์ ได้แก่ ช่วงเวลาปกติ และ ช่วงภัยพิบัติ ช่วงปกติ พบว่า ครอบครัวที่มีฐานะดี จะให้ความสำคัญกับสุนัขพันธุ์ชิบะหรือมาริอย่างมาก เลี้ยงดู สุนัขพันธุ์ชิบะในฐานะที่เป็นสัตว์เลี้ยงที่เปรียบเสมือนเพื่อนและสมาชิกคนหนึ่งในครอบครัว และได้

ให้ผลประโยชน์ทางอ้อมแก่มนุษย์ นั่นคือ การมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ในการเลี้ยงสุนัขและ รับผิดชอบหน้าที่ของตัวเอง แม้ในตอนแรกสมาชิกภายในบ้านทุกคนจะไม่ได้ให้ความสำคัญกับสุนัข มากนัก มีเพียงริโอตะและอายะที่ใส่ใจกับมารีมาก สำหรับครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง ในช่วงเวลา ปกติก็จะเลี้ยงดูสัตว์เลี้ยงด้วยความเอาใจใส่ใจอย่างดี เพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ จึงมีอาหารและที่อยู่ สะอาดปลอดภัยไว้เสมอ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในช่วงปกติของทั้งครอบครัวที่มีฐานะดีและครอบครัวที่มี ฐานะปานกลางนั้น ต่างก็เลี้ยงสัตว์เลี้ยงของตนอย่างมีสิทธิสัตว์ แต่ในแง่ของผลประโยชน์ที่แตกต่าง กัน

ช่วงภัยพิบัติ พบว่า ครอบครัวที่มีฐานะดี ที่มีความผูกพันกับสุนัขพันธุ์ชิบะเป็นเหมือนสมาชิกคน หนึ่งในครอบครัว จากความผูกพันดังกล่าวจะทำให้เมื่อเกิดภัยพิบัติ จึงยังคงดูแลสัตว์เลี้ยงของตน และไม่ทอดทิ้งไว้ในสถานที่อันตราย สำหรับครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง ไม่ได้มีความผูกพันกับสุนัข ในฐานะสัตว์เลี้ยงที่เปรียบเสมือนเพื่อนของมนุษย์ มองว่าสัตว์เลี้ยงประเภทนี้เป็นสัตว์เลี้ยงที่ให้เพียง ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเท่านั้น ดังนั้นช่วงภัยพิบัติ เจ้าของจึงสามารถทิ้งสัตว์เลี้ยงของตนไว้ที่เกิด เหตุ โดยไม่ได้รู้สึกผิดที่จะต้องทิ้งสัตว์เลี้ยงของตนไว้ ดังนั้นการปฏิบัติในช่วงปกติและช่วงภัยพิบัติของ สัตว์เลี้ยงดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าครอบครัวที่มีฐานะปานกลางนั้น มีโลกทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับ ผลประโยชน์และหน้าที่ของสัตว์เลี้ยง

จากความแตกต่างของเงื่อนไขดังกล่าว คือ เงื่อนไขฐานะทางเศรษฐกิจ เงื่อนไขความเป็นเพศ และ เงื่อนไขสถานการณ์สังคม แสดงให้เห็นว่า สัตว์เลี้ยงแต่ละประเภทนั้นอาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีฐานะที่ แตกต่างกันไป อีกทั้งยังมีความเป็นเพศมาเกี่ยวข้อง โดยสุนัขพันธุ์ชิบะเป็นสุนัขที่เลี้ยงโดยเพศ หญิงที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะดี และ วัวชนถูกเลี้ยงโดยเพศชายในครอบครัวฐานะปานกลาง ซึ่งจะ สามารถนำมาวิเคราะห์การปฏิบัติต่อสัตว์ทั้งสองประเภทได้

4.3 การปฏิบัติต่อสัตว์

การปฏิบัติต่อสัตว์เลี้ยง สามารถแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ได้แก่ ช่วงปกติ และ ช่วงภัยพิบัติ แต่ละ ช่วงเวลาจะมีบริบทครอบครัวที่แตกต่างกัน ได้แก่ ครอบครัวที่มีฐานะดีกับสุนัขพันธุ์ชิบะ และ ครอบครัวที่มีฐานะปานกลางกับวัวชน ซึ่งจะสามารถวิเคราะห์การปฏิบัติต่อสัตว์เลี้ยง ได้ว่ามีการ ปฏิบัติต่อสัตว์เลี้ยงอย่างมีสิทธิสัตว์อย่างไร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.3.1 ช่วงปกติ

4.3.1.1 ครอบครัวที่มีฐานะดีกับสุนัขพันธุ์ชิบะ

จากภาพยนตร์ สุนัขพันธุ์ชิบะ คือ มารี แม้ว่าจะเป็นสุนัขที่ถูกทอดทิ้ง แต่การที่ได้มาอาศัยอยู่ใน ครอบครัวที่มีฐานะอย่างครอบครัวอชิคาวะ มารีจึงได้รับการปฏิบัติอย่างดี แม้ว่าคุณพ่อของอายะจะ ไม่ชอบสุนัขมากนัก แต่การที่ได้มารีมาเลี้ยงนั้น ทำให้ลูก ๆ ของเขา อายะและริโอตะ มีความ รับผิดชอบต่อหน้าที่มากขึ้น โดยเฉพาะกับอายะ เพราะเป็นคนดูแลหลักที่ต้องคอยให้อาหารสุนัขตาม

เวลา อีกทั้งต้องพาสุนัขออกไปเดินเล่น ซึ่งถือว่าเป็นผลประโยชน์จากการเลี้ยงสุนัขไปในตัว มาริหรือสุนัขพันธุ์ชิบะ ได้รับการปฏิบัติอย่างดี คือ สมาชิกในครอบครัว ดูแลเอาใจใส่อย่างดี เลี้ยงมาริเป็นเหมือนสมาชิกคนหนึ่งภายในครอบครัว ที่คอยเป็นเพื่อนเล่นให้กับคนในครอบครัว คอยดูแลให้อาหาร จัดหาที่อยู่ที่ปลอดภัยให้กับมาริ ไม่เพียงแต่กับมาริเท่านั้น ยังรวมถึงลูก ๆ ของมันอีกด้วย ทุกคนก็ยังคอยดูแลอย่างดีด้วยเช่นกัน โดยการสร้างบ้านสุนัขที่มีพื้นที่กว้างขวาง ให้กับมาริและลูก ๆ ของมันอยู่พร้อมทั้งมีของเล่นสำหรับสุนัขโดยเฉพาะ และคอยพาไปเดินเล่นอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งยังทำความสะอาดที่อยู่อาศัยของมาริให้สะอาดอยู่ตลอด และให้อาหารครบถ้วนทุกมื้อ

จากการปฏิบัติต่อสุนัขพันธุ์ชิบะในช่วงเวลาดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าครอบครัวที่มีฐานะดีจะปฏิบัติต่อสุนัขพันธุ์ชิบะอย่างมีสิทธิสัตว์ คือ การเลี้ยงดูแลเอาใจใส่อย่างดี คอยจัดหาที่อยู่ให้อย่างกว้างขวาง ให้น้ำ ให้อาหารอย่างเพียงพอ และให้ความสำคัญกับสุนัขว่าเป็นสัตว์เลี้ยงที่เปรียบเสมือนสมาชิกคนหนึ่งภายในครอบครัว ที่เป็นเพื่อนของมนุษย์ได้

4.3.1.2 ครอบครัวที่มีฐานะปานกลางกับวัวชน

จากภาพยนตร์สัตว์เลี้ยงที่ใช้แรงงาน ได้แก่ วัวชน ซึ่งครอบครัวที่เลี้ยงสัตว์ดังกล่าวจะเป็นครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง ที่ทำอาชีพเกษตรและเลี้ยงสัตว์ การเลี้ยงสัตว์จะเลี้ยงเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเท่านั้น ไม่ได้มีความผูกพันกับสัตว์เลี้ยงในฐานะที่เป็นเพื่อนมนุษย์ วัวชน จึงเป็นสัตว์เลี้ยงที่ชาวบ้านเลี้ยงไว้เพื่อแข่งขันและเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ การแข่งขันวัวชน เป็นวัฒนธรรมของชุมชนในยามาโคชิ ที่จะจัดขึ้นทุก ๆ ปี เพื่อแข่งขันกันว่าวัวชนของบ้านไหนจะแข็งแรงที่สุด ดังนั้นการปฏิบัติเลี้ยงดูวัวชน ชาวบ้านจะเลี้ยงดูวัวชนให้มีสุขภาพที่สมบูรณ์ แข็งแรง โดยการให้อาหารที่ดีแก่วัว และดูแลคอกให้มีสะอาดสะอาด สามารถสู้กับวัวชนตัวอื่น ๆ ได้ เพราะยิ่งขณะในการแข่งขันมากเท่าไร ราคาวัวชนตัวนั้นก็สูงขึ้นไป ในขณะเดียวกันหากวัวชนไม่สามารถต่อสู้ได้ราคาก็จะตกลง อีกทั้งการที่วัวชนมีสภาพร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ และสามารถแข่งขันชนะได้นั้น ยังแสดงให้เห็นคุณค่าของเจ้าของผ่านความเก่งของวัวชนอีกด้วย ยิ่งชนะมากครั้งเท่าไร ยิ่งทำให้มีฐานะสังคมและที่รู้จักของคนในแวดวงวัวชนอีกด้วย ทำให้เห็นว่า วัวชนนอกจากจะเป็นประโยชน์ทางวัฒนธรรมแล้ว ยังให้ผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจแก่เจ้าของอีกด้วย

ภาพที่ 4.8 การแข่งขันวัวชน

ที่มา <https://www.dailymotion.com/video/x7ucmc7>

จากการปฏิบัติต่อวัวชนในช่วงเวลาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวที่มีทำอาชีพเกษตรกรรม เลี้ยงสัตว์ปฏิบัติต่อสัตว์เลี้ยงของตนอย่างมีสิทธิสัตว์ คือ การเลี้ยงดูวัวชนให้มีสุขอนามัยที่ดี มีที่อยู่สะอาดสบาย ได้รับอาหารและน้ำอย่างเพียงพอ แต่ไม่ได้ให้ความสำคัญหรือมีความผูกพันกับสัตว์เลี้ยงดังกล่าวในฐานะที่เป็นเพื่อนของมนุษย์ มองว่าสัตว์เลี้ยงเป็นเพียงสัตว์เลี้ยง ที่สามารถให้ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจต่อตนเองได้เท่านั้น

4.3.2 ช่วงภัยพิบัติ

จากภาพยนตร์ภัยพิบัติที่เกิดขึ้น คือ เหตุการณ์แผ่นดินไหวครั้งใหญ่ ทำให้ชุมชนยามาโคชิได้รับความเสียหายอย่างมาก ถนนทางเข้า-ออกหลักถูกปิดกั้น จึงทำให้ไม่สามารถรับการช่วยเหลือจากภายนอกได้ การอพยพจะต้องผ่านทางอากาศเท่านั้น คือ การโดยสารโดยเฮลิคอปเตอร์ ซึ่งการปฏิบัติต่อสัตว์เลี้ยงในช่วงดังกล่าวต้องละเว้นการปฏิบัติอย่างมีสิทธิสัตว์ต่อสัตว์เลี้ยงต่าง ๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.3.2.1 ครอบครัวที่มีฐานะดีกับสุนัขพันธุ์ชิบะ

สุนัขพันธุ์ชิบะ ในที่เกิดภัยพิบัตินั้น ไม่ได้รับบาดเจ็บหรือรับอันตรายใด ๆ สำหรับคุณปู่ และ อาเยะ ติดอยู่ภายในตัวบ้านจากการที่โดนซากปรักหักพังทับจึงไม่สามารถออกมาได้ แต่ด้วยความผูกพันของมาริและเจ้าของ ที่เจ้าของได้เลี้ยงดูมันอย่างดี มาริจึงไม่ได้มีท่าทีนิ่งเฉย คอยออกไปหาเจ้าหน้าที่เพื่อมาช่วยเหลือเจ้าของของมันเสมอ โดยการวิ่งไปตามเจ้าหน้าที่ให้มาช่วยเหลือ ทำให้คุณปู่และอาเยะ ได้รับการช่วยเหลือในที่สุด แต่สำหรับมารินั้นไม่สามารถอพยพไปพร้อมกับครอบครัวได้ในตอนแรก เนื่องจากมีผู้บาดเจ็บสาหัสที่ต้องรีบเคลื่อนย้ายให้เร็วที่สุด อีกทั้งการอพยพนั้นมีหลายขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนนั้นเป็นขั้นตอนที่ลำบาก และการรักษาชีวิตของมนุษย์นั้นเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงเป็นอันดับแรก เมื่อเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติขึ้น เจ้าหน้าที่จึงไม่คิดที่จะช่วยเหลือสุนัขพันธุ์ชิบะ และตัดสินใจที่จะทิ้งไว้ แสดงให้เห็นว่าแม้เจ้าของจะรักและเป็นห่วงสุนัขมากแค่ไหน ก็จำต้องละเว้นการปฏิบัติอย่างมีสิทธิสัตว์ต่อสุนัขพันธุ์ชิบะ ด้วยการทิ้งสัตว์เลี้ยงของตนไว้ในที่เกิดเหตุอย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ แต่ด้วยความที่สุนัขพันธุ์ชิบะ เป็นสัตว์เลี้ยงที่ผูกพันกับมนุษย์มากที่สุด ทำให้แม้ในยามวิกฤตดังกล่าว ที่ไม่สามารถอพยพสุนัขพันธุ์ชิบะออกจากที่เกิดเหตุได้ ครอบครัวนี้ก็พยายามหาทางช่วยเหลือสุนัขของตนเองให้ได้

4.3.2.2 ครอบครัวที่มีฐานะปานกลางกับวัวชน

วัวชน และ เป็นสัตว์เลี้ยงที่มีข้อจำกัดหลายอย่าง วัวชน เป็นสัตว์ที่มีขนาดใหญ่ แม้ในช่วงปกติ การเคลื่อนย้ายสัตว์เลี้ยงดังกล่าวไปในสถานที่ต่าง ๆ ค่อนข้างยากลำบาก ยิ่งสำหรับช่วงที่เกิดภัยพิบัตินั้น จึงทำให้การอพยพสัตว์เลี้ยงดังกล่าวแทบเป็นไปไม่ได้ แม้เจ้าของมีความอาลัยอาวรณ์อยากจะนำสัตว์เลี้ยงของตนอพยพไปด้วยเพราะสัตว์เลี้ยงของตนนั้นทำประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้แก่เจ้าของ หากทิ้งไว้ก็เหมือนทิ้งเงินไว้เปล่า ๆ แต่ด้วยเงื่อนไขดังกล่าว จึงไม่อาจทำได้ อีกทั้งความ

ผูกพันของวัยรุ่นกับมนุษย์นั้น ไม่ได้มีความผูกพันที่ลึกซึ้งเท่ากับสุนัข จึงทำให้เจ้าของสามารถตัดใจทิ้ง สัตว์เลี้ยงประเภทนี้ได้ง่ายมากกว่า แสดงให้เห็นว่าครอบครัวที่มีฐานะปานกลางกับวัยรุ่นนั้น ปฏิบัติกับ วัยรุ่นอย่างมีสิทธิสัตว์เฉพาะ สัตว์เลี้ยงนั้นให้ประโยชน์แก่ตนเองเท่านั้น

4.4 สรุปท้ายบท

จากการศึกษา การเคลื่อนย้ายอุดมการณ์จากภาพยนตร์ เรื่อง “เพื่อนชื่อ ชื่อมารี” พบว่า การเคลื่อนย้ายอุดมการณ์ที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องนี้ คือ สิทธิสัตว์ ซึ่งเป็นสิทธิสัตว์ที่เกิดขึ้นกับสัตว์ เลี้ยงที่มีความผูกพันกับมนุษย์ นั่นคือ สุนัขพันธุ์ชิบะ เท่านั้น ที่เปรียบสัตว์เลี้ยงเป็นเสมือนสมาชิกใน ครอบครัว สัตว์เลี้ยงอื่น ๆ อย่างวัยรุ่น ไม่ได้ถูกให้ความสำคัญ ภาพยนตร์เรื่องนี้ให้ความสำคัญกับสุนัข พันธุ์ชิบะมากกว่า โดยอุดมการณ์ที่มีต่อสัตว์เลี้ยงนั้นจะมีความแตกต่างกันออกไปภายใต้เงื่อนไขทาง ฐานะทางเศรษฐกิจ เงื่อนไขความเป็นเพศ และเงื่อนไขสถานการณ์สังคม โดยโลกทัศน์ที่มีต่อสุนัขพันธุ์ ชิบะ ถือว่า เป็นสัตว์เลี้ยงที่มนุษย์ให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกเมื่อเทียบกับสัตว์เลี้ยงอื่น ๆ เพราะเป็น สัตว์เลี้ยงที่มีความผูกพันลึกซึ้งกับมนุษย์ ที่เป็นทั้งเพื่อนและคนในครอบครัว และเมื่อได้อาศัยอยู่ใน ครอบครัวที่มีฐานะดี ไม่เห็นแก่ตัว สุนัขพันธุ์ชิบะจึงได้รับการปฏิบัติอย่างมีสิทธิสัตว์ทั้งในช่วงปกติและ ช่วงภัยพิบัติ แต่สำหรับวัยรุ่น และ ปลาการ์ฟ ถูกเลี้ยงในครอบครัวที่มีฐานะปานกลางแม้จะเลี้ยงดู สัตว์เลี้ยงทั้งสองประเภทนี้อย่างดีก็ตาม นั่นก็เพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ แต่ความผูกพันระหว่าง มนุษย์และวัยรุ่นกับปลาการ์ฟนั้น ไม่ได้มีความผูกพันเท่ากับสุนัข มองว่าวัยรุ่นและปลาการ์ฟนั้น เป็น เพียงสัตว์เลี้ยงที่เลี้ยงไว้เพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และ เป็นเพียงปศุสัตว์ เท่านั้น เมื่อเกิดภัยพิบัติ ขึ้นก็ทิ้งสัตว์เลี้ยงไว้โดยไม่รู้สึกเสียใจภายหลัง อีกทั้งความเป็นเพศที่เพศหญิงจะเป็นเพศที่เลี้ยงสัตว์ เลี้ยง ในแง่การดูแล เอาใจใส่ ส่วนเพศชายจะเป็นเพศที่ดูแลสัตว์เลี้ยงในแง่เศรษฐกิจ เนื่องจากถูกมอง ว่าเป็นเพศที่มีความสามารถ

การปฏิบัติต่อสุนัขพันธุ์ชิบะกับวัยรุ่น ในช่วงเวลาปกติและช่วงภัยพิบัติ แสดงให้เห็นว่าสัตว์เลี้ยง ทั้งสองกลุ่มดังกล่าวในช่วงเวลาปกตินั้น ต่างได้รับการปฏิบัติอย่างมีสิทธิสัตว์เหมือนกัน แต่มีความ แตกต่างกันในแง่ของผลประโยชน์ สำหรับสุนัขพันธุ์ชิบะ ได้รับการปฏิบัติอย่างมีสิทธิสัตว์เนื่องจาก เป็นสัตว์เลี้ยงที่เปรียบเสมือนเพื่อนของมนุษย์ อีกทั้งการได้อาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีฐานะดี มีความ เมตตา ทำให้ได้รับการดูแลอย่างดี ครบถ้วน ทั้งการให้อาหาร น้ำ และที่อยู่อาศัยที่สะอาดและ ปลอดภัย ในส่วนของวัยรุ่นและปลาการ์ฟนั้น ได้ถูกเลี้ยงดูในครอบครัวที่ทำอาชีพเกษตรกรรมและ เลี้ยงสัตว์ การเลี้ยงดูวัยรุ่นและปลาการ์ฟนั้นจึงจะต้องเลี้ยงดูอย่างดี เพื่อผลประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจ ไม่ได้มีความผูกพันลึกซึ้ง สำหรับช่วงเวลากฎพิบัติ การปฏิบัติต่อสัตว์เลี้ยงทั้งสองกลุ่มต่างจำต้องละ เว้นสิทธิสัตว์ เนื่องจากเป็นสถานการณ์ฉุกเฉินที่ต้องตัดสินใจเลือกสิ่งที่สำคัญก่อน คือ มนุษย์ และ ต่อมาคือสุนัขพันธุ์ชิบะ จากภาพยนตร์จะแสดงให้เห็นว่า สุนัขพันธุ์ชิบะนั้นมีความผูกพันกับมนุษย์ ซึ่ง ครอบครัวที่มีฐานะที่ดีความเป็นห่วงและเมตตา มาริ ไม่ได้เห็นแก่ตัวเอาเพียงครอบครัวของตัวเอง รอดเท่านั้น ทำให้มาริได้รับการช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่และครอบครัว แต่วัยรุ่น เป็นสัตว์เลี้ยงที่

ครอบครัวฐานะปานกลางเลี้ยงไว้เพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเท่านั้น ไม่ได้มีความผูกพัน ลึกซึ้งมากขนาดที่จะต้องกลับมาช่วยเหลือภายหลัง การปฏิบัติทั้งสองช่วงดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นว่าครอบครัวที่มีฐานะดีจะมีความรักสัตว์ ห่วงใยสัตว์ เป็นคนที่มีจิตใจเมตตาต่อสัตว์ ไม่เห็นแก่ตัว ซึ่งมีความแตกต่างจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง เมื่อไม่ได้มีความผูกพันกับสัตว์เลี้ยงจึงต้องทอดทิ้งสัตว์เลี้ยงของตน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สารนิพนธ์ “กระแสความนิยมสุนัขพันธุ์ชิบะในประเทศญี่ปุ่น” เพื่อศึกษาลักษณะการเคลื่อนย้ายที่ทำให้เกิดกระแสความนิยมของสุนัขพันธุ์ชิบะในประเทศญี่ปุ่น และ ศึกษาการเคลื่อนย้ายอุตสาหกรรมจากภาพยนตร์เรื่อง “เพื่อนชื่อ ชื่อมาริ” จากการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปและอภิปรายผลการวิจัย รวมถึงข้อเสนอแนะของผลการวิจัย ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง กระแสความนิยมสุนัขพันธุ์ชิบะในประเทศญี่ปุ่น สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

5.1.1 ลักษณะการเคลื่อนย้ายที่ทำให้เกิดกระแสความนิยมของสุนัขพันธุ์ชิบะในประเทศญี่ปุ่น

จากการศึกษาลักษณะการเคลื่อนย้ายที่ทำให้เกิดกระแสความนิยมของสุนัขพันธุ์ชิบะในประเทศญี่ปุ่น พบว่าลักษณะการเคลื่อนย้ายของสุนัขพันธุ์ชิบะนั้น จะเปลี่ยนแปลงไปตามบริบททางสังคมของยุคนั้น ๆ โดยในยุคที่ 1 ยุค Shiba Go Inter เป็นยุคที่ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร ยังไม่สะดวก รวดเร็วมากนัก ทำให้ลักษณะการเคลื่อนย้ายของสุนัขพันธุ์ชิบะจึงยังจำกัดอยู่ในเฉพาะประเทศญี่ปุ่น และประเทศที่เข้ามาติดต่อกับประเทศญี่ปุ่นโดยตรง อย่างประเทศสหรัฐอเมริกาเท่านั้น และสื่อในสมัยนั้น เป็นสื่อที่ไม่หลากหลายมากนัก มีเพียงสิ่งพิมพ์และสื่อโทรทัศน์ ทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะเกิดความนิยมเฉพาะกลุ่มที่สามารถเข้าถึงสื่อเหล่านั้นได้เท่านั้น แต่สำหรับในยุคที่ 2 ยุค Shiba Popular เป็นยุคที่ประเทศญี่ปุ่นเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยี สื่อสารมวลชน การสื่อสารต่าง ๆ พัฒนาก้าวหน้าขึ้นอย่างรวดเร็ว อีกทั้งเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่พื้นที่แต่ละที่สามารถเข้าถึงกันได้ง่ายมากขึ้น ทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะได้เคลื่อนย้ายไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกมากขึ้น ทั้งทวีปอเมริกาและทวีปเอเชีย รวมถึงสื่อในยุคนี้ก็มีความทันสมัยและหลากหลายมากกว่ายุคก่อน ที่เห็นได้ชัดคือ สื่อออนไลน์ เป็นสื่อที่ผู้คนสามารถเข้าถึงได้อย่างอิสระ ทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะที่ได้นำเสนอผ่านสื่อดังกล่าว เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ผ่านก็แลกเปลี่ยนความเห็นซึ่งกันและกัน และแชร์ต่อ ๆ กัน จะแสดงให้เห็นว่าเมื่อกาลเวลาผ่านไป เทคโนโลยีก็พัฒนามากขึ้น ทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะเป็นที่นิยมและยอมรับกันมากขึ้น เกิดธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุนัขพันธุ์ชิบะ ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจร้านค้า โรงแรม หรือเสื้อผ้า ที่ได้นำสุนัขพันธุ์ชิบะมาตกแต่งให้เกิดความโดดเด่น และดึงดูดสำหรับผู้ชื่นชอบสุนัขพันธุ์ชิบะ และยังเกิดธุรกิจที่ขยายพันธุ์สุนัขพันธุ์ชิบะโดยตรง เกิดฟาร์มสุนัขพันธุ์ชิบะในประเทศต่าง ๆ มากขึ้น ทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะได้ขยายพันธุ์เพิ่มขึ้น และเป็นที่ยอมรับในสากล ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการที่ต่างชาตินั้นชอบในตัวสุนัขพันธุ์ชิบะ หมายถึงการยอมรับในวัฒนธรรมของประเทศญี่ปุ่นอีกด้วย

5.1.2 การเคลื่อนย้ายอุดมการณ์จากภาพยนตร์เรื่อง “เพื่อนชื่อ ชื่อมารี”

จากการศึกษา การเคลื่อนย้ายอุดมการณ์จากภาพยนตร์ เรื่อง “เพื่อนชื่อ ชื่อมารี” พบว่า การเคลื่อนย้ายอุดมการณ์ที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องนี้ คือ สิทธิสัตว์ ซึ่งเป็นสิทธิสัตว์ที่เกิดขึ้นกับสัตว์เลี้ยงที่มีความผูกพันกับมนุษย์ นั่นคือ สุนัขพันธุ์ชิบะ เท่านั้น ที่เปรียบสัตว์เลี้ยงเป็นเสมือนสมาชิกในครอบครัว สัตว์เลี้ยงอื่น ๆ อย่างวัวชน ไม่ได้ถูกให้ความสำคัญ ภาพยนตร์เรื่องนี้ให้ความสำคัญกับสุนัขพันธุ์ชิบะมากกว่า โดยอุดมการณ์ที่มีต่อสัตว์เลี้ยงนั้นจะมีความแตกต่างกันออกไปภายใต้เงื่อนไขทางฐานะทางเศรษฐกิจ เงื่อนไขความเป็นเพศ และเงื่อนไขสถานการณ์สังคม โดยโลกทัศน์ที่มีต่อสุนัขพันธุ์ชิบะ ถือว่า เป็นสัตว์เลี้ยงที่มนุษย์ให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกเมื่อเทียบกับสัตว์เลี้ยงอื่น ๆ เพราะเป็นสัตว์เลี้ยงที่มีความผูกพันลึกซึ้งกับมนุษย์ ที่เป็นทั้งเพื่อนและคนในครอบครัว และเมื่อได้อาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีฐานะดี ไม่เห็นแก่ตัว สุนัขพันธุ์ชิบะจึงได้รับการปฏิบัติอย่างมีสิทธิสัตว์ทั้งในช่วงปกติและช่วงภัยพิบัติ แต่สำหรับวัวชน และ ปลาการ์ฟ ถูกเลี้ยงในครอบครัวที่มีฐานะปานกลางแม้จะเลี้ยงดูสัตว์เลี้ยงทั้งสองประเภทนี้อย่างดีก็ตาม นั่นก็เพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ แต่ความผูกพันระหว่างมนุษย์และวัวชนกับปลาการ์ฟนั้น ไม่ได้มีความผูกพันเท่ากับสุนัข มองว่าวัวชนและปลาการ์ฟนั้น เป็นเพียงสัตว์เลี้ยงที่เลี้ยงไว้เพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และ เป็นเพียงปศุสัตว์ เท่านั้น เมื่อเกิดภัยพิบัติขึ้นก็ทิ้งสัตว์เลี้ยงไว้โดยไม่รู้สึกเสียใจภายหลัง อีกทั้งความเป็นเพศที่เพศหญิงจะเป็นเพศที่เลี้ยงสัตว์เลี้ยง ในแง่การดูแล เอาใจใส่ ส่วนเพศชายจะเป็นเพศที่ดูแลสัตว์เลี้ยงในแง่เศรษฐกิจ เนื่องจากถูกมองว่าเป็นเพศที่มีความสามารถ

การปฏิบัติต่อสุนัขพันธุ์ชิบะกับวัวชน ในช่วงเวลาปกติและช่วงภัยพิบัติ แสดงให้เห็นว่าสัตว์เลี้ยงทั้งสองกลุ่มดังกล่าวในช่วงเวลาปกตินั้น ต่างได้รับการปฏิบัติอย่างมีสิทธิสัตว์เหมือนกัน แต่มีความแตกต่างกันในแง่ของผลประโยชน์ สำหรับสุนัขพันธุ์ชิบะ ได้รับการปฏิบัติอย่างมีสิทธิสัตว์เนื่องจากเป็นสัตว์เลี้ยงที่เปรียบเสมือนเพื่อนของมนุษย์ อีกทั้งการได้อาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีฐานะดี มีความเมตตา ทำให้ได้รับการดูแลอย่างดี ครบถ้วน ทั้งการให้อาหาร น้ำ และที่อยู่อาศัยที่สะอาดและปลอดภัย ในส่วนของวัวชนและปลาการ์ฟนั้น ได้ถูกเลี้ยงดูในครอบครัวที่ทำอาชีพเกษตรกรรมและเลี้ยงสัตว์ การเลี้ยงดูวัวชนและปลาการ์ฟนั้นจึงจะต้องเลี้ยงดูอย่างดี เพื่อผลประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจ ไม่ได้มีความผูกพันลึกซึ้ง สำหรับช่วงเวลากภัยพิบัติ การปฏิบัติต่อสัตว์เลี้ยงทั้งสองกลุ่มต่างจำต้องละเว้นสิทธิสัตว์ เนื่องจากเป็นสถานการณ์ฉุกเฉินที่ต้องตัดสินใจเลือกสิ่งที่สำคัญก่อน คือ มนุษย์ และต่อมาคือสุนัขพันธุ์ชิบะ จากภาพยนตร์จะแสดงให้เห็นว่า สุนัขพันธุ์ชิบะนั้นมีความผูกพันกับมนุษย์ ซึ่งครอบครัวที่มีความเป็นห่วงและเมตตา มาริ ไม่ได้เห็นแก่ตัวเอาเพียงครอบครัวของตัวเองรอดเท่านั้น ทำให้มาริได้รับการช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่และครอบครัว แต่วัวชน เป็นสัตว์เลี้ยงที่ครอบครัวฐานะปานกลางเลี้ยงไว้เพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเท่านั้น ไม่ได้มีความผูกพัน ลึกซึ้งขนาดที่จะต้องกลับมาช่วยเหลือภายหลัง การปฏิบัติทั้งสองช่วงดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นว่าครอบครัวที่มีฐานะดีจะมีความรักสัตว์ ห่วงใยสัตว์ เป็นคนที่มีจิตใจเมตตาต่อสัตว์ ไม่เห็นแก่ตัว ซึ่งมีความแตกต่างจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง เมื่อไม่ได้มีความผูกพันกับสัตว์เลี้ยงจึงต้องทอดทิ้งสัตว์เลี้ยงของตน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่นำเสนอในงานวิจัยเรื่องกระแสความนิยมสุนัขพันธุ์ชิบะในประเทศญี่ปุ่น ผู้วิจัยเห็นว่าประเด็นที่ควรแก่การอภิปราย ดังนี้

1.อำนาจทางเศรษฐกิจของประเทศญี่ปุ่นกับสัตว์ พบว่า จากการศึกษาที่ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจโลก อีกทั้งยังมีวิทยาการที่มีความก้าวหน้ามากกว่าประเทศอื่น ๆ จึงทำให้ประเทศญี่ปุ่นได้กลายเป็นผู้นำด้านนวัตกรรม และ เทคโนโลยีใหม่ ที่มีบทบาทสำคัญในเศรษฐกิจโลก รวมถึงยังมีวัฒนธรรมที่มีลักษณะเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ไม่ว่าจะเป็น เครื่องแต่งกาย หรือ อาหาร ที่ต่างประเทศให้การยอมรับ รวมถึง วัฒนธรรมการเลี้ยงสุนัขพันธุ์ชิบะ ซึ่งสุนัขพันธุ์ชิบะเป็นสุนัขที่มีความโดดเด่น เนื่องจากเป็นสุนัขพันธุ์แท้พันธุ์ดั้งเดิมของประเทศญี่ปุ่น จึงทำให้เกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตน เนื่องจากประเทศญี่ปุ่นมีความเป็นชาตินิยม เมื่อประเทศญี่ปุ่นได้เป็นประเทศมหาอำนาจ วัฒนธรรมการเลี้ยงสุนัขพันธุ์ชิบะที่ได้เคลื่อนย้ายไปพร้อมกับผู้คนและสื่อหลากหลายประเภท ซึ่งทำให้เกิดความนิยมในตัวสุนัขพันธุ์ชิบะมากขึ้น ส่งผลให้ชาวต่างชาติสนใจและยอมรับวัฒนธรรมการเลี้ยงสุนัขพันธุ์ชิบะขึ้นมา อีกทั้งการที่ประเทศญี่ปุ่นมีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ เศรษฐกิจดีขึ้น ทำให้ผู้คนมีฐานะมากขึ้น มีการปฏิบัติต่อสัตว์เลี้ยงอย่างมีสิทธิสัตว์มากขึ้น เพราะไม่มีการใช้แรงงานสัตว์ จึงได้ใช้สัตว์เป็นเครื่องมือในการกำหนดคุณค่าศีลธรรมความดีของแต่ละคนอีกด้วย เพราะเมื่อสังคมเจริญมาก ยิ่งทำให้มีสิทธิสัตว์มากขึ้น จึงแสดงให้เห็นว่าสิทธิสัตว์เป็นเป็นเครื่องมือของคนที่มีอำนาจ ที่ใช้กำหนดคุณค่าความดีของคนในสังคมที่แตกต่างกัน

2.การให้คุณค่าของพันธุ์สุนัขไม่เท่ากัน พบว่า จากการศึกษาที่ประเทศญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับสุนัขพันธุ์ชิบะ ในฐานะที่เป็นอนุสรณ์ทางธรรมชาติที่สำคัญของประเทศญี่ปุ่น และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศญี่ปุ่น อีกทั้งสุนัขพันธุ์ชิบะยังได้เรับรองการเป็นสุนัขญี่ปุ่นสายพันธุ์แท้ จึงทำให้ประเทศญี่ปุ่นเลือกนำเสนอสุนัขพันธุ์ชิบะในการออกสื่อสู่สากลเท่านั้น สุนัขญี่ปุ่นสายพันธุ์อื่นไม่ได้ถูกให้ความสำคัญ อีกทั้งเมื่อเกิดกระแสความนิยมสุนัขพันธุ์ชิบะขึ้นมา ยิ่งทำให้สุนัขพันธุ์ชิบะได้รับคุณค่ามากกว่าสุนัขพันธุ์อื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาพยนตร์ของประเทศญี่ปุ่น มีการสร้างภาพลักษณ์ของสุนัขพันธุ์ชิบะ ว่าเป็นสุนัขที่มีจิตใจดี และมีความซื่อสัตย์ต่อเจ้าของอย่างมาก ซึ่งเห็นได้จากภาพยนตร์ชื่อดังของประเทศญี่ปุ่นหลาย ๆ เรื่อง จึงทำให้เกิดการเปรียบเทียบระหว่างสุนัขพันธุ์ชิบะกับสุนัขพันธุ์อื่น ๆ ว่าสุนัขพันธุ์อื่น ๆ นั้น ไม่มีความซื่อสัตย์ต่อเจ้าของ และถูกลดทอนคุณค่าของสุนัขพันธุ์นั้น ๆ ไป

3.สัตว์เลี้ยง ขนชั้นและความเป็นเพศ พบว่า ภาพยนตร์นำเสนอการเลี้ยงสัตว์มีความเกี่ยวข้องกับขนชั้นและความเป็นเพศ โดยครอบครัวที่มีฐานะดีนั้น จะสามารถเลี้ยงสัตว์ของตนได้อย่างมีสิทธิสัตว์ทั้งในยามปกติ คือ ให้อาหารและน้ำครบถ้วน มีที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย เอาใจใส่สัตว์เลี้ยง มีการให้ความรัก ดูแลรักษาสัตว์เลี้ยงยามเจ็บป่วยได้ แม้จะช่วงเวลาภัยพิบัติที่จำเป็นจะต้องละเว้นสิทธิสัตว์ แต่ครอบครัวที่มีฐานะดีก็ยังคงปฏิบัติต่อสุนัขพันธุ์ชิบะอย่างมีสิทธิสัตว์ ไม่ได้เลี้ยงเพื่อใช้แรงงานหรือเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และทอดทิ้งสัตว์ เลี้ยงของตนเองเหมือนกับครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง ทั้งที่ในความเป็นจริง ครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง ไม่ใช่ทุกครอบครัวที่จะทอดทิ้งและไม่รัก

สัตว์สัตว์เลี้ยงของตน แต่ภาพยนตร์สร้างภาพเหมารวมให้ครอบครัวฐานะปานกลางดูไม่ดี ซึ่งส่วนในเรื่องความเป็นเพศ ความเป็นเพศหญิง จะเลี้ยงสัตว์ด้วยอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งเพศหญิงเป็นเพศที่มีความอ่อนโยน จึงจะเลี้ยงสัตว์ด้วยความผูกพัน ซึ่งแตกต่างจาก เพศชาย ที่ถูกมองว่าเป็นเพศที่มีความรู้ ความสามารถ เป็นมืออาชีพ ที่ต้องเลี้ยงสัตว์ที่ใช้สามารถใช้งานหารายได้ทางเศรษฐกิจ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วเพศหญิงก็สามารถเลี้ยงสัตว์ที่ใช้งานหารายได้ทางเศรษฐกิจ แต่ภาพยนตร์เลือกที่จะนำเสนอเพศชายเท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่อยู่ภายใต้สังคมชายเป็นใหญ่ และทุนนิยม ทำให้ภาพยนตร์มีการผลิตซ้ำว่าครอบครัวที่มีฐานะดีนั้นเป็นครอบครัวที่รักสัตว์และไม่เห็นแก่ตัว และให้ภาพลักษณ์ครอบครัวที่มีฐานะปานกลางว่าเป็นครอบครัวที่ไม่รักสัตว์ เห็นแก่ตัว

5.3 ข้อเสนอแนะของการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องกระแสความนิยมสุนัขพันธุ์ชิบะในประเทศญี่ปุ่น มีประเด็นที่ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าควรสร้างภาพยนตร์ที่มีความหลากหลายหลายของสังคม ทั้งสังคมสำหรับผู้ที่ฐานะยากจน ปานกลาง จนถึงร่ำรวย เพราะคนที่รักสัตว์ไม่ได้ขึ้นอยู่กับฐานะร่ำรวยเท่านั้น แต่เป็นกับคนทุกชนชั้น เพราะว่าคนทุกชนชั้นก็รักสัตว์เหมือนกัน ไม่ควรสร้างภาพเหมารวมกับคนที่มีฐานะปานกลางว่าเป็นคนที่ไม่รักสัตว์ อีกทั้งความรักสัตว์มีหลากหลายรูปแบบ ไม่ได้มีเฉพาะสัตว์เลี้ยงภายในครอบครัวเท่านั้น

2. ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าควรศึกษาเรื่องสุนัขภายในประเทศญี่ปุ่นในมุมมองอื่น ๆ นอกจากภาพลักษณ์ของประเทศญี่ปุ่นมีความรักและยกย่องสุนัขพันธุ์ชิบะ เพราะประเทศญี่ปุ่นเองก็มีการกำจัดสุนัขจรจัดโดยการรมแก๊ส ซึ่งวิธีนี้ถือเป็นการทารุณกรรมสัตว์ เพราะสุนัขจะต้องทรมานก่อนจะสิ้นใจ ทำให้เกิดความย้อนแย้งว่าจริง ๆ แล้วประเทศญี่ปุ่นรักสัตว์จริงหรือไม่ ซึ่งควรค่าแก่การวิจัยต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

สื่อสิ่งพิมพ์

- ชมนาด คีตีสาร. (2551). “ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับวัว บนเกาะโทเกกูโนะชิมะ.” ใน **บทความโครงการมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติรหัส HS1025A**. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ฐิรวุฒิ เสนาคำ. (2547). อรชุนอุปปาตุรย์กับมโนทัศน์ท้องถิ่นข้ามท้องถิ่น (Translocalities). ใน **รัฐศาสตร์สาร**. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภาณุมาศ ศรีสนธิยากุล. (2560). “สุนัขกับสังคมญี่ปุ่นในปัจจุบัน” **วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร**.
- พนา กันธา. (2560). “หมา: ประวัติศาสตร์ว่าด้วยสัตว์เลี้ยงที่ไม่ใช่แค่การเลี้ยงสัตว์.” **วารสารประวัติศาสตร์ 42** : 166-182.
- วิศรดา อภิกิจไพบูลย์. (2560). “การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการเลี้ยงสุนัขในสังคมเวียดนาม” **วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร**.
- สุรเดช โชติอุดมพันธ์. (2560). **สิงสาราสัตว์ : มานุษยวิทยาว่าด้วยสัตว์และสัตว์ศึกษา**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิเพื่อการศึกษาประชาธิปไตยและการพัฒนา (โครงการจัดพิมพ์คปไฟ)
- หทัยภัทร ทศนิวรรณ์. (2560). “วัฒนธรรมการตกแต่งเล็บของญี่ปุ่นสู่สังคมไทย” **วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร**.

เว็บไซต์

- พลเอกนิพนธ์ ทองเล็ก. (2560). **ภาพเก่าเล่าตำนาน 8 มีนาคม วันสุนัขฮาชิโกะผู้ซื่อสัตย์** โดย พลเอก นิพนธ์ ทองเล็ก. เข้าถึงเมื่อ 19 ตุลาคม 2562. เข้าถึงได้จาก https://www.matichon.co.th/columnists/news_489176
- พีรวัฒน์ คำพวง. (2558). **เล่าคำ ถกความหมาย: สรุปความจากชุดโครงการเสวนา “ความจำกัด คำจำกัดความ”**. เข้าถึงเมื่อ 22 สิงหาคม 2563. เข้าถึงได้จาก <http://socanth.tu.ac.th/wp-content/uploads/2017/07/JSA-35-1-seminar-report.pdf>
- องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น. (2017). **นิฮงเคน (Nihon-ken) หรือสุนัขญี่ปุ่น ที่ได้รับความนิยมไปทั่วโลก**. เข้าถึงเมื่อ 21 ตุลาคม 2563. เข้าถึงได้จาก

6iN2HmMO1YnbMsACuVf4gXypd2eqD5qXmx7zLYE9x5rl.

เส้นทางเศรษฐกิจออนไลน์. (2018). “ชิบะอินุ” สัตว์ชาติญี่ปุ่น น่ารักยิ่งได้ ฉลาด รักอิสระ เป็นมิตรกับคน. เข้าถึง เมื่อ 21 ตุลาคม 2563. เข้าถึงได้จาก https://www.sentangedtee.com/career-channel/article_79569.

โพสต์ทูเดย์. (2559). สุนัขกลายเป็นสัตว์เลี้ยงตั้งแต่เมื่อไหร่?. เข้าถึงเมื่อ 19 ตุลาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <https://www.posttoday.com/world/451128>

All about Japan. (2018). รู้รอบเรื่องหมาญี่ปุ่น ชิบะอินุ. เข้าถึงเมื่อ 19 ตุลาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <https://allabout-japan.com/th/article/4360/>

Daruma Home. (2015). ตอนที่ 1 สุนัขชิบะ หรือชิบะอินุ. เข้าถึงเมื่อ 21 ตุลาคม 2563. เข้าถึงได้จาก <https://shibainuthaidarumasou.com>

Daruma Home. (2016). การประกวด NIPPO. เข้าถึงเมื่อ 21 ตุลาคม 2563. เข้าถึงได้จาก <https://shibainu-thaidarumasou.com/2016/06/22/nipposhow/?fbclid=>

Moomanowww. (2560). รู้จัก 'ชิบะอินุ' หมาญี่ปุ่นน่ารักน่าเลี้ยง และ 7 ชิบะไอดอลสุดดัง ที่ต้องไปกด Like !!. เข้าถึงเมื่อ 19 ตุลาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <https://www.mangozero.com/shiba-inu-japanese-famous-dog/?fbclid=IwAR1u0Gqmuo0FfxurRyQPv47PjBc64dPkAh7ZrwaWh7wtF7sA0nZADuVBNB8>.

Talonjapan. (2014-2016). 40 สุดยอดสถานที่ท่องเที่ยวญี่ปุ่น ที่ทำให้คุณต้องไปแล้วไปอีก. เข้าถึงเมื่อ 19 ตุลาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <https://www.talonjapan.com/40-best-destinations-japan/>

The people. (2019). มารุ ชิบะใจดี เฟรนด์ลี่ ชี้เล่น ขวัญใจโลกโซเซียล. เข้าถึงเมื่อ 4 พฤศจิกายน 2562. เข้าถึงได้จาก <https://thepeople.co/maru-shiba-inu-japan/>

Veedvil. (2012). ทำความเข้าใจเรื่อง Memes บนโลกออนไลน์พร้อมประวัติ [Infographic]. เข้าถึงเมื่อ 19 ตุลาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.veedvil.com/insights/research-stats/infographic/history-of-internet-memes/>

Worakranpipe. (2014). จุดเริ่มต้นของ วัฒนธรรมกระแสนิยม ในปัจจุบัน. เข้าถึงเมื่อ 19 ตุลาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <https://araikordaimail.wordpress.com/2013/11/26/จุดเริ่มต้นของ-วัฒนธรรม/>

ภาษาอังกฤษ

เว็บไซต์

- Chiyoko Tsu. (2016). Famous Shiba Inus. Retrieved October 20,2020, from https://myfirstshiba.com/famous-shiba-inus_2016/?fbclid=IwAR25Th_1whf05QHN7KtK809mok0F7nzk7qFy6tQFV3_qbeUD-gvS_FHBD5k.
- IMDb. (2020). **A Tale of Mari and Three Puppies**. (2007). Retrieved August 8,2020,from <https://www.imdb.com/title/tt1921012/>
- Japanese creations. (2017). **How Japan Treasures the Shiba Dog Breed - A Celebration In Art and Chigiri-e**. Retrieved October 19,2019, from <http://blog.japanesecreations.com/how-japan-treasures-the-shiba-dog-breed>
- Myfirstshiba. (2017). **Famous Shiba Inus**. Retrieved October 19,2019, from https://myfirstshiba.com/famous-shiba-inus_2016/

ชื่อ-นามสกุล	ประวัติย่อผู้วิจัย
วันเดือนปีเกิด	นางสาวมนธนากร นันทยา
สถานที่เกิด	25 ตุลาคม 2542
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	กรุงเทพมหานครฯ
ประวัติการศึกษา	63/388 หมู่บ้านเคหะธานี 4 เขตสะพานสูง
2560 - ปัจจุบัน	แขวงสะพานสูง กรุงเทพฯ 10240
2554 - 2559	ระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศิลปากรวิทยา เขตพระราชวังสนามจันทร์คณะอักษรศาสตร์ สาขาเอเชียศึกษา เลื่อนเน้นภาษาญี่ปุ่น ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงมัธยมศึกษาตอน ปลาย โรงเรียนเทพศิรินทร์ร่มเกล้า จังหวัดกรุงเทพฯ แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์

แบบโอนลิขสิทธิ์ภาคนิพนธ์
สาขาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ข้าพเจ้า	นางสาวมนธกร นันทยา
นักศึกษาชั้นปีที่ 4	วิชาเอกเอเชียศึกษา เลือกเน้นภาษาญี่ปุ่น
ภาคนิพนธ์	กระแสความญี่ปุ่นสนับพันธุ์ชิบะในประเทศญี่ปุ่น
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์นัตยา อยู่คง
ที่อยู่ติดต่อได้ภายหลังสำเร็จการศึกษา	63/388 หมู่บ้านเคหะธานี 4 เขตสะพานสูง แขวงสะพานสูง กรุงเทพฯ 10240
หมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้	0846612255

ลิขสิทธิ์ของภาคนิพนธ์อันเป็นผลจากการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต ข้าพเจ้ายินดีโอนลิขสิทธิ์ตามมาตรา 17 วรรค 2 แห่ง พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 เป็นของคณะอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีกำหนดตลอดอายุคุ้มครองสิทธิ์

ลงนามผู้โอน.....

(นางสาวมนธกร นันทยา)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงนามผู้รับโอน.....

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....